

EJRŽAF taikoma SFC2021 programa

CCI	2021LT14MFPR001
Pavadinimas anglų kalba	European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund - Programme for Lithuania
Pavadinimas nacionaline (-ėmis) kalba (-omis)	LT - Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2021-2027 metų programa
Versija	2.0
Pirmieji metai	2021
Paskutiniai metai	2027
Tinkama finansuoti nuo	2021-01-01
Tinkama finansuoti iki	2029-12-31
Komisijos sprendimo numeris	
Komisijos sprendimo data	
VN iš dalies keičiantis sprendimas Nr.	
VN iš dalies keičiančio sprendimo įsigaliojimo data	
Nereikšmingas lėšų perkėlimas (BNR 24 straipsnio 5 dalis)	Ne
Administracinio ar redakcinio pobūdžio taisymai (BNR 24 straipsnio 6 dalis)	Ne
Patvirtinta stebėsenos komiteto	Taip

Turinys

1. Programos strategija. Pagrindiniai vystymosi uždaviniai ir atsakomosios politikos priemonės.....	7
1A lentelė. Prioriteto pagrindimas.....	15
1A lentelė. SSGG analizė ir poreikiai	37
2. Prioritetai	55
2.1. Prioritetai, nesusiję su technine parama	55
2.1.1. Prioritetas: 1.Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;	56
2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.1. Stiprinti ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos požiūriu darnią žvejybos veiklą.....	57
2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės.....	57
Susijusios veiksmų rūšys – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto i papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis.....	57
Pagrindinės tikslinės grupės – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iii papunktis	59
Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iv papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis.....	60
Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto v papunktis.....	61
Tarpregioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vi papunktis.....	62
Planuojamas finansinių priemonių naudojimas – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vii papunktis.....	63
2.1.1.1.2. Rodikliai	64
2 lentelė. Produkto rodikliai	64
3 lentelė. Rezultato rodikliai.....	65
2.1.1.1.4. EJŖŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį.....	67
2.1.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.2. Didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti išmetamą CO2 kiekį pakeičiant arba modernizuojant žvejybos laivų variklius.....	68
2.1.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės.....	68
Susijusios veiksmų rūšys – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto i papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis.....	68
Pagrindinės tikslinės grupės – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iii papunktis	69
Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iv papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis.....	70
Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto v papunktis.....	71
Tarpregioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vi papunktis.....	72
Planuojamas finansinių priemonių naudojimas – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vii papunktis.....	73
2.1.1.1.2. Rodikliai	74
2 lentelė. Produkto rodikliai	74
3 lentelė. Rezultato rodikliai.....	75
2.1.1.1.4. EJŖŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį.....	76
2.1.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.6. Prisidėti prie vandens biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo	77
2.1.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės.....	77
Susijusios veiksmų rūšys – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto i papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis.....	77
Pagrindinės tikslinės grupės – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iii papunktis	79
Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iv papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis.....	80

Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto v papunktis.....	81
Tarpreregioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vi papunktis.....	82
Planuojamas finansinių priemonių naudojimas – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vii papunktis.....	83
2.1.1.1.2. Rodikliai	84
2 lentelė. Produkto rodikliai	84
3 lentelė. Rezultato rodikliai.....	85
2.1.1.1.4. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį.....	86
2.1.1.1. Konkrečius tikslas: 1.3. Skatinti suderinti žvejybos pajėgumą su žvejybos galimybėmis žvejybos veiklos nutraukimo visam laikui atveju ir prisidėti prie tinkamo pragyvenimo lygio užtikrinimo laikino žvejybos veiklos nutraukimo atveju	87
2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės.....	87
Susijusios veiksmų rūšys – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto i papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis	87
Pagrindinės tikslinės grupės – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iii papunktis	88
Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iv papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis.....	89
Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto v papunktis.....	90
Tarpreregioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vi papunktis.....	91
Planuojamas finansinių priemonių naudojimas – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vii papunktis.....	92
2.1.1.1.2. Rodikliai	93
2 lentelė. Produkto rodikliai	93
3 lentelė. Rezultato rodikliai.....	94
2.1.1.1.4. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį.....	95
2.1.1.1. Konkrečius tikslas: 1.4. Skatinti veiksmingas žuvininkystės kontrolės ir vykdymo užtikrinimo priemones, be kita ko, kovoti su NNN žvejyba, taip pat patikimus duomenis žiniomis grindžiamam sprendimų priėmimui užtikrinti.....	96
2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės.....	96
Susijusios veiksmų rūšys – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto i papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis	96
Pagrindinės tikslinės grupės – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iii papunktis	98
Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iv papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis.....	99
Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto v papunktis.....	100
Tarpreregioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vi papunktis.....	101
Planuojamas finansinių priemonių naudojimas – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vii papunktis.....	102
2.1.1.1.2. Rodikliai	103
2 lentelė. Produkto rodikliai	103
3 lentelė. Rezultato rodikliai.....	104
2.1.1.1.4. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį.....	105
2.1.1. Prioritetas: 2.Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;	106

2.1.1.1. Konkrečius tikslas: 2.1. Skatinti darnią akvakultūros veiklą, visų pirma didinti akvakultūros produktų gamybos konkurencingumą, kartu užtikrinant, kad veikla būtų aplinkos požiūriu tvari ilguoju laikotarpiu.....	107
2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės.....	107
Susijusios veiksmų rūšys – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto i papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis.....	107
Pagrindinės tikslinės grupės – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iii papunktis.....	109
Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iv papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis.....	110
Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto v papunktis.....	111
Tarpregioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vi papunktis.....	112
Planuojamas finansinių priemonių naudojimas – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vii papunktis.....	113
2.1.1.1.2. Rodikliai.....	114
2 lentelė. Produkto rodikliai.....	114
3 lentelė. Rezultato rodikliai.....	115
2.1.1.1.4. EJŖŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį.....	117
2.1.1.1. Konkrečius tikslas: 2.2. skatinti žvejybos ir akvakultūros produktų prekybą, kokybę ir pridėtinę vertę, taip pat šių produktų perdirbimą.....	118
2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės.....	118
Susijusios veiksmų rūšys – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto i papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis.....	118
Pagrindinės tikslinės grupės – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iii papunktis.....	120
Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iv papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis.....	121
Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto v papunktis.....	122
Tarpregioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vi papunktis.....	123
Planuojamas finansinių priemonių naudojimas – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vii papunktis.....	124
2.1.1.1.2. Rodikliai.....	125
2 lentelė. Produkto rodikliai.....	125
3 lentelė. Rezultato rodikliai.....	126
2.1.1.1.4. EJŖŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį.....	127
2.1.1. Prioritetas: 3. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių vystymąsi;.....	128
2.1.1.1. Konkrečius tikslas: 3.1. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių tvarų vystymąsi.....	129
2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės.....	129
Susijusios veiksmų rūšys – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto i papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis.....	129
Pagrindinės tikslinės grupės – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iii papunktis.....	131
Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iv papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis.....	132
Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto v papunktis.....	133
Tarpregioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vi papunktis.....	134
Planuojamas finansinių priemonių naudojimas – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vii papunktis.....	135

2.1.1.1.2. Rodikliai	136
2 lentelė. Produkto rodikliai	136
3 lentelė. Rezultato rodikliai	137
2.1.1.1.4. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį	139
2.1.1. Prioritetas: 4. Stiprinti tarptautinį vandenynų valdymą ir užtikrinti jūrų bei vandenynų saugą, saugumą, švarą ir tvarų valdymą;	140
2.1.1.1. Konkretus tikslas: 4.1. Stiprinti tvarų jūrų bei vandenynų valdymą skatinant jūrų pažinimą, jūrų stebėjimą arba pakrančių apsaugos tarnybų bendradarbiavimą	141
2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės	141
Susijusios veiksmų rūšys – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto i papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis	141
Pagrindinės tikslinės grupės – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iii papunktis	142
Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iv papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis	143
Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto v papunktis	144
Tarpregioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vi papunktis	145
Planuojamas finansinių priemonių naudojimas – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vii papunktis	146
2.1.1.1.2. Rodikliai	147
2 lentelė. Produkto rodikliai	147
3 lentelė. Rezultato rodikliai	148
2.1.1.1.4. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį	149
2.2. Techninės paramos prioritetas	150
3. Finansavimo planas	151
3.1. Perkėlimai ir įnašai	151
15 A lentelė. Įnašai į programą „InvestEU“ (susiskirstymas pagal metus)	151
15 B lentelė. Įnašai į programą „InvestEU“ (suvestinė)	151
Pagrindimas	151
16A lentelė. Perkėlimai į tiesioginio ar netiesioginio valdymo priemones (susiskirstymas pagal metus)	151
16B lentelė. Perkėlimai į tiesioginio ar netiesioginio valdymo priemones (suvestinė)	152
Pagrindimas	152
17A lentelė. Lėšų perkėlimas tarp ERPF, ESF+ arba Sanglaudos fondo arba į kitą fondą ar fondus (susiskirstymas pagal metus)	152
17B lentelė. Lėšų perkėlimas tarp ERPF, ESF+ ir Sanglaudos fondo arba į kitą fondą ar fondus (suvestinė)	152
Lėšų perkėlimas tarp ERPF, ESF+ ir Sanglaudos fondo arba į kitą fondą ar fondus. Pagrindimas	152
3.4. Perkėlimai atgal	153
20A lentelė. Perkėlimai atgal (susiskirstymas pagal metus)	153
20B lentelė. Perkėlimai atgal (suvestinė)	153
3.5. Finansiniai asignavimai pagal metus	154
10 lentelė. Finansiniai asignavimai pagal metus	154
3.6. Visi finansiniai asignavimai pagal fondą ir nacionalinis bendras finansavimas	154
11A lentelė. Bendra finansinių asignavimų suma pagal fondus ir nacionalinį įnašą	154
4. Reikiamos sąlygos	156
12 lentelė. Reikiamos sąlygos	156
5. Programos institucijos	166
13 lentelė. Programos institucijos	166
13A lentelė. BNR 36 straipsnio 5 dalies b punkte nustatytų procentinių dydžių dalis, kuri būtų atlyginta Komisijos išmokas gaunantiems subjektams techninės paramos pagal BNR 36 straipsnio 5 dalį teikimo atveju (procentiniais punktais)	167

6. Partnerystė	168
7. Komunikacija ir matomumas.....	171
8. Vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų normų ir su išlaidomis nesusijusio finansavimo taikymas	173
14 lentelė. Vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų normų ir su išlaidomis nesusijusio finansavimo taikymas.....	173
1 priedėlis	174
A. Pagrindinių elementų santrauka.....	174
B. Išsami informacija pagal operacijos tipą.....	175
C. Fiksuotųjų vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų arba fiksuotųjų normų apskaičiavimas.....	176
1. Duomenų, pagal kuriuos apskaičiuojamas standartinis fiksuotųjų vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ar fiksuotųjų normų dydis, šaltinis (kas pateikė, surinko ir užregistravo duomenis; kur duomenys saugomi, ataskaitinių laikotarpių pabaigos datos, patvirtinimas ir pan.):.....	176
2. Nurodykite, kodėl siūlomas metodas ir apskaičiavimo būdas remiantis BNR 94 straipsnio 2 dalimi tinka pagal veiksmo rūšį (-is):.....	177
3. Nurodykite, kaip atlikti skaičiavimai, ypač pateikite visas darytas prielaidas dėl kokybės ar kiekio. Kai aktualu, reikėtų naudotis statistiniais duomenimis ir lyginamaisiais standartais ir juos pateikti (jei jų buvo paprašyta) tokiu formatu, kurį Komisija galėtų naudoti.	178
4. Paaiškinkite, kad užtikrinote, kad į fiksuotojo vieneto įkainio, fiksuotosios sumos ar fiksuotosios normos skaičiavimą buvo įtrauktos tik tinkamos finansuoti išlaidos.....	179
5. Audito institucijos (-ų) atliktas skaičiavimo metodų ir sumų įvertinimas ir duomenų tvirtinimo, kokybės, rinkimo ir saugojimo užtikrinimo tvarka.	180
2 priedėlis	181
A. Pagrindinių elementų santrauka.....	181
B. Išsami informacija pagal operacijos tipą.....	182
3 priedėlis Planuojamų strateginės svarbos veiksmų sąrašas su tvarkaraščiu	183
4 priedėlis	184
EJRŽAF veiksmų planas kiekvienam atokiausiam regionui	184
DOKUMENTAI	185

1. Programos strategija. Pagrindiniai vystymosi uždaviniai ir atsakomosios politikos priemonės
Nuoroda: Reglamento (ES) 2021/1060 (toliau – BNR) 22 straipsnio 3 dalies a punkto i–viii ir x papunkčiai ir 22 straipsnio 3 dalies b punktas.

Žuvininkystės sektoriai – žvejyba, akvakultūra, perdirbimas – yra skirtingi ir susiduria su įvairiomis gamtinėmis, geografinėmis, ekonominėmis ir socialinėmis situacijomis ir iššūkiais. Įgyvendinant Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2021–2027 metų programą (toliau – Programa), siekiama reaguoti į šiuos iššūkius, iš jų kuriant sinergiją Baltijos jūros baseino lygiu, ir sutelkti dėmesį į galimus veiksmus, kuriems gali būti teikiama Europos jūrų reikalų, žuvininkystės ir akvakultūros fondo (toliau – EJRŽAF) parama. Programa siekiama sukurti lanksčias paramos sistemas, padėsiančias pereiti nuo daugybės labai specifinių mažų priemonių prie išsamesnių veiksmų planų, kuriuos būtų galima lanksčiai naudoti pasikeitus aplinkybėms.

Galimi remti veiksmai Programoje taip pat vertinami platesniame Europos Komisijos (toliau – EK) naujųjų politinių prioritetų kontekste. EK priėmė Europos žaliąjį kursą[1]. Kaip numato Naujas požiūris į tvarią Europos sąjungos (toliau – ES) mėlynąją ekonomiką[2], tvari mėlynoji ekonomika, iš jos ir su mažos apimties priekrantės žvejyba (toliau – MAPŽ) susijusios bendruomenės, gali ženkliai prisidėti siekiant šio tikslo, sprendžiant klimato pokyčių sukeltas problemas, prisidedant prie aplinkos ir biologinės įvairovės saugojimo. Siekiant ribotų biologinių išteklių didesnės pridėtinės vertės, ypač pakrančių regionuose įgyvendinant bendruomenės inicijuotą vietos plėtrą (toliau – BIVP), numatoma remti bioekonomikos metodų pritaikymo galimybes (mėlynoji bioekonomika gali padėti pagerinti aprūpinimą maistu ir kurti naujoviškus produktus, pritaikytus tvaresniam gyvenimo būdui), numatytas Bioekonomikos strategijoje[3]. Programa taip pat remiasi neseniai priimta nauja ES biologinės įvairovės strategija[4], strategija „Nuo ūkio iki stalo“[5] ir prisideda prie Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos[6] (toliau – BJRS) tikslų: apsaugoti jūrą ir padidinti gerovę, taip pat Europos Horizonto ES Misijos „Atkurti gerą vandenynų ir vandenų būklę“ įgyvendinimo. Programos rengimo metu buvo įvertintos Lietuvai skirtos Tarybos rekomendacijos, Tvaresnės ir konkurencingesnės ES akvakultūros 2021–2030 m. strateginės gairės[7], atsižvelgta į Komisijos parengtą regioninę Baltijos jūros baseino analizę ir kitus ES (pvz. Europos socialinių teisių ramsčio principai (toliau – ESTRP)[8], dėl 2021–2027 m. Skaitmeninės Europos programos sudarymo [9]) bei nacionalinius strateginius dokumentus. Su skaitmeninimu ir duomenų naudojimu susiję Programos tikslai atitinka Skaitmeninės Europos programą ir Europos duomenų strategiją. Taip pat numatoma siekti bendro ES tikslo – 30 % ES fondų išlaidų skirti klimato srities tikslams įgyvendinti.

Įgyvendinant Programą, ES aktualūs tikslai ir bus siekiami sąveikaujant su specifiniais Bendrosios žuvininkystės politikos (toliau – BŽP) iššūkiais, užtikrinant Lietuvoje tvarią žuvininkystės produktų gamybą ir prisidedant prie tinkamo vandenų biologinių išteklių ir jūrų valdymo. Investuojant į gamybą Žvejybos ir akvakultūros regionų (toliau – Žuvininkystės regionas) plėtrą, žuvininkystės sektoriaus atstovams bendradarbiaujant su mokslu, prisidedama prie užimtumo didinimo ir / arba darbo sąlygų gerinimo, žinių gerinimo ir sklaidos bei socialinės įtraukties didinimo, taip užtikrinant Programos suderinamumą su ESTRP, įskaitant Nr. 04, 05, 06 ir 07.

Pagrindiniai BŽP iššūkiai:

1 Mažinti žvejybos poveikį ekosistemoms

1.1 Žvejybos poveikio mažinimas

Žvejybos galimybių ribojimas. ES šalims skirstomos, Lietuvai aktualios, žvejybos galimybės reguliuojamos siekiant tvaraus lygio, nustatyto BŽP tiksluose (kad žvejyba būtų vykdoma tik tokia apimtimi, kuri nekeltų pavojaus žuvų išteklių reprodukcijai), grindžiamu maksimaliu tvariu laimikiu (MSY)[10]. Lietuva (kaip ir kitos ES šalys) atsakinga už tinkamą duomenų rinkimą ir pateikimą šiems sprendimams priimti, taip pat kontrolę, kad nebūtų pergaudomos nustatytos žvejybos galimybės. Baltijos jūros baseine yra apie 10 milijonų žvejų mėgėjų; skaičiuojama, kad Lietuvoje apie pusę milijono gyventojų nuolat arba kartais žvejoja. Nors jie teikia reikšmingą ir svarbią ekonominę naudą vietos bendruomenėms, tačiau akivaizdžiai daro didelį poveikį ir žuvininkystės ištekliams; didžiausia žala –

nelegali žvejyba. Todėl iki **2029 m. siekiama**, kad būtų vykdoma tiek verslinės, tiek mėgėjų žvejybos tinkama efektyvi kontrolė, kaip laikomasi nustatytų žvejybos galimybių ir sąlygų, taip pat renkami ir teikiami patikimi duomenys, reikalingi tinkamiems sprendimams dėl žvejybos galimybių priimti (plačiau prie BŽP iššūkio „Gerinti duomenų rinkimą, kontrolę ir vykdymo užtikrinimą“).

Išsaugojimo ir neatidėliotinių priemonių taikymas. Kai kyla grėsmė komerciniais tikslais naudojamų žuvų ištekliams, siekiant mažinti žvejybos poveikį, pritaikomos išsaugojimo ar neatidėliotinos priemonės, nustatytos BŽP reglamente, skirtos šių žuvų rūšių subalansuotoms populiacijoms palaikyti. 2019 m. tokios priemonės buvo taikomos ir Lietuvos žvejybos laivams, siekiant saugoti atlantinės menkės (toliau – menkė) išteklius. Žvejybos įmonės buvo apsaugotos nuo ženklių neigiamų ekonominių padarinių (dėl šių priemonių taikymo buvo laikinai sustabdyta žvejybos veikla), išmokant kompensacijas. **Siekiama, kad iki 2029 m.**, atsiradus pagrįstam poreikiui, būtų taikomos Lietuvos patvirtintos neatidėliotinos priemonės, įvertinant tai, kad jų ar EK nustatytų priemonių taikymas nesukeltų kritinių finansinių pasekmių žvejybos įmonėms.

Žvejybos laivyno pajėgumų ir žvejybos galimybių pusiausvyra. 2018 m. ir 2019 m. metinėse ataskaitose dėl Lietuvos žvejybos laivyno pajėgumų ir žvejybos galimybių pusiausvyros (Pusiausvyros metinė ataskaita parengta ir pateikta EK 2020 m. ir 2021 m.) nustatyta, kad net 5 iš 9 Baltijos jūros žvejybos segmentų labai priklauso nuo menkės žvejybos ir juose pastebimas žvejybos galimybių ir žvejybos pajėgumų disbalansas. Buvo parengtas ir pateiktas EK Veiksmų planas dėl žvejybos galimybių ir žvejybos pajėgumų disbalanso (Veiksmų planas), kuriame numatytas laivų pajėgumų kiekis (apie 20 % visų Baltijos jūros bendrojo (bruto) tonażo (toliau – GT) ir kW), kuriuo numatoma sumažinti Lietuvos žvejybos laivyną. Šio Veiksmų plano įgyvendinimas numatomas dar iš 2014–2020 m. finansinio laikotarpio paramos lėšų. Tačiau tikėtina (pvz. Lietuvai aktualioms žvejybos galimybėms ir toliau mažėjant), kad 2020 m. ir vėlesnių metų Pusiausvyros metinių ataskaitų rezultatai sąlygos, kad Veiksmų planas bus papildomas pasiekimų rodikliais, todėl **siekiama, kad iki 2030 m.** Baltijos jūros žvejybos pajėgumai būtų sumažinti dar bent 10 %, t. y. apie 468 GT ir 884 kW, o žvejybos veiklą vykdančio laivyno pajėgumai sudarytų apie 60 %. 2020 m. pabaigoje Europos Sąjungos žvejybos laivyno registre (toliau – Registras) buvusių Baltijos jūros laivyno žvejybos pajėgumų.

Poveikis jūrų aplinkai. 2012–2017 m. laikotarpiui atliktas jūros aplinkos būklės vertinimas[11] atskleidė, kad bendra būklė nėra gera. Vertinimas taip pat parodė, kad Baltijos jūros Lietuvos dalies rajone, be kitų (eutrofikacija, tarša cheminėmis medžiagomis, jau įsitvirtinusių nevietinių rūšių poveikis vietinėms bendrijoms), aktualūs poveikiai yra ir žvejyba (įskaitant paukščių ir žinduolių priegauda Baltijos jūros priekrantėje), jūrą teršiančios šiukšlės, jūros dugno trikdymas dėl žvejybos dugniniais tralais.

Duginiais tralais vykdyta menkių žvejyba iš esmės sustabdyta jau nuo 2019 m. vasaros. Tarptautinės jūrų tyrinėjimo tarybos (toliau – ICES) duomenimis, nesitikima, kad rytinės menkės ištekliai greitai atsistatys, net jei jos visai nebūtų žvejojamos, todėl neaišku, ar 2021–2027 m. paramos laikotarpiu žvejyba dugniniais tralais bus atnaujinta. Jei ateityje tokia žvejyba būtų atnaujinta, numatoma tirti jų poveikį jūros dugnui, kartu ieškant būdų tam poveikiui mažinti.

Įgyvendinant Programą **siekiama, kad iki 2030 m.** sumažės neigiamas žvejybos daromas poveikis jūrų ir vidaus vandenų ekosistemai arba, kur įmanoma, jo visai bus išvengta. Visų pirma, norint išvengti nepageidaujamo laimikio ir paukščių bei žinduolių priegaudos, atitinkamai bus paskatintas perėjimas prie nedidelį poveikį aplinkai darančios žvejybos praktikos, remiant pažangių technologijų ir metodų žvejybos sektoriuje diegimą ir taip prisidedant prie Tarybos rekomendacijų dėl nuoseklios mokslo ir verslo bendradarbiavimo sistemos sukūrimo, inovacijų skatinimo įgyvendinimo: pirmiausiai skatinami (įskaitant finansinę paramą) naudoti labiau apsaugantys įrankiai ar priemonės arba optimizuojamas žvejybos galimybių valdymas, remiamos mokslo atstovų ir žvejų bendradarbiavimo veiklos, skirtos išbandyti ir diegti pažangias technologijas ir metodus žvejybos sektoriuje, bei keistis žiniomis. Taip pat **siekiama, kad iki 2030 m.** žvejai patys taps aktyvūs duomenų apie nepageidaujamą paukščių, žinduolių priegaudą ir taikomų priemonių efektyvumą rinkėjai ir teikėjai.

Jūrų šiukšlių (plūduriuojančių ar nuskendusiu) monitoringas Lietuvos Baltijos jūroje šiuo metu nėra pakankamas, taigi sunku nustatyti jų sudėtį, tipus, kiekius ir pasiūlyti aiškios paskirties tvarkymo ir prevencijos priemonių. **Siekiama, kad iki 2030 m.** pirmiausiai bus surinktos reikiamos žinios ir duomenys, ir jais vadovaujantis nustatytos bei įgyvendinamos reikšmingas tvarkymo ir prevencijos

priemonės.

1.2. Prievolės iškrauti laive ir sausumoje laikymasis

Stacionarių priekrantės žvejybos įrankių privalomas iškrauti nepageidaujamos žuvų priegaudos kiekis yra gana nedidelis (2016–2019 m. sudarydavo apie 1 t menkių, 2020 m. uždraudus tikslinę menkių žvejybą – 1 kg). EK vertinimu (atitinka ir Lietuvos duomenis), ir atlantiniai šprotai, ir atlantinės silkės yra tikslinės žvejybos rūšys (nepriklausomai nuo dydžio) ir yra iškraunamos, todėl istoriškai Baltijos jūroje pelaginių rūšių žuvų išmetimas yra nereikšmingas. Iki uždraudžiant tikslinę menkių žvejybą, nepageidaujamos žuvų priegaudos (žemiau nustatyto dydžio) kiekis, kuriam taikomas reikalavimas iškrauti, Baltijos jūroje 2017–2019 m. sudarė 14,5–17 t. menkių per metus, o 2020 m. tesiekė apie 1 t.

Įgyvendinant Programą **siekama, kad iki 2030 m.** bus įdiegtos naujesnės (skaitmeninės) įsipareigojimų kontrolės priemonės (plačiau prie BŽP iššūkio „Gerinti duomenų rinkimą, kontrolę ir vykdymo užtikrinimą“) ir pagal poreikį bent 2–3 iškrovimo vietų (uostų) infrastruktūra pritaikyta jūrų šiukšlių ir / arba nepageidaujamos priegaudos tvarkymui (išskyrus naujų uostų statymą).

1.3. Ekosistemų išsaugojimo aplinkosaugos teisinis reglamentavimas (užtikrinti atitiktį teisiniam aplinkosaugos reglamentavimui)

Pagrindiniai šalies strateginiai tikslai vandens išteklių apsaugos srityje yra išdėstyti 2021–2030 m. Nacionaliniame pažangos plane[12], „NATURA 2000“ PVP[13], Nacionalinėje aplinkos apsaugos strategijoje[14], Baltijos jūros apsaugos strategijoje[15] ir Vandenių srities plėtros 2017–2023 m. programoje[16]. Šiuose strateginiuose dokumentuose išdėstyti pagrindiniai vandens išteklių apsaugos ir valdymo siekiai bei uždaviniai atitinka Jūrų strategijos pagrindų direktyvos (toliau – JSPD)[17], Bendrosios vandens politikos direktyvos[18], Buveinių direktyvos[19] ir Paukščių direktyvos[20] nuostatas ir reikalavimus.

Vienas pagrindinių strateginių Lietuvos tikslų vandens išteklių valdymo srityje – pasiekti ir išlaikyti gerą visų požeminio vandens telkinių ir paviršinių vidaus vandens telkinių, taip pat Kuršių marių ir Baltijos jūros, būklę. Šį tikslą didžiąja dalimi atliepia 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos (toliau – Investicijų programa) 2 prioriteto „Žalesnė Lietuva“ konkretus tikslas 2.5. Įgyvendinant minėtąjį tikslą, numatyta investuoti į vandens telkinių būklės gerinimo priemonių įgyvendinimą ir vandens išteklių valdymo sistemos tobulinimą.

Siekiant ES biologinės įvairovės strategijos tikslų iki 2030 m., Investicijų programoje yra numatytas 2 prioriteto „Žalesnė Lietuva“ konkretus tikslas 2.7. Pagal šį konkretų tikslą planuojamos intervencijos į „NATURA 2000“ teritorijų steigimą, valdymo stiprinimą ir tvarkymą, įskaitant jūrinių tinklo „NATURA 2000“ teritorijų apsaugos tikslų, priemonių ir rodiklių nustatymą, gamtotvarkos planų, rūšių apsaugos planų ir kt. dokumentų rengimą, palankios rūšių ir buveinių apsaugos būklės atkūrimo priemonių įgyvendinimą, kai tai numatyta „NATURA 2000“ PVP. Joje jūrinių saugomų teritorijų (toliau – JST) plėtra nenumatoma (Lietuvoje jau buvo įgyvendinti LIFE projektai, skirti identifikuoti ir įsteigti naujas „NATURA 2000“ teritorijas jūroje), tačiau identifikuotos problemos ir grėsmės, susijusios su jau nustatytomis JST, todėl pastangos koncentruojamos į jų apsaugos kokybę, kad būtų pasiekta jų palanki būklė (svarbus ES biologinės įvairovės strategijos tikslas), ir nuo naujų JST steigimo kol kas susilaikoma. Lietuvoje „NATURA 2000“ teritorijos iš viso užima virš 18 % šalies jūrinių vandenių (t. y. šalies teritorinės jūros (toliau – TJ) ir išskirtinės ekonominės zonos (toliau – IEZ) teritorijos), tame tarpe beveik 80 % Baltijos jūros priekrantės (jūros dalis nuo kranto linijos iki 20 m gylio izobatos, kuri svarbiausia biologinei įvairovei) zonos turi saugomų teritorijų statusą. Likusios neįtrauktos teritorijos, daugiausiai IEZ, nėra vertingos biologinės įvairovės gausos prasme.

Programos įgyvendinimas yra suderinamas su pirmiau nurodytais vandens išteklių apsaugos strateginiais dokumentais (turės būti suderinama ir su Vandenių srities plėtros 2017–2023 m. programą atitinkančiu laikotarpiui – po 2023 m. patvirtintu strateginiu dokumentu). Įgyvendinant Programą, iki 2030 m. bus vykdomi veiksmai įgyvendinantys visas „NATURA 2000“ PVP numatytas priemones, atsižvelgiant į joms įgyvendinti suplanuotus biudžetus, kurioms EJŖŽAF numatytas kaip vienintelis finansavimo šaltinis, ir dalį priemonių, kurioms EJŖŽAF numatytas kaip vienas iš galimų finansavimo šaltinių ir kurių įgyvendinimo nesuplanuota finansuoti iš kitų finansavimo šaltinių, taip pat kuriais prisidedama prie vandens biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo, papildantys, bet ne dubliuojantys Investicijų programos priemones, ir susiję: 1) su tiesioginiu žuvų išteklių atkūrimu (Lietuva įsipareigojusi

ir įgyvendina 2009 m. gruodžio 22 d. Europos Komisijos patvirtintą Ungurių išteklių atkūrimo planą Lietuvoje); žuvivaisai reikalingos infrastruktūros pagerinimu (2019 metų rudenį Helsinkio komisija patvirtino aštriašnio eršketo (*Acipenser oxyrinchus*) išteklių išsaugojimo ir atkūrimo planą 2019–2029 metams; Lietuva, kaip ir kitos apie Baltijos jūrą išsidėsčiusios šalys, turi užtikrinti, kad šis išteklių išsaugojimo ir atkūrimo planas bus įgyvendinamas); skirti žinių, kuriomis prisidedama prie efektyvesnio žuvų išteklių atkūrimo, gerinimui (reikalingų įžuvinimo arba žuvų rūšies išteklių atkūrimo planams rengti, įgyvendinimo efektyvumui stebėti); 2) susiję su jūrų šiuokšlių ir nepageidaujamos priegaudos tvarkymu, kaip nurodyta šio skyriaus 1.1 ir 1.2 dalyse.

2. Sudaryti sąlygas ekonomiškai perspektyviam ir konkurencingam žvejybos sektoriui ir prisidėti prie tinkamo gyvenimo lygio tiems, kurie priklauso nuo žvejybos veiklos

2.1. Spręstini pertekliniai pajėgumai

Daugelį metų didžioji dalis Lietuvos Baltijos jūros laivyno (virš 12 m. ilgio) žvejojo menkę, bet dar iki tikslinės menkių žvejybos uždraudimo buvo nustatytas disbalansas Baltijos jūros žvejybos segmentuose, labai priklausomuose nuo menkių žvejybos, ir numatyta dar 2014–2020 m. paramos laikotarpiu sumažinti Baltijos jūros žvejybos pajėgumus apie 20 %. Dėl blogos menkių išteklių būklės 2017–2018 m. dauguma žvejojo nepakankamai, kad galėtų su parama nutraukti žvejybos veiklą, ir neturi pakankamai teisių į kitų žuvų žvejybos galimybes, kad tęsti aktyvią žvejybos veiklą. Jei ženkliai nepablogės atlantinių šprotų ir atlantinių silkių išteklių kokybė, **siekama, kad iki 2030 m.** subalansuotą žvejybą Baltijos jūroje tęstų apie 38 %* [21] įmonių su apie 44 %* laivų, kurių žvejybos pajėgumai sudarytų apie 60 %*. Dalis iš perteklinių (apie 40 %*) žvejybos pajėgumų (iki 20 %*) bus visam laikui pašalinti su 2014–2020 m. laikotarpio parama. Kadangi daugelis laivų nebus tinkami su parama nutraukti žvejybos veiklą, numatoma, kad tik apie 10 %* žvejybos pajėgumų galėtų būti sumažinti visam laikui, pasitelkiant EJRŽAF paramą. Perteklinių pajėgumų, nepašalintų visam laikui su žuvininkystės fondu parama, subalansavimą sąlygos svarbus žvejybinio laivyno pajėgumų reguliavimo veiksnys – įdiegta perleidžiamųjų teisių sistema.

2.2. Ekonominiai ir socialiniai rezultatai

Baltijos jūros žvejybos segmentas. Regioninė Baltijos jūros baseino analizė demonstruoja, kad daugumos Baltijos jūros regiono šalių laivyno rezultatai per pastaruosius kelerius metus pagerėjo, tačiau Lietuvos laivynas ir toliau patyrė nuostolius. Didžioji dalis Lietuvos Baltijos jūros laivyno daug metų buvo orientuoti į menkių žvejybą, todėl mažėjant menkių kvotoms ir prastėjant jų kokybei, įmonių žvejybos veiklos rezultatai prastėjo. Tuo tarpu pelaginių žuvų rūšių žvejybos segmento rezultatai gerėjo, bet bendras rezultatas išliko neigiamas. Subalansavus žvejybos pajėgumus su žvejybos galimybėmis Baltijos jūroje, o likusioms žvejybos įmonėms investavus į veiklos efektyvumą, laimikio kokybę ar pridėtinę vertę, **siekama, kad iki 2030 m.** Baltijos jūros žvejybos laivynas taptų pelningas.

MAPŽ. Iš Baltijos priekrantėje teise žvejoti turinčių įmonių apie 43 % vykdė aktyvią žvejybos veiklą ir sužvejojo apie 90 % visų Baltijos jūros priekrantės sugavimų. Atskirų įmonių pirminio pardavimo vertė 2019 m. buvo nuo beveik 8 tūkst. Eur iki virš 64 tūkst. Eur. Žvejybos pajamos didėjo kasmet nuo 2017 m. iki 2019 m. (įskaičiuojant už laikiną žvejybos veiklos nutraukimą gautas kompensacijas), tačiau 2020 m. jos buvo mažiausios nuo 2009 m. Įgyvendinant Programą **siekama, kad iki 2030 m.** aktyviai MAŽP veiklą (sužvejos ir realizuotos produkcijos vertė per metus ne mažesnė nei 12 minimalių atlyginimų) vykdančių įmonių veikla būtų pelninga (išnaudojant mėlynosios bioekonomikos potencialą), taip pat būtų pagerintos darbo ir saugumo sąlygos.

Mažiausiai žvejojančios 40 % (nuo visų teisę žvejoti Baltijos priekrantėje turinčių) įmonių (valdomi žvejybos pajėgumai tokio pat dydžio kaip ir aktyviai žvejojančių įmonių) sužvejoja tik apie 2 % visų Baltijos jūros priekrantės sugavimų. Akivaizdu, kad žvejyba Baltijos jūros priekrantėje šioms įmonėms (jų savininkams) nėra pagrindinė veikla ir pajamų šaltinis, nes nėra ekonominio pagrindimo skatinti šios grupės įmonių individualių investicijų į žvejybos veiklos pridėtinę vertę. Didesnės pridėtinės vertės ribotiems ištekliams galėtų būti siekiama dalyvaujant asociacijų, ypač gamintojų organizacijų, ir / arba kooperatyvų veikloje, **siekama iki 2030 m.** pagerinti darbo sąlygas, saugą ar sugavimų kokybę.

2.3. COVID-19 krizės poveikio žuvininkystės sektoriui įvertinimas

Vadovaujantis rinkos stebėjimo tarnybos (EUMOFA) pateikiamais vertinimais, galima pagrįstai tikėtis,

kad žuvininkystės sektorių atsigavimas po COVID-19 pandemijos sukeltų padarinių gali būti sklandesnis nei bendrai visos ekonomikos, nes iš principo nei viename iš šių sektorių veikla nebuvo visiškai sustabdyta, nors ir susidūrė su rimtais sunkumais. Preliminariais Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komiteto (STECF) vertinimais COVID-19 poveikis akvakultūros sektoriui yra mažesnis nei žvejyboje. Labiausiai nukentėjo MAPŽ segmentas: nuo 2017 m. didėjusios Baltijos jūros žvejybos pajamos 2020 m. krito ir buvo žemiausios nuo 2009 m. Siekiant padidinti žuvininkystės sektorių atsparumą panašioms globalioms krizėms, **siekiama, kad iki 2030 m.** būtų paskatintas trumpųjų tiekimo grandinių, technologinių sprendimų diegimas.

3. Gerinti duomenų rinkimą, kontrolę ir vykdymo užtikrinimą

3.1. Kontrolė ir vykdymo užtikrinimas

Visi laivai, kurių ilgis 12 metrų arba didesnis, sugavimo duomenis (įskaitant apie priegaudą, kuriai vadovaujantis BŽP reglamentu taikomas reikalavimas iškrauti), perduoda elektroniniais žurnalais ir iškrovimo deklaracijomis (toliau – ERS); sukurta veiksminga laivų stebėjimo sistema (toliau – VMS) ir specialus žuvininkystės stebėjimo centras (toliau – FMC) Tolesni iššūkiai kontrolės ir vykdymo užtikrinimo srityje **iki 2029 m.**, siekiant veiksmingai kovoti su neteisėta, nedeklaruota ir nereglamentuojama (toliau – NNN) žvejyba, prisidedant prie Tarybos rekomendacijų dėl inovacijų skatinimo, yra šie:

- toliau tobulinti esamas priemones (gerinamos ir modernizuojamos duomenų valdymo ir žuvininkystės stebėsenos technologijos) ir naujovių diegimas (pvz., nuotolinio stebėjimo kameros (toliau – CCTV) ir kitą) (ypač aktualu kontroliuojant prievolės iškrauti laikymąsi);
- gerinama MAPŽ stebėseną jūrų vandenyse (diegiama mobilioji aplikacija, kurios pagalba, vietoje anksčiau pildyto popierinio žurnalo, žvejai galės pranešti apie statomus žvejybos įrankius, vykdomus išplaukimus į jūrą, sužvejotą laimikį, įskaitant nepageidaujamą priegaudą, kuriai taikomas įsipareigojimas iškrauti. Inspektoriai esamu laiku gaus informaciją ir galės efektyviau (pvz., didžiausią dėmesį skiriant tiems įrankiams, kurie mažiau atrankūs) ir tinkamiausiu metu atlikti patikrinimus;
- sustiprinta laivų, žvejojantių už ES vandenų (tolimojo plaukiojimo laivyno) kontrolė ir stebėseną;
- tinkamai ir nuosekliai įgyvendinamos nustatytos iškrautų žuvų svėrimo ir variklio galios tikrinimo nuostatos;
- sugriežtinta ir pagerinta mėgėjų žvejybos kontrolė;
- efektyvesnis bendradarbiavimas su Lietuvos ir ES Pakrančių apsaugos funkcijas vykdančiomis nacionalinėmis institucijomis (toliau – PAFI).

3.2. Duomenų rinkimas

Moksliniai duomenys (techniniai, biologiniai, ekonominiai ir socialiniai) renkami įgyvendinant Duomenų rinkimo programas. Lietuva jau turi didesnę nei 10 metų patirtį ir duomenų rinkimo valdymo sistemą. Regioninė duomenų bazė (toliau – RDB) administruojama ICES yra svarbus įrankis duomenų rinkimui ir vertinimams tiek Regioninėms koordinacinėms grupėms (toliau – RCG), tiek ICES kaip galutiniam naudotojui. Baltijos jūros regiono šalys tarpusavyje koordinuoja daugelį sričių, rengiami ir įgyvendinami ne tik Nacionaliniai duomenų rinkimo darbo planai, bet ir Regioniniai, kurie bus įgyvendinami po jų priėmimo.

Nors Lietuva iš esmės tinkamai įgyvendina su duomenų rinkimo programų rengimu ir įgyvendinimu susijusius įsipareigojimus, tam tikri iššūkiai išlieka. Visų pirma bus siekiama **iki 2029 m.** surinkti daugiau ir geresnių duomenų apie išmetimą į jūrą ir nepageidaujamą, įskaitant jūros paukščius ir žinduolius, priegaudą, bei mėgėjų žvejybą ir MAPŽ, taip pat eilę kitų iki šiol nerinktų duomenų. Techninių priemonių reglamente[22] nustatyti nauji įpareigojimai rinkti mokslinius duomenis apie atsitiktinį jautrių rūšių sugavimą. Todėl duomenų rinkimo metodus reikia toliau tobulinti, kad būtų įgyvendinti 2017 m. ES duomenų rinkimo reglamento tikslai[23]. Tolesni iššūkiai duomenų rinkimo srityje yra šie:

- toliau koordinuotai gerinti duomenų kokybės patikrinimus;
- nacionalinių duomenų rinkimo darbuotojų mokymas;

- darbas su suinteresuotųjų šalių įtraukimu (visų pirma žvejų, kai reikia patikimai užpildyti žurnalus);
- didinti stebėjimo išvykų aprėptį;
- užpildyti duomenų, turinčių reikšmingą poveikį vertinant ir valdant regioną, spragas;
- išsamesnių duomenų apie išmetimus į jūrą ir nepageidaujamą priegaudą (įskaitant paukščių ir žinduolių priegaudos žvejybos įrankiuose), bei mėgėjų žvejybą ir MAPŽ;
- IT tobulinimas gerinant duomenų kodavimą ir kokybės kontrolės efektyvumą;
- regioninis valstybių narių bendradarbiavimas RCG taip pat išlieka iššūkiu.

4. Skatinti tvarią ir pelningą akvakultūros gamybą

Tvarios ir konkurencingos akvakultūros gamybos augimas Lietuvoje, laikantis Akvakultūros strateginių gairių, susijęs su „Nuo ūkio iki stalo“ siekiais, tokiais kaip maisto sistemų dekarbonizavimas (dėl mažo išmetamo anglies dioksido kiekio (lyginant su gyvulininkyste) ir ekosistemų funkcijų, akvakultūra gali sumažinti maisto gamybos iš žemės ir jūros išteklių poveikį aplinkai ir švelninti poveikį klimato kaitai), ekologinės akvakultūros produkcijos didinimas ir poreikis vartotojams tiekti pakankamą kiekį maistingų ir tvarių maisto produktų ir prisideda prie Bioekonomikos strategijos 1,3 ir 5 tikslų įgyvendinimo. Didelis potencialas numatomas Lietuvoje sparčiai augančioje gamyboje gamtos išteklius taupančiose uždaroje akvakultūros sistemose (toliau – UAS), pirmumas teikiamas žemesnio trofinio lygio rūšių (vėžiagyvių ir kitų bestuburių, dumblių) gamybai, integruotos daugiatrofinės akvakultūros vystymui. **Siekama, kad iki 2030 m.** Lietuvoje per metus pagaminamas akvakultūros produkcijos kiekis sudarytų ne mažiau 8,5 tūkst. t, žuvinčių ekologinės gamybos akvakultūros tvenkinių ploto dalis išaugtų 16 %, o ekologinė akvakultūros gamyba 39 % (lyginant su 2020 m.) Išnaudojant mėlynosios bioekonomikos potencialą, skatinamas paties gamintojo atliekamas produkcijos perdirbimas arba pirminis apdirbimas, siekiant pasiūlyti įvairesnį produktą (pvz., filė, paruoštus gaminti produktus), įsitraukimas į vietinę maisto sistemą bei trumpas maisto teikimo grandinės, kad patenkinti įvairesnius vartotojų poreikius tuo pačiu **iki 2030 m.** padidinant žuvininkystės produktų vartojimą bent 20 % (lyginant su 2018-2020 m. vidurkiu).

Atsižvelgiant į ES biologinės įvairovės strategiją, siekiama didinti akvakultūros aplinkosauginį (įskaitant poveikio natūraliems vandens telkiniams mažinimą) efektyvumą ir prisidėti prie sąlygų bioįvairovei gerinimo, pritaikyti gyvūnų gerovės ir biologinio saugumo priemones, didinančias atsparumą ir mažinančias veterinarinių vaistų naudojimą. **Siekama, kad iki 2030 m.** bent 80 % visų žuvinčių tvenkinių teritorijoje būtų taikomos gamtotarkos priemonės skirtos aplinkos, biologinės įvairovės apsaugai ir gerinimui.

Visiems šiems (ir šio skyriaus 5 punkte numatytiems) aspektams pasiekti, prisidedant prie Tarybos rekomendacijų dėl nuoseklios mokslo ir verslo bendradarbiavimo sistemos sukūrimo, inovacijų ir skaitmeninės ekonomikos transformacijos skatinimo įgyvendinimo, **iki 2030 m.** teikiama parama skaitmeninimui, inovacijoms visoje vertės grandinėje (gamyboje, perdirbime, realizacijoje) ir moksliniams tyrimams (siekiant, kad moksliniai tyrimai ir inovacijos bus paversti realiais patobulinimais).

5. Įgalinti prisitaikymą prie klimato kaitos ir jos švelninimą

Numatoma, kad apie 60 % viso EJRŽAF finansavimo, skirto Programai įgyvendinti, prisidės prie veiksmų, kuriais remiami klimato tikslai.

Atsižvelgiant į ES biologinės įvairovės strategiją, žuvininkystės pramonė skatinama prisitaikyti prie klimato kaitos padarinių ir didinti savo atsparumą dekarbonizuojant sektorių visuose etapuose:.. gaminant, vežant ir perdirbant.

Siekiant didinti dekarbonizacijos žvejyboje, **iki 2030 m. skatinamas** mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių žvejybos būdų naudojimas ir pagrindinių bei pagalbinių variklių keitimas ar modernizavimas. Akvakultūros bei žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimo sektoriuose skatinamos investicijos į dekarbonizaciją ir atsinaujinančios energijos naudojimą gamyboje. **Siekama, kad iki 2030 m.** ne mažiau kaip 25 % akvakultūros įmonių gamyboje naudotų atsinaujinančių išteklių energiją (pirmumas teikiamas gamybai UAS). Šie veiksmai prisidės įgyvendinant Tarybos rekomendaciją dėl energijos ir išteklių naudojimo efektyvumo didinimo. Prisidedant prie akvakultūros atsparumo klimato pokyčiams stiprinimo,

skatinamos investicijos didinančios atsparumą ekstremalioms oro sąlygoms ir įvairioms sąlygoms, kurios daro įtaką akvakultūrai.

Pereinant prie tvarių maisto sistemų visame žuvininkystės sektoriuje, **siekama iki 2030 m.** išplėtoti mėlynąją bioekonomiką ir žiedinę ekonomiką (iš jos recirkuliaciją ir maistinių medžiagų surinkimo sistemas, žiedinės ekonomikos metodus atitinkantį atliekų tvarkymą), mažinanti taršą. Siekiant pereiti prie neutralaus poveikio klimatui, žiedinės ir atsparios ekonomikos – taikomas skaitmeninimas ir diegiamos inovacijos (gamyboje, perdirbime, realizacijoje).

Jūrų erdvės planavimas pagal ES Jūrų erdvės planavimo direktyvą[24], leidžiantis suderinti įvairių Mėlynosios ekonomikos sektorių ir aplinkosaugos interesus. Lietuvos Baltijos jūros teritorijų plėtros perspektyva, pagrindinės šių teritorijų naudojimo ir apsaugos nuostatos, atsižvelgiant į gamtos apsaugos ir kitus reikalavimus, jūrinių teritorijų naudojimo reikmes ir kintančią būklę, šalies jūrinių teritorijų naudojimo ir apsaugos, kitus poreikius, sukuriant teisinį pagrindą toliau koordinuotai naudoti šias teritorijas iki 2030 m., jau apibrėžti Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano koncepcijoje[25] (toliau – LR BP koncepcija) ir sprendiniuose, kurie patvirtinti 2020 m., todėl poreikis – įgyvendinant Programą remti jūrinių teritorijų planavimą, nenustatytas.

Įgyvendinant Programą remiamas Europos Horizonte ES Misijos „Atkurti gerą vandenynų ir vandenų būklę“ (daugiausiai jos 2 ir 3 konkrečių tikslų) įgyvendinimas. Prie kurios įgyvendinimo prisideda ir kitos finansavimo programos bei fondai: Europos horizontas ir kiti. Prie šios ES misijos (ypač 1 konkretaus tikslo) prisidės Investicijų programos ir LIFE remiami veiksmai.

6. Žuvininkystės ir akvakultūros produktų vertės grandinės ir prekybos gerinimas

ES vartotojų apklausos rodo, kad jiems jūros gėrybių išvaizda ir kaina yra svarbūs pirkimo veiksniai. Jie mano, kad valgytų daugiau jūros gėrybių, jei turėtų geresnį pasirinkimą ir jei pardavimo vietos būtų įvairesnės. Tai vertinant, bus **siekama iki 2030 m.** pagerinti realizaciją pasiūlant įvairesnį produktą ir plėtojant naujus pardavimo kanalus, taip pat sukuriant trumpąsias grandines, kuriose dalyvautų žvejai ir akvakultūros gamintojai, pagal poreikį perdirbėjai ir platintojai.

Gamintojų organizacijos (toliau – GO) yra pagrindinės suinteresuotosios šalys gerinant tiekimo grandinės veikimą, o tai skatina perspektyvią ir tvarią jų narių veiklą.

7. Skatinti tvarios mėlynosios ekonomikos plėtrą pakrantėse

Pakrančių bendruomenės susiduria su iššūkiais (žvejybos galimybių mažėjimas; žvejybos sektoriaus darbuotojų senėjimas; jūrų aplinkos problemos, tokios kaip jūros tarša, bioįvairovės nykimas, Baltijos jūros eutrofikacija, pakrančių erozija; žvejų verslininkų ir žvejų mėgėjų, bei juos aptarnaujančių verslų priešprieša; nepakankamai išvystyta turizmo infrastruktūra ir kiti.) kuriuos spręsti, įgyvendinant BIVP, padės Žuvininkystės regionų Vietos plėtros strategijų (toliau – VPS) parengimas ir įgyvendinimas.

Žuvininkystės regionai nustatomi dviejų tipų teritorijose: pakrantės teritorijose (savivaldybėse, kurios ribojasi su Baltijos jūros pakrante arba Kuršių mariomis ir kuriose dominuoja su žvejybos verslu susijusios bendruomenės, labai smulkūs žvejybos verslai bei įrengta žvejybos produktams iškrauti reikalinga infrastruktūra) ir vidaus teritorijose (savivaldybėse, kuriose yra didelis rekreacinis natūralių vandens išteklių potencialas arba išplėtotas akvakultūros sektorius). Viename Žuvininkystės regione, viena Žuvininkystės regionų vietos veiklos grupė (toliau – ŽRVVG) su EJRŽAF parama parengia ir įgyvendina vieną aktualią, atsižvelgiant į konkretaus Žuvininkystės regiono poreikius ir galimybes, VPS. Siekiama iki 2030 m. patvirtinti ir įgyvendinti 10–12 VPS. Siekiant užtikrinti sklandžią ŽRVVG veiklą ir bendradarbiavimą, žinių bei gerosios praktikos sklaidą, atstovavimą Lietuvos ir ES institucijose, skatinama tinklaveika, atitinkanti gerąją praktiką.

Žuvininkystės regionų teritorijos gali persidengti su teritorijomis, kuriose įgyvendinama Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (toliau – EŽŪFKP)lėšomis remiama BIVP arba Europos socialinio fondo + ir (ar) Europos regioninės plėtros fondo lėšomis remiama BIVP, tačiau dvisektorės VPS neįgyvendinamos. Tarp skirtingų fondų finansuojama BIVP numatoma sinergija ir papildomumas, nes finansuojamos vietos lygmeniu atsirandančios iniciatyvos, kuriomis siekiama spręsti vietos iššūkius ir poreikius: stiprinti ekonominį ir socialinį bendruomenių vystymąsi, siekti Žaliojo kurso strategijų, aplinkosaugos ir klimato tikslų, suteikiant bendruomenėms išteklius, reikalingus jų pačių vystymuisi remti ir vietos lygmens pajėgumams kurti, o pagrindinė atskirtis tarp EŽŪFKP ir EJRŽAF finansuojamos BIVP, kad Programoje

numatytomis priemonėmis siekiama Žuvininkystės regionų vietos bendruomenės skatinamos geriau išnaudoti tvarios mėlynosios ekonomikos siūlomas galimybes. .

Tolesni iššūkiai užtikrinant darnų vietos ekonomikos ir bendruomenių vystymąsi ir skatinant vietos bendruomenes geriau išnaudoti tvarios mėlynosios ekonomikos siūlomas galimybes, prisidedant prie Tarybos rekomendacijų dėl energijos ir išteklių naudojimo efektyvumo didinimo, inovacijų skatinimo ir skaitmeninės ekonomikos transformacijos skatinimo įgyvendinimo, **iki 2030 m.** yra šie:

- verslo vystymas mėlynojo augimo sektoriuose, pasitelkiant mėlynąsias biotechnologijas, atsinaujinančią energiją, remiant turizmo ir kitų paslaugų derinimą su žvejojimu ir akvakultūra;
- tvarių maisto sistemų plėtojimas, skatinant mėlynosios bioekonomikos integravimą į vietos bendruomenių ekonomines veiklas, vietos laimikio rinkodarą ir vertės didinimą, bendradarbiavimą;
- klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas, biologinės įvairovės išsaugojimas, investuojant į žiedinę ekonomiką, skaitmeninimą, vietos išteklių valdymo stiprinimą;
- bendruomenių gyvybingumo stiprinimas, investuojant į saugių ir kokybiškų darbo vietų kūrimą ir socialinės įtraukties didinimą, jaunimo pritraukimą.

[1] COM (2019) 640 (galutinis).

[2] COM/2021/240 (galutinis).

[3] COM (2018) 673 (galutinis).

[4] COM (2020) 380 (galutinis).

[5] COM (2020) 381 (galutinis).

[6] COM (2009) 248 (galutinis).

[7] COM (2021) 236 (galutinis).

[8] COM (2021) 102 (galutinis).

[9] COM (2018) 434 (galutinis).

[10] COM (2018) 452 (galutinis).

[11] Lietuvos jūros rajono ekologinės būklės vertinimas ir gamtosauginiai tikslai. Galutinė ataskaita (1 dalis). 2020

[12] LRV 2020 m. rugsėjo 20 d. nutarimas Nr. 998

[13] „NATURA 2000“ prioritetinių veiksmų programa

[14] LRS 2015 m. balandžio 16 d. nutarimas Nr. XII-1626

[15] LRV 2010 m. rugpjūčio 25 d. nutarimas Nr. 1264

[16] Vandenių srities plėtros 2017–2023 metų programa, patvirtinta LRV 2017-02-01 nutarimu Nr. 88

[17] Direktyva 2008/56/EB

[18] Direktyva 2000/60/EB

[19] Tarybos direktyva 92/43 / EEB.

[20] Direktyva 2009/147 / EB.

[21] *2020 m. pabaigoje buvusių Baltijos jūros žvejojimo pajėgumų

[22] Reglamentas (ES) 2019/1241.

[23] Reglamentas (ES) 2017/1004.

[24] Direktyva 2014/89 / ES

[25] LRS 2020 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. XIII-3021

1. Programos strategija. Pagrindiniai vystymosi uždaviniai ir atsakomosios politikos priemonės

1A lentelė. Prioriteto pagrindimas

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
2. Žalesnė Europa	1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;	<p>2020 m. gruodžio 31 d. Registre buvo 139 Lietuvos laivai. Iš jų: 103 laivai iki 12 m. ilgio, turintys teisę žvejoti Baltijos jūros priekrantės žvejybos zonoje (iš viso 223 GT); 30 laivų (iš viso 4502,6 GT) nuo 14,6 iki 50,5 m. ilgio, žvejybai atviroje Baltijos jūroje, bet nemažai jų to nedarė bent nuo 2017 m., ir 6 laivai, žvejojantys tolimesniuose žvejybos rajonuose (iš viso 3 1524 GT). Oficialaus vidaus vandenių verslinės žvejybos laivų registro nėra.</p> <p>MAPŽ (jūrų vandenių) (pagrindimas (santrauka) P1 ir P2). Vadovaujantis VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro (toliau – ŽŪIKVC) duomenimis, sužvejotos ir iškrautos žuvų produkcijos vertė per 2009–2019 m. nors ir svyravo, bet išliko tendenciją didėti, kaip ir veiklos rezultatai (pajamos atėmus išlaidas ir turto nusidėvėjimą). Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – ŽT) duomenimis, 2017–2019 m. iš sužvejojamų 34 rūšių žuvų, svarbiausios pagal kiekį ir pirminio pardavimo vertę buvo: stinta europinė (48–69 % pirminio pardavimo vertės), atlantinė silkė, grundalinės. 2019 m. menkių sugavimai (apie 11,3 t) tesudarė apie 2 % visų sugavimų kiekio ir apie 3 % visų sugavimų pirminio pardavimo vertės (palyginimui 2018 m. apie 11 %, 2017 m. apie 20 % visų sugavimų kiekio ir vertės). Bendri žvejybos segmento rezultatai rodo, kad didžioji dalis aktyviai veiklą vykdančių įmonių prisitaikė prie tikslinės menkių žvejybos draudimo ir jų rezultatai nepablogėjo. Tačiau daliai įmonių (iki 10 %), daugiausiai žvejojusioms ilgesniais 10–12 m laivais ir statomais tinklais, šis draudimas turėjo didesnės neigiamos įtakos. IŽT duomenimis 2018 ir 2019 m. buvo 57–58 įmonės, turinčios teisę žvejoti Baltijos jūros priekrantėje, o jų valdomų žvejybos laivų (iki 12 m), įtrauktų į žvejybos laivų Registrą, bendrasis tonažas (GT) sudarė atitinkamai 193–190 GT. Tačiau faktiškai 2018 m. žvejybą vykdė 64 žvejybos laivai, kurių bendras tonažas iš viso beveik 100 GT (palyginimui 2017 m. – 61 laivas su 96,8 GT). Šiame žvejybos segmente 2020 m. dirbo 98 (35 viso etato ekvivalentu (VEE)) su žvejybos veikla susijusių darbuotojų (palyginimui: 2019 m. – 118 (36VEE), 2017 m. – 127 (33 VEE), 2010 – 128 (24 VEE)).</p> <p>Atlikus MAPŽ įmonių (pagrindinė tikslinė grupė) apklausą ir įvertinus turimus duomenis apskaičiuota, kad vidutinis kuro sąnaudų sutaupymas gali sudaryti apie 1,1 l/h. Per žvejybos dieną vidutiniškai sunaudojama, priklausomai nuo atstumo ir kt., nuo 10 l iki 24 l - vidurkis 17 l/d. Aktyviai žvejojančių įmonių vidutinis žvejybos dienų skaičius 101 d., taigi vienas laivas galėtų sunaudoti apie 315 l kuro per metus mažiau. Atitinkamai 12 laivų apie 3780 l kuro per</p>

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>metus mažiau, kas atitinka 9823 Co2ek. Kg. Atsižvelgiant į aktyvių laivų MAPŽ ir ankstesnių laikotarpių patirtį, toks pasiekimas lyginant su <i>Status quo</i> jau nebloga pradžia.</p> <p>40 % nuo visų (teisę žvejoti Baltijos priekrantėje turinčių) įmonių (23 iš 58 2019 m.), kurios valdo laivus, kurių GT sudaro apie 40 % nuo visų įmonių valdomų laivų GT, bendras žvejybos veiklos dienų skaičius 2017 ir 2018 m. sudarė apie 15 % nuo visų įmonių žvejybos veiklos dienų (nuo 0 iki 86 dienų per metus, vidutiniškai po 26 dienas per metus), tačiau deklaruoti sugavimai 2018–2019 m. sudarė tik apie 2 % (23 įmonės per metus sugavo ir deklaravo iš viso 9–12 t), o pirminio pardavimo vertė 3–4 % (iš viso apie 21 tūkst. Eur, t. y. vidutiniškai 900 Eur per metus 1 įmonei) nuo visų įmonių pirminio pardavimo vertės. Daugiau kaip pusė šios grupės įmonių vykdo verslinę žvejybą Kuršių mariose, kur tiek jų sugavimai, tiek pajamos iš verslinės žvejybos yra gerokai didesnės. Atsižvelgiant į sugavimų pirminio pardavimo vertes, akivaizdu, kad žvejyba Baltijos jūros priekrantėje šioms įmonėms (jų savininkams) nėra pagrindinė veikla ir pajamų šaltinis. Nors jų valdomų laivų GT ir nemažas, jų veiklos intensyvumas ir poveikis žuvų ištekliams minimalus, tačiau žvejybos veiklos tradicijų išlaikymas (toliau vykdant veiklą, iš kurios nelaukiama, jog tai bus visavertis pagrindinis pajamų šaltinis) ir prisidėjimas prie pakrančių regionų mėlynosios ekonomikos skatinimo būtų naudingas. Nėra finansiškai pagrįsta paramos lėšomis skatinti šios grupės įmonių didelių individualių investicijų į žvejybos veiklos modernizavimą ar pridėtinę vertę; jų atveju didesnės pridėtinės vertės ribotiems ištekliams galėtų būti siekiama dalyvaujant asociacijų, ypač gamintojų organizacijų, ir / arba kooperatyvų veikloje. Tačiau tikslinga sudaryti sąlygas su parama įsigyti pagrindinių priemonių, prisidedančių prie darbo sąlygų, saugos ar sugavimų kokybės gerinimo, pasitelkiant 1.1 konkrečiau tikslo priemones.</p> <p>Kitos įmonių grupės, kurią sudaro apie 43 % žvejoti Baltijos priekrantėje teise turinčių įmonių, kurios valdo žvejybos laivus ir kurių GT sudaro apie 40 % nuo visų įmonių valdomų laivų GT, bendras žvejybos veiklos dienų skaičius 2017 ir 2018 m. sudarė apie 62–64 % nuo visų įmonių žvejybos veiklos dienų (vidutiniškai po 101 dieną per metus), deklaruoti sugavimai 2018–2019 m. sudarė apie 87–93 % (25 įmonės per metus sugavo ir deklaravo viso 551 ir 469 t), o pirminio pardavimo vertė 83–89 % (661–576 tūkst. Eur) nuo visų įmonių pirminio pardavimo vertės. Atskirų įmonių pirminio pardavimo vertė 2019 m. buvo nuo beveik 8 tūkst. Eur iki virš 64 tūkst. Eur. 2021–2027 m. laikotarpiu bus siekiama padidinti šių įmonių veiklos aplinkosauginį, ekonominį ir socialinį tvarumą, pasitelkiant 1.1. ir 1.2 (susiklosčius atitinkamoms sąlygoms ir 1.3.) konkrečių tikslų priemones.</p> <p>MAPŽ (vidaus vandenu)(pagrindimas (santrauka) P1 ir P2). Didžioji dalis žvejybos vidaus</p>

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>vandenyse vykdoma Kuršių marioje: 2020 m. sužvejota 1 278 t, 2019 – 1 162 t žuvies. Nemuno žemupyje 2020 m. sužvejota 25,2 t, 2019 – 57 t žuvies. Polderiuose 2020 m. sužvejota 5 t, 2019 – 10,5 t žuvų. Ežeruose versliniais įrankiais 2020 m. sužvejos 26,2 t žuvų (99 % seliavos). Upėse 2020 m. sužvejos 3,5 t ungurių. Kuršių mariose 2019–2020 m. žvejojo 46 įmonės, kurių sugavimai buvo nuo 0,1 t iki 205,9 t per metus. Iš visų Kuršių mariose sužvegotų ir iškrautų žuvų: 48–52 % sudarė karšiai, 18–19 % kuojos, stintos 2019 m. sudarė 5 %, o 2020 m. 10 % visų sugavimų. Kitą sugavimų dalį sudarė daugiau nei 25 rūšių žuvys. Dėl aštrėjančio žvejų ir žvejų mėgėjų konflikto, dėl išteklių ir teritorijos bei pastariesiems palankių politikų iniciatyvų (Seimo narių 2021 m. pateikti Žuvininkystės įstatymo keitimo pasiūlymai, iš esmės draudžiantys verslinę žvejybą Kuršių mariose ir kitose vidaus telkiniuose), tikėtina, kad žvejybos galimybės vidaus vandenyse keisis. Net ir neuždraudus žvejybos, jos pritaikymas į mažiau poveikį aplinkai darančią neišvengiamas. Todėl 2021–2027 m. laikotarpiu bus siekiama padidinti verslinę žvejybos veiklą tęsiančių įmonių veiklos aplinkosauginį efektyvumą ir išlaikyti (mažėjant galimiems sugauti ištekliams, didinti jų pridėtą vertę) ekonominį ir socialinį tvarumą, pasitelkiant 1.1. ir 1.2 konkrečių tikslų priemones.</p> <p>Žvejyba Baltijos jūroje, išskyrus Baltijos jūros priekrantę (pagrindimas (santrauka) P1, P2 ir P5). 2020 m. pabaigoje Registre registruoti 29 Lietuvos laivai (32–60 metų senumo, iš jų virš 80 % pagaminti dar Tarybų Sąjungoje ir niekada nemodernizuoti), kurių bendras GT – 4488, bendras kW – 2927. Dar šiame žvejybos segmente yra 538 GT nepanaudotų pajėgumų. 4 laivai 20,4–23,98 metrų ilgio, kiti virš 24 m. ilgio. Iki 2020 m. Lietuvai Baltijos jūroje buvo skiriamos keturių rūšių žuvų – menkių, atlantinių silkių, atlantinių šprotų ir atlantinių lašišų – žvejybos kvotos. 2019 m. EK priėmė pirmąsias skubias priemones, kuriomis iki metų pabaigos buvo uždrausta žvejoti rytinę menkę, o nuo 2020 m. tikslinė menkių žvejyba uždrausta visai. 2022 m. uždrausta ir tikslinė atlantinių lašišų žvejyba (aktuali 1 įmonei). Pagrindinę žvejybos laimikio Baltijos jūroje dalį sudaro atlantiniai šprotai – tiek pagal sugaunamą kiekį, tiek nuo 2015 m. ir pagal pirminio pardavimo vertę. Tačiau menkės buvo svarbiausia žvejojama rūšis didžiajai daugumai Baltijos jūros žvejybos įmonių (todėl jos neturi pakankamai perleidžiamųjų teisių į kitas žvejybos galimybes). Vadovaujantis ŽŪIKVC duomenimis, žvejybos segmento, į kurį papuola laivai, daugiausiai žvejoję pelaginiaisiais tralais (TM) (atlantinių silkių ir atlantinių šprotų žvejyba), veiklos rezultatai nuo 2014 m. gerėjo, tačiau žvejybos segmento, į kurį papuola laivai, daugiausiai žvejoję priedugnio tralais (DTS) (daugiausiai menkių žvejyba), veiklos rezultatai (pajamos atėmus išlaidas ir turto nusidėvėjimą) neigiami jau nuo 2013 m. Tai lėmė, kad bendras Baltijos jūros žvejybos segmento (TM ir DTS) ekonominės veiklos rezultatas buvo</p>

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>neigiamas 2017–2018 m. 2020 m. pabaigoje trys įmonės iš viso valdė 71,147 % ir 73,61 % perleidžiamosios teisės atitinkamai į atlantinių silkių ir atlantinių šprotų žvejybos galimybes, 7 laivus (2108 GT). Kitos 8 įmonės iš viso valdė 15,85 % ir 20,39 % perleidžiamosios teisės atitinkamai į atlantinių silkių ir atlantinių šprotų žvejybos galimybes, 15 laivų (1769 GT) (atsižvelgiant į Lietuvai skiriamą atlantinių silkių ir atlantinių šprotų kvotą, šių žuvų žvejybos galimybių nepakanka visiems žvejybos pajėgumams naudoti), o likusios įmonės ir laivų savininkai neturėjo perleidžiamųjų teisių į šių žuvų kvotą visai. Dėl nuo 2010 m. nuolat blogėjančios menkių išteklių situacijos minėtos žvejybos įmonės ir susijusios pakrančių bendruomenės patyrė sunkių socialinių ir ekonominių padarinių. Šiame žvejybos segmente 2020 m. dirbo 82 (59 VEE) su žvejybos veikla susiję darbuotojai (palyginimui: 2017 m. – 161 (107 VEE), 2010 m. – 255 (180 VEE)). Įvertinus Lietuvai tenkančias žvejybos galimybes, optimalūs žvejybos pajėgumai galėtų sudaryti iki 60 % nuo 2020 m. pabaigoje buvusių pajėgumų (atitinkamai apie 40 % pajėgumų pertekliniai). Dalį iš perteklinių žvejybos pajėgumų siekiama pašalinti visam laikui su Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo parama (iki 20 %). Ji gali būti skirta tų laivų žvejybos veiklos nutraukimui visam laikui, kurie 2017–2018 m. žvejojo, daugiausiai menkes, pakankamą dienų skaičių. Nepasinaudojus šia galimybe ir neturint pakankamai kitų (nei menkė) žuvų žvejybos galimybių, šie laivai, kaip ir kiti „pertekliniai“ laivai negalės su EJRŽAF parama nutraukti žvejybos veiklos, jei nesurinks reikiamo žvejybos veiklos dienų skaičiaus (per du metus einančius iki paramos paraiškos pateikimo metų). Todėl numatoma, kad tik apie 10 % žvejybos pajėgumų galėtų būti sumažinti visam laikui, pasitelkiant EJRŽAF paramą, nepriklausomai nuo to kiek laivų nutrauks veiklą su EJRŽAF parama. Perteklinių pajėgumų, nepašalintų visam laikui su žuvininkystės fondų parama, subalansavimą sąlygos svarbus žvejybinio laivyno pajėgumų reguliavimo veiksnys – įdiegta perleidžiamųjų teisių sistema. 2021–2027 m. laikotarpiu bus siekiama pirmiausiai subalansuoti žvejybos galimybes su žvejybos pajėgumais, pasitelkiant 1.3 konkretų tikslą, ir prisidėti prie pakankamai žvejybos galimybių turinčių įmonių veiklos aplinkosauginio, ekonominio ir socialinio tvarumo didinimo, pasitelkiant 1.1 ir 1.2 konkrečių tikslų priemones.</p> <p>Tolimieji žvejybos rajonai (pagrindimas (santrauka) P2). Pagrindiniai Lietuvos Respublikos žvejybos laivų tolimieji žvejybos rajonai – Afrikos valstybių (Maroko, Mauritanijos) išskirtinių ekonominių zonų vandenys, kuriuose žvejojama pagal dvišalius ES ir šių trečiųjų šalių žuvininkystės partnerystės susitarimus, ES vakarų vandenys ir šiaurės rytų ir šiaurės vakarų Atlanto regionas. Žvejybos tolimuosiuose rajonuose laivynas – aktyvus ir pelningas, bet atskirų</p>

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>metų rezultatai ir netgi į Registrą įtrauktų laivų skaičius priklauso nuo galiojančių žuvininkystės partnerystės susitarimų. Tolimojo plaukiojimo laivyno sugavimai sudaro apie 80 % visų Lietuvos laivyno sugavimų, o pirminio pardavimo vertė – apie 90 % visos pirminio pardavimo vertės. Šiame žvejybos segmente 2020 m. dirbo 229 (314 VEE) su žvejybos veikla susiję darbuotojai (palyginimui: 2017 m. – 223 (243 VEE), 2010 – 326 (308 VEE)). 2021–2027 m. laikotarpiu bus siekiama prisidėti prie veiklos energetinio efektyvumo (išskyrus variklių keitimą ir modernizavimą) ir laimikio kokybės ir pridėtinės vertės didinimo, pasitelkiant 1.1. konkretaus tikslo priemones.</p> <p>Kontrolė ir vykdymo užtikrinimas (pagrindimas (santrauka) P12). Per pastaruosius 10 metų Lietuvoje šiose srityse padaryta didelė pažanga: visi laivai, kurių ilgis 12 metrų arba didesnis, sugavimo duomenis (įskaitant apie priegaudą, kuriai vadovaujantis BŽP reglamentu taikomas reikalavimas iškrauti), perduoda ERS, taip pat sukurta veiksminga VMS ir specialus FMC, kitas etapas – gerinamos ir modernizuojamos esamos duomenų valdymo ir žuvininkystės stebėsenos technologijos ir naujovių diegimas (pvz., CCTV ir / ar kitų kontrolei skirtų prietaisų įrengimas laivuose ir MAPŽ kontrolės skaitmeninimas skatinant popierinius žvejybos žurnalus keisti į atitinkamos mobiliosios aplikacijos naudojimą), kurios ypač aktualios kontroliuojant prievolės iškrauti laikymąsi. Šios naujos priemonės svarbios kovojant su NNN žvejyba, tačiau jų įsigijimas ir diegimas gali būti didelė finansinė našta žvejybos įmonėms ir iššaukti jų pasipriešinimą.</p> <p>Lietuvoje įdiegta visos žuvininkystės produktų pateikimo galutiniam vartotojui grandies kontrolė – „nuo tinklo iki lėkštės“. Tai atlieka viena kontroliuojanti institucija, taip pat vykdomi ir atsekamumo kontrolė. Naudojami tinkamai įrengti patruliniai laivai, kitos tradicinės kontrolės priemonės, bendradarbiaujama su kitomis kontroliuojančiomis institucijomis, tarptautinėmis organizacijomis. Valstybių narių bendradarbiavimas užtikrinamas per Europos žuvininkystės kontrolės agentūrą (toliau – EFCA). Be to, įgyvendinamos specialiosios kontrolės ir tikrinimo programos (SCIP) / bendrieji diegimo planai (JDP), įskaitant išplėstą naujų SCIP taikymo sritį.</p> <p>Visumoje Lietuvos vykdoma kontrolė ir vykdymo užtikrinimas yra pakankamo lygio, tačiau svarbūs iššūkiai išlieka: nors jau buvo imtasi kai kurių svarbių priemonių (pvz., daugiameis planas), reikia dar daugiau nuveikti, kad būtų toliau gerinama MAPŽ laivyno stebėseną jūrų vandenyse; turi būti sustiprinta laivų, žvejojiančių už ES vandenų (tolimojo plaukiojimo laivyno) kontrolė ir stebėseną; numatoma imtis papildomų priemonių užtikrinti, kad būtų tinkamai ir nuosekliai įgyvendinamos nustatytos iškrautų žuvų svėrimo ir variklio galios tikrinimo nuostatos. Kitas rūpestis yra numatoma griežtinti mėgėjų žvejybos kontrolė. Lietuvoje</p>

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>jau įgyvendintos kai kurios priemonės: žvejams mėgėjams privalomi žvejybos leidimai, griežtai apriboti jų žvejybos įrankiai bei laimikis, vyksta patikrinimai jūroje (deja tokius patikrinimus riboja tinkamų techninių sąlygų trūkumas) ir krante. 2021–2027 m. laikotarpiu bus siekiama remti efektyvią kontrolę siekiant tausoti, palaikyti ir tvariai naudoti jūrų žuvų išteklius, pasitelkiant 1.4 konkretaus tikslo priemones.</p> <p>Duomenų rinkimas(pagrindimas (santrauka) P 9, P10, P11). Vykdam 2014–2020 m. duomenų rinkimo programą, buvo įgyvendinti keturi pilotiniai projektai siekiant gerinti ekonominių – socialinių duomenų rinkimą. Visų pilotinių studijų rezultatai buvo įtraukti į Darbo planą 2022–2024 metams, bei bus naudojami ir vėlesniuose darbo planuose. Taip pat, buvo sukurta virtuali informacinė aplinka, skirta galutinių naudotojų atvirai prieigai prie žuvininkystės sektoriaus statistinių duomenų, tai ir internetinė svetainė, pristatanti duomenų rinkimo programų veiklą, bei leidžianti vartotojui įvairiais pjūviais formuoti duomenų užklausas. Duomenų valdymui ir žuvininkystės stebėsenos technologijoms tobulėjant, reikės ir daugiau žmogiškųjų kompetencijų. Kad būtų galima pasinaudoti naujomis ir novatoriškomis duomenų valdymo ir žuvininkystės stebėjimo technologijomis, investuojant į techninę ir programinę įrangą, bus remiamas žinių įgijimas visuose etapuose (kūrimo, įgyvendinimo ir priežiūros). Planuojama, kad nuo 2022 metų pradės veikti nauja ICES Regioninė duomenų bazių ir vertinimo sistema (toliau – RDBES), kuri nuo 2024 metų turėtų visiškai pakeisti dabar veikiančią RDB sistemą. Į RDBES bus suvedama daugiau detalizuotų duomenų, kurie turės būti patikrinti efektyviais duomenų kokybės kontrolės instrumentais. Taip pat, bus siekiama aplinkosauginių, mėgėjų žvejybos, mažos apimties laivyno duomenų surinkimo lygio gerinimo, ten kur įmanoma diegiant šiuolaikines duomenų rinkimo IT priemones, ir bus tobulinama, plečiama mokslininkų stebėtojų sistema, stengiamasi didinti stebėtojų komerciniuose žvejybos reisuose skaičių. 2021–2027 m. laikotarpiu bus siekiama remti duomenų rinkimą, siekiant užtikrinti duomenų surinkimo lygį bei tikslumą, pasitelkiant 1.4 konkretaus tikslo priemonę.</p> <p>Vandens biologinė įvairovė ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas (pagrindimas (santrauka) P1, P3, P6, P7, P8). Siekiant apsaugoti žuvų išteklius, svarbu mažinti, o kur galima išvengti nepageidaujamos žuvų prieгаudos. Tačiau žvejybos metu gali būti sugauti ir jūros paukščiai ir jūrų žinduoliai, kaip netikslinė prieгаuda. Jūros paukščiai gali įsipainioti į žiauninius tinklus arba užsikabinti už ūdų ir paskęsti, ruoniai gali įstrigti / įsipainioti panardintuose tinkluose. Lietuvos Baltijos jūros priekrantėje atlikti žiemojančių jūros paukščių prieгаudos verslinės žvejybos įrankiuose tyrimai parodė, kad statomuosiuose tinkluose įsipainioja labai didelis</p>

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>kiekis priekrantėje žiemojančių jūros paukščių – tinkluose gali žūti iki 10–15 % visų jūros priekrantėje žiemojančių jūros paukščių. Su jūrų (įskaitant Kuršių marias) ekosistemomis susijusių žinių įgijimas ir keitimais jomis, pažangių technologijų ir metodų žvejybos sektoriuje išbandymas ir diegimas leistų žvejybos įmonėms mažinti neigiamą žvejybos poveikį ekosistemoms, o kur galima jo išvengti. Neigiamą žvejybos poveikį mažinančių technologijų (pvz. žvejybos įrankiniai ar jų priedai) arba metodų (pvz. žvejybos valdymo priemonės) taikymas gali sąlygoti papildomas investicines ar einamąsias veiklos išlaidas arba negautas pajamas, todėl žvejybos įmonėms, ypač MAPŽ, reikalinga parama. Prie mažesnių poveikį aplinkai darančios žvejybos skatinimo, įskaitant žinių stiprinimą ir inovacijų taikymą, paramą investicijoms bei kompensavimą už žvejybos valdymo priemonių, skirtų apsaugoti jūrų žinduolius ar paukščius, taikymą, prisidės 1.1 konkreto tikslo priemonės.</p> <p>Siekiant svarbiausių ES Biologinės įvairovės strategijos tikslų iki 2030 m., Investicijų programoje yra numatytas 2 prioriteto konkretus tikslas 2.7., pagal kurį planuojamos intervencijos į „NATURA 2000“ teritorijų, įskaitant JST, steigimą, valdymo stiprinimą ir tvarkymą, kaip tai nustatyta „NATURA 2000“ PVP (joje JST plėtra nenumatoma). Plačiau prie 4 prioriteto pagrindimo (santraukos).</p> <p>Pagal Buveinių direktyvos ataskaitą (2019 m.) Lietuvoje situacija blogesnė nei buvo 2013 m. Nepakankami plėšriųjų ir praeivių žuvų išteklių. Žuvivaisos veikla reikšmingai prisideda prie bioįvairovės, žuvų išteklių išsaugojimo, žuvų išteklių gausinimo ir jų atkūrimo, ekologinės pusiausvyros vandens telkiniuose, vandens telkinių kokybės parametrų užtikrinimo.</p> <p>Įgyvendinant ankstesnę EJRŽF programą, Lietuvoje sukurta reikiama infrastruktūra ir žinios/kompetencijos reikalingos sėkmingai įgyvendinti nacionalinį ungurių valdymo planą (toliau - ungurių planas):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) yra pastatyta/pritaikyta akvakultūros infrastruktūra (vidaus recirkuliacinė sistema) stikliniams unguriams laikyti, kol jauni unguriai gali būti paleisti į laisvę esant palankiai temperatūrai, 2) vykdomas monitoringas, 3) žinios apie vietinius jų išteklius labai pagerėjo. <p>Įgyvendinant ungurių planą Lietuvoje, mažu tankumu (tai garantuoja aukštą išžuvintų ungurių išgyvenamumą) buvo įveista daugiau nei 7 mln. (vidutiniškai kasmet po 0,7 mln.) ungurių į 160 skirtingų vandens telkinių, kurių pasroviui nėra neįveikiamų hidroelektrinių kliūčių. Atlikti tyrimai ir pritaikyti modeliai rodo, kad reikšmingas sidabrinė ungurių migracijos nerštui</p>

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>padidėjimas numatomas maždaug nuo 2025 m., o jei Lietuvoje ir toliau bus panašiai įžuvinama, 2030-2040 m. aukštos kokybės sidabrinų ungurių kiekis Lietuvos vandens telkiniuose gali pasiekti 100 t.</p> <p>2019 m. Helsinkio komisija patvirtino aštriašnio eršketo išteklių išsaugojimo ir atkūrimo planą 2019–2029, kuri Lietuva turi įgyvendinti.</p> <p>Įgyvendinant Programą 2021–2027 m. laikotarpiu numatoma remti su žuvivaisa susijusias išsaugojimo priemones, skirtas ilgalaikiam žuvų išteklių atkūrimui, pasitelkiant 1.6 konkretaus tikslo priemones. Remtini veiksmai neapima užtvankų upėse šalinimo ir arba žuvitakių ir nerštaviečių įrengimo („NATURA 2000“ programoje šiems veiksams numatomas finansavimas: ERPF/SF ir LIFE).</p> <p>Jūrų šiukšlės (yra vienas iš vienuolikos JSPD kokybinių deskriptorių, pagal kuriuos vertinama ES jūrų būklė) yra didelė Baltijos jūros problema. Jūrų šiukšlės, atsirandančios dėl žmogaus veiklos (ir žvejybos), yra labai reikšmingas taršos šaltinis, darantis neigiamą įtaką ne tik rūšims (gyvūnai žūsta ar susižeidžia įsipainioję ar prariję šiukšles, patiria ilgalaikę fizinę ar cheminę žalą) ir buveinėms, bet ir socioekonominiams faktoriams (pvz., paplūdimių tarša šiukšlėmis mažina jų estetinį rekreacinį patrauklumą). Būtina siekti ne tik jūros šiukšlių pašalinimo iš aplinkos, bet ir intensyvesnės stebėsenos ir duomenų rinkimo tiek ten, kur tos informacijos trūksta, tiek ten, kur ši problema aktuali. Jūrų šiukšlės yra bendras iššūkis visoms Baltijos jūros baseino šalims, todėl regioninis ir tarpregioninis bendradarbiavimas leistų pagerinti ir suderinti stebėseną, tikslingiau įvertinti mastą ir nustatyti efektyviausius būdus šalinti bei užkirsti kelią naujų jūrų šiukšlių patekimui į aplinką. 2021–2027 m. laikotarpiu numatoma, be reikalingų duomenų rinkimo ir paties šiukšlių šalinimo jūrų vandenyse, remti veiksmus, nukreiptus ir į jų tvarkymą (įskaitant iškrovimo vietų pritaikymą nepageidaujamos priegaudos ir šiukšlių tvarkymui) ir prevenciją, pasitelkiant 1.6 konkretaus tikslo priemones.</p> <p>Partnerystės sutartyje numatyta, kad Investicijų programos priemonės orientuotos į šiukšlių tvarkymą ir taršos mažinimą vidaus vandenyse.</p> <p>Kitos programos (Investicijų programa, 2021–2027 m. laikotarpio Lietuvos kaimo plėtros programa) taip pat prisidės prie Europos žaliojo kurso, ES biologinės įvairovės strategijos tikslų, „NATURA 2000“ PVP veiklų įgyvendinimo ir atitinkamai vandenų biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos. Įgyvendinant Investicijų programą (2 prioritetas) numatoma pasiekti ir išlaikyti gerą Lietuvos vandens telkinių būklę, išsaugoti arba atkurti ir palaikyti biologinę įvairovę, ekosistemų ir jų paslaugų kokybę, remiami veiksmai apima migracijos kelių atkūrimą</p>

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>ir jūrinių „NATURA 2000” teritorijų apsaugos tikslų, priemonių ir kiekybinių rodiklių nustatymą, rūšių apsaugos planų ir kitų lygiaverčių dokumentų rengimą, palankios rūšių ir buveinių apsaugos būklės atkūrimo priemonių įgyvendinimą, taip pat bus siekiama vykdyti integruotus projektus, bendrai finansuojamus iš LIFE programos (LIFE prioritetinė sritis: gamta ir biologinė įvairovė).</p> <p>Nustatytas poreikis P4 nebus įgyvendinamas pagal 1 prioritetą, o atsižvelgiant į 1 ir 3 prioritetų konkrečius tikslus ir siekiant nedubliuoti priemonių, jis bus atliepiamas per 3 prioritetą.</p>
2. Žalesnė Europa	2.Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;	<p>Prioriteto SSGG ir poreikiai nustatyti atsižvelgiant į 2020 m. atliktą išorės ekspertų vertinimą „Lietuvos akvakultūros sektoriaus plėtros po 2020 m. gairių parengimo paslaugos“.</p> <p>Akvakultūra (pagrindimas (santrauka) P1, P2). ŽUIKVC duomenimis 2020 m. veikė 51 (duomenis teikė 61 akvakultūros ūkis (4 daugiau nei 2019 m.), tačiau 10 iš jų 2020 m. realizavo mažiau nei 1 t produkcijos)) akvakultūros ūkiai, per 2020 m. pagaminę ir realizavę bent po 1 t žuvies. Iš jų 23 plėtojo tvenkinių akvakultūrą (Lietuvos gamtinės sąlygos nėra itin palankios šiam verslui dėl trumpo žuvų auginimo sezono, todėl prekinės žuvys paprastai realizuojamos tik trečiaisiais jų auginimo metais, o prekyba sezoninė (didžioji dalis produkcijos realizuojama gruodžio ir balandžio mėnesiais), 26 vykdė akvakultūrą UAS, o 2 ūkio subjektai plėtojo ir tvenkinių ir UAS akvakultūrą. 2020 m. akvakultūros sektoriuje dirbo 433 asmenys – 6 % daugiau nei 2018 m., bet vis dar 15 % mažiau nei 2016 m. (2017 ir 2018 m., lyginant su 2016 m., ženkliai mažėjo darbuotojų skaičius, tame tarpe vyrų sumažėjo 22 %, o moterų 13 %) Pastaraisiais metais didėja moterų dalis bendrame akvakultūros įmonių darbuotojų skaičiuje (nuo 21 % 2017 m. iki 26 % 2020 m.) 2020 m. įžuvintų tvenkinių plotas siekė 10169 ha (projektinis tvenkinių plotas siekia 10362 ha). 2020 m. įveistų UAS tūris siekė 6123 m³, (projektinis siekia 6634 m³). UAS užaugintos ir realizuotos produkcijos kiekis didėjo nuo 2018 m. ir 2019 m. siekė 565 t, o 2020 m. 709 t, tvenkiniuose užaugintos ir realizuotos produkcijos kiekis didėjo nuo 2019 m. ir siekė 3464,5 t, o 2020 m. 3659,1 t Baseinuose ir kanaluose 2020 m. užauginta ir realizuota dar beveik 110 t produkcijos (2019 m. siekė 185 t). Vertinant akvakultūros sektorių pagal auginamas žuvis, tvenkiniuose daugiausiai auginami karpiai, UAS – afrikiniai šamai. 2020 m. karpių dalis visoje tvenkiniuose užauginamos produkcijos struktūroje sudarė 90,5 %, UAS auginamų ir realizuojamų afrikinių šamų dalis visoje UAS užaugintos ir realizuotos produkcijos struktūroje 2020 m. sudarė 67 % (2019 m. 55 %)</p>

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>Atsižvelgiant į su 2014–2020 m. laikotarpio parama įgyvendinamų projektų projektinius gamybos pajėgumus, numatoma, kad ši proporcija iki 2023 m. pabaigos gali keistis, bus auginama daugiau lašišinių žuvų (alpinė šalvis, upėtakiai), o UAS pagaminta ir realizuota produkcija pasieks bent 2000 t per metus.</p> <p>2020 m. didžiausia dalis akvakultūros įmonių produkcijos buvo realizuota šalies vidaus rinkoje – 89 % šviežios (56 %) ir perdirbtos (33 %) akvakultūros produkcijos. Lietuvoje realizuotos perdirbtos akvakultūros produkcijos dalis visoje užaugintoje ir realizuotoje produkcijoje nuo 2017 m. išaugo daugiau nei dvigubai, nuo 14 % iki 33 % Numatoma, kad dėl pasikeitusių prekybos sąlygų (parduotuvės atsisako prekybos gyva žuvimi) realizuotos perdirbtos akvakultūros produkcijos dalis ir toliau didės. Didžiausia dalis produkcijos 2019–2020 m. eksportuota į Latviją (8–7 %), dar po apie 2 % į Lenkiją ir į kitas šalis.</p> <p>Parama tvariai ir konkurencingai akvakultūrai teikiama atsižvelgiant į Lietuvos akvakultūros sektoriaus plėtros 2021–2030 m. planą.</p> <p>Tikimasi, kad dar įgyvendinant Lietuvos akvakultūros sektoriaus plėtros 2014–2020 m. planą, iki 2023 m. pabaigos Lietuvoje per metus užauginta ir realizuota akvakultūros produkcija sudarys beveik 6 000 t (2020 m. buvo 4 478. t), o per 2021–2027 m. paramos laikotarpį ji padidės bent iki 8 400 t per metus 2030 m. (iš jų bent apie 2000 t naujų gamybos pajėgumų UAS). Atkreiptinas dėmesys, kad iššūkis yra ne tik naujus pajėgumus sukurti, bet ir esamus tinkamai išlaikyti ar efektyviau panaudoti.</p> <p>Žuvininkystės produktų vartojimas (pagrindimas (santrauka) P1, P2, P8, P9). Didžioji dalis tiek Lietuvoje, tiek ES suvartojamų akvakultūros produktų yra importuojami, tačiau net ir santykinai mažas (tiek ES atžvilgiu, bet labiausiai trečiųjų šalių atžvilgiu) Lietuvoje gaminamų akvakultūros produktų kiekis susiduria su didele importuojamų produktų konkurencija, o žuvininkystės produktų suvartojimas vienam gyventojui gerokai atsilieka nuo ES vidurkio. Vartotojų apklausos (tiek ES tiek Lietuvoje) rodo, kad yra trys pagrindiniai aspektai, lemiantys paklausą ir vartojimą: kokybė, įvairovė ir kaina.</p> <p>Naujos technologijos (pagrindimas (santrauka) P4) padeda mažinti savikainą, užtikrinti kokybę, įvairinti auginamų akvakultūros produktų įvairovę, dekarbonizuoti akvakultūros sektorių, todėl būtinas mokslo ir akvakultūros ūkių bendradarbiavimo skatinimas, įskaitant tarptautinį bendradarbiavimą, siekiant inovacijų išbandymo ir pritaikymo. Skaitmeninimas visos vertės grandinėje (gamyboje, perdirbime, realizacijoje) yra svarbi priemonė siekiant pereiti prie neutralaus poveikio klimatui, žiedinės ir atsparios ekonomikos. Pridėtinės vertės</p>

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>(pagrindimas (santrauka) P2, P8) kūrimo grandinės taip pat prisideda prie pasiūlos įvairinimo ir vietinių produktų vartojimo didinimo, todėl tikslinga, kad visos akvakultūros įmonės atliekamos ir Programos remiamos investicijos, skirtos gamybai ir / arba pagamintos produkcijos pridėtinei vertei ir realizacijai gerinti, būtų lengvai įgyvendinamos vienu projektu, t. y. pagal konkretaus tikslo 2.1 priemonę.</p> <p>Tačiau gamybos augimas turi būti aplinkosaugos požiūriu darnus, o ir vartotojų sąmoningumas ir lūkesčiai dėl kokybės ir tvarumo didėja. Todėl siekiama didinti akvakultūros aplinkosauginį efektyvumą ir dekarbonizaciją (pagrindimas (santrauka) P3, P4, P5, P6, P7); didelis dėmesys skiriamas prisidėjimo prie ES biologinės įvairovės strategijos ir „Nuo ūkio iki stalo“ strategijos tikslų ir uždavinių įgyvendinimui. Tai pirmiausiai susiję su aplinką tausojančios akvakultūros praktikos (pvz., žemesnių trofinių rūšių auginimas, integruota daugiatrofė akvakultūra, energijos vartojimo efektyvumo didinimas ir akvakultūros gamybos dekarbonizavimas pasitelkiant atsinaujinančios energijos naudojimą tiek tvenkinių akvakultūros ūkiuose, tiek UAS įmonėse, recirkuliacija ir maistinių medžiagų surinkimo sistemos, atliekų tvarkymas taikant žiedinės ekonomikos metodą, geroji patirtis dėl gyvūnų gerovės ir biologinio saugumo sistemų, mažinančių veterinarinių vaistų naudojimą, ekologinė gamyba, aplinkosaugos paslaugas teikianti akvakultūra) skatinimu. Prioritetas turėtų būti teikiamas žemesnio trofinio lygio rūšių (vėžiagyvių ir kitų bestuburių, dumblių) gamybai, integruotos daugiatrofinės akvakultūros vystymui (tačiau čia vis dar diegiamos ir išbandomos technologijos, siekiant, kad ši gamyba Lietuvoje būtų ekonomiškai gyvybinga, todėl svarbus akvakultūros įmonių ir mokslo bendradarbiavimas, taip pat tarptautinis, pasidalijant žiniomis ir gerosios praktikos pritaikymu).</p> <p>2021–2027 m. laikotarpiu siekiant skatinti tvarios ir konkurencingos akvakultūros plėtrą, atsižvelgiant į Lietuvos akvakultūros sektoriaus plėtros 2021–2030 m. planą, tikslinga remti gamybines investicijas į akvakultūrą tiek naujų gamybos pajėgumų diegimui, tiek esamų pajėgumų modernizavimui ir pažangesnių technologijų įsigijimui, ypač siekiant gaminamų produktų kokybės, pridėtinės vertės didinimo ir pasiūlos įvairinimo (pirmiausiai gerinant produkcijos paruošimą rinkai ir trumpinant tiekimo galutiniam vartotojui grandines), taip pat pagerinant darbo sąlygas ar gyvūnų gerovę (pritaikyti gyvūnų gerovės ir biologinio saugumo priemones, didinančias atsparumą ir mažinančias veterinarinių vaistų naudojimą), prioritetą skiriant aplinką tausojančiai akvakultūros praktikai, pasitelkiant 2.1 konkretaus tikslo priemones.</p> <p>Akvakultūros atsparumo klimato pokyčių ir kitų išorės veiksnių neigiamam poveikiui</p>

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>didinimas ir neigiamo poveikio (kai aktualu) paviršiniams vandens telkiniams mažinimas yra vieni svarbiausių iššūkių (pagrindimas (santrauka) P4, P7). Siekiant didinti akvakultūros atsparumą klimato pokyčiams, galėtų būti ieškoma galimybių įvairinti gamybą į rūšis, atsparesnes klimato kaitos poveikiui, ar kitaip padidinti atsparumą ekstremalioms oro sąlygoms ir įvairioms sąlygoms, kurios daro įtaką akvakultūrai.</p> <p>Inovacijų išbandymui ir / arba pritaikymui, perėjimui prie skaitmeninimo visose vertės grandinės etapuose, akvakultūros atsparumui klimato pokyčiams bei neigiamą poveikio mažinimui paskatinti, 2021–2027 m. laikotarpiu numatoma teikti paramą mokslo ir akvakultūros sektoriaus bendradarbiavimui ir keitimuisi žiniomis, pasitelkiant 2.1 konkrečiau tikslo priemonę. Aktualūs tyrimai ir inovacijų bandymai akvakultūros srityje galės būti atliekami ir pasitelkiant Europos Horizonto programą (veiksmų grupė „Maistas, bioekonomika, gamtos išteklių, žemės ūkis ir aplinka“), o jų rezultatai Programos priemonių pagalba įdiegti akvakultūros ūkiuose.</p> <p>Tvenkinių akvakultūros ūkiai ir jų infrastruktūra Lietuvoje buvo kuriami siekiant ekonominės naudos, skatinama intensyvi gamyba. Šiuo metu akcentuojama ir tvenkinių akvakultūros teikiamų ekosisteminių paslaugų svarba (pagrindimas (santrauka) P2, P8), įskaitant aplinkos, biologinės įvairovės apsaugą ir gerinimą, taip pat kraštovaizdžio ir tradicinių akvakultūros zonų ypatybių valdymą. Tvenkiniuose auginamų žuvų seklios vandens sistemos patrauklios ir gyvūnams, pvz., paukščiams, kurie apsistoja juose ne tik dėl gerų mitybos sąlygų, bet ir tinkamų veisimuisi buveinių. Gausiai tvenkinių teritorijose besibūruojantys paukščiai daro nuostolius akvakultūros ūkiams, kadangi naikina (suvalgo, sudrasko ir pan.) auginamą žuvies produkciją, lesa pašarus. Tvenkinių akvakultūros ūkiai yra ir daugelio retų paukščių veisimosi, maitinimosi ir apsistojo migracijos metu vieta, taip pat retų varliagyvių buveinės, todėl svarbu užtikrinti tvenkinių akvakultūros ūkių veiklos – atliekančios aplinkos apsaugos funkcijas – tęstinumą („NATURA 2000“ ir ne tik teritorijose) ir skatinti akvakultūros veiklą, darančią teigiamą poveikį ekosistemoms.</p> <p>Numatoma prisidėti prie „Nuo ūkio iki stalo“ strategijoje nustatytų tikslų, siekiant padidinti ekologinės akvakultūros produkciją, tačiau ir kokybės sertifikavimo schemas gali suteikti pridėtinės vertės ir padėti vartotojams rinktis geriau informuotai; kartu jos yra ir tinkamos kokybės ir tvarumo kontrolės priemonės. Ankstesnių metų statistika rodo, kad ekologiškai užaugintos produkcijos vidutinės metinės pirminio pardavimo kainos net nusileidžia įprastos gamybos produkcijos kainoms, kas rodo poreikį gerinti ekologiškos produkcijos tiekimo grandinės veikimą ir skatinti jos vartojimą.</p>

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>2021–2027 m. laikotarpiu šie tikslai bus įgyvendinami pasitelkiant 2.1 konkretaus tikslo atitinkamas priemones. Taip pat prie ekologiškos produkcijos tiekimo gerinimo ir jos vartojimo skatinimo prisidės 2.2 konkretaus tikslo priemonės, atliepančios poreikį P8.</p> <p>Žvejojimo ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkų priemonės (pagrindimas (santrauka) P8, P9, P10). Aukšti aplinkos apsaugos, gyvūnų sveikatos ir gerovės bei visuomenės sveikatos ir saugos gamybos standartai turėtų suteikti konkurencinį pranašumą Lietuvos akvakultūrai, tačiau tam reikia, kad vartotojai geriau žinotų apie šiuos akvakultūros pranašumus, įtraukiant gamintojus ir mažmenininkus. Vietos ir kokybės ženklų, kuriems taikoma tinkama kontrolė, reklama taip pat galėtų padėti prioretizuoti Lietuvoje užaugintą produkciją. Ne mažiau svarbūs žvejojimo ir akvakultūros produktų atsekamumo reikalavimų laikymasis, kurį palengvinti ir efektyvinti padėtų skaitmeninimas visoje vertės grandinėje (gamyboje, perdirbime, realizacijoje); Šiuo atžvilgiu svarbus vaidmuo tenka GO. GO yra pagrindinės suinteresuotosios šalys gerinant tiekimo grandinės veikimą, o tai skatina perspektyvią ir tvarią jų narių veiklą. Atsižvelgiant į GO reikšmę, tikslinga palaikyti esamas ir skatinti kurtis naujas GO. Pagrindinė GO priemonė yra gamybos ir rinkodaros planai, todėl numatoma kompensuoti dalį išlaidų, patirtų įgyvendinant šią būtiną priemonę. Tarpšakinių organizacijų ir trumpųjų grandinių, kuriose dalyvautų žvejai ir akvakultūros gamintojai, pagal poreikį perdirbėjai ir platintojai, sukūrimas taip pat yra naudinga priemonė, kurią numatoma skatinti. Taip pat tikslinga skatinti žuvininkystės įmonių asociacijas pristatyti narių produkciją ir pasiekimus tarptautinėse ir vietos parodose, mugėse ir kituose viešinio renginiuose.</p> <p>Žvejojimo ir akvakultūros produktų perdirbimo sektorius labai svarbus aprūpinant vartotojus žuvies produktais, nes yra didžiausias jų tiekėjas mažmeninėje rinkoje; taip pat yra didžiausias žuvininkystės sektorius Lietuvoje, sukuriantis daugiausiai darbo vietų, didžiausią Bendrąjį vidaus produktą ir eksporto apimtį (kiekiu ir verte). Jis išliks svarbus ir reikšmingas siekiant pagerinti aprūpinimą maistu (ar maisto saugumą), kurti naujoviškus produktus, pritaikytus tvaresniam gyvenimo būdui, siekiant efektyviau panaudoti žuvininkystės išteklius, ypač nepageidaujamą priegaudą. Siekiama, kad ir perdirbimo įmonės, pereidamos prie energijos iš atsinaujinančių gamtos išteklių naudojimo arba investuodamos į energiją taupančius įrenginius, skatintų dekarbonizaciją šiame sektoriuje, taip pat didintų atsparumą klimato kaitai pereidamos prie žiedinės ekonomikos metodų (įskaitant atliekų tvarkymą) taikymo gamyboje. Žvejojimo įmonių sužvejotos produkcijos pirminis apdirbimas ir perdirbimas remiamas pagal 1.1 konkretų tikslą, o akvakultūros įmonių savo produkcijos pirminis apdirbimas ir perdirbimas remiamas pagal 2.1 konkretų tikslą, todėl tikslinga remti MVĮ įmones, kurių pagrindinė žuvininkystės</p>

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>veikla (vykdoma arba numatoma vykdyti) yra žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimas. Parama ne MVĮ gali būti teikiama tik pasitelkiant finansines priemones, o SSSG analizė identifikuoja, kad būtent MVĮ susiduria ribotomis finansinėmis galimybėmis investuoti, todėl, atsižvelgiant į ribotus Programos finansinius išteklius, tikslinga paramą teikti tik MVĮ. 2021–2027 m. laikotarpiu tikslinga remti MVĮ investicijas į žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimą, Gamintojų organizacijų veiklas ir rinkų priemones (įskaitant skirtas geresniam atsekamumui ir kokybei užtikrinti), pasitelkiant 2.2 konkrečiau tikslą priemones.</p>
<p>5. Piliečiams artimesnė Europa</p>	<p>3. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių vystymąsi;</p>	<p>Prioriteto SSSG ir poreikiai nustatyti atsižvelgiant į 2020 m. atliktą išorės ekspertų vertinimą „Paramos Lietuvos žvejybos ir akvakultūros regionų vietos plėtros strategijoms 2020–2027 m. įgyvendinti skyrimo ir paramos dydžio skaičiavimo metodika“.</p> <p>Veiksmai teritoriniu lygmeniu vaidina svarbų vaidmenį sprendžiant vietos problemas, taip pat gali prisidėti prie tvaresnio požiūrio į žuvininkystės valdymą. Siekiant užtikrinti pakrančių bendruomenių socialinį atsparumą, skatinti darbo vietų kūrimą ir atverti ES mėlynosios ekonomikos galimybes, reikalinga parama ir investicijos. Sklandus VPS valdymas priklauso nuo įgyvendinimo dalyvaujančiųjų administracinių gebėjimų, taip pat nuo vietos pareiškėjų aktyvinimo, VPS stebėsenai ir vertinimui bei jos aktyviam taikymui; taip pat būtina parama (pagrindimas (santrauka) P6).</p> <p>VPS rengia ir įgyvendina ŽRVVG, kurios turi būti ribotos civilinės atsakomybės viešieji juridiniai asmenys, įsteigti pagal LR asociacijų įstatymą (teisinė forma – asociacija) ir atitikti šiuos kriterijus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. veikla vykdoma trijų sektorių – pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios – partnerystės principu; 2. sudaryti kolegialų valdymo organą – ŽRVVG valdybą (ŽRVVG valdybos atstovų skaičius nustatomas įgyvendinimo taisyklėse), renkama visuotiniame narių susirinkime pagal skaidrią ir demokratinę procedūrą, nepažeidžiant partnerystės principo: <ul style="list-style-type: none"> -jos nariai turi būti įvairaus amžiaus, abiejų lyčių (santykis nustatomas įgyvendinimo taisyklėse); -jos nariai turi atstovauti skirtingiems sektoriams: pilietinei visuomenei (ŽRVVG teritorijoje įsteigtoms ir veikiančioms žvejybos ir (arba) akvakultūros bendruomeninėms organizacijoms,

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>kitoms NVO, pvz., jaunimo organizacijoms) – ne mažiau kaip 35 proc. ir ne daugiau kaip 49 proc. narių; žvejybos ir (arba) akvakultūros verslui (pvz. ŽRVVG teritorijoje įsteigtoms ir veikiančioms žvejybos ir (arba) akvakultūros įmonėms, įskaitant juridinio asmens statuso neturinčius fizinius asmenis) – iki 35 proc. narių; vietos valdžiai – iki 30 proc. narių.</p> <p>-jeigu ŽRVVG teritorija apima kelių besiribojančių savivaldybių teritoriją ar kelių savivaldybių teritorijų dalį, kurios turi būti ne mažesnės negu seniūnija, į ŽRVVG valdymo organą iš kiekvienos savivaldybės turi būti deleguota bent po vieną asmenį iš visų trijų sektorių (pilietinės visuomenės, žvejybos ir (arba) akvakultūros verslo ir vietos valdžios).</p> <p>ŽRVVG per nustatytą terminą pateikia paraiškas pripažinti jas tinkamomis rengti VPS. Vadovaujantis patvirtintais tinkamumo ir pirmumo atrankos kriterijais Tarpinė institucija (TI) įvertina ir priima sprendimą dėl paramos skyrimo / neskyrimo ŽRVVG VPS rengti. Parengtų VPS atranka gali būti vykdoma keliais etapais, bet ne ilgiau kaip iki 2023 m. gruodžio 29 d. VPS atrankos komitetas, remdamasis TI ir / arba ekspertų išvadomis, priima sprendimą dėl rekomendacijos dėl paramos skyrimo / neskyrimo, o VI priima sprendimą dėl paramos skyrimo / neskyrimo ŽRVVG VPS įgyvendinti.</p> <p>Siekiant laiku ir tinkamai įgyvendinti VPS, bus siekiama, kad sąlygos vietos projektų paramos paraiškoms teikti būtų sudarytos kuo anksčiau, bet ne vėliau kaip praėjus metams po Programos patvirtinimo.</p> <p>Žuvininkystės regionai nustatomi dviejų tipų teritorijose: 1) pakrantės teritorijose – savivaldybėse, kurios ribojasi su Baltijos jūros pakrante arba Kuršių mariomis, ir kuriose dominuoja su žvejybos verslu susijusios bendruomenės, labai smulkūs žvejybos verslai bei įrengta žvejybos produktams iškrauti reikalinga infrastruktūra; 2) vidaus teritorijose – savivaldybėse, kuriose yra didelis rekreacinis natūralių vandens išteklių potencialas arba išplėtotas akvakultūros sektorius.</p> <p>Pagal skirtingą ekonominio išsivystymo lygį, Lietuvos teritorija suskirstyta į du skirtingo ekonominio išsivystymo lygio regionus: „Sostinės regioną“ susidedanti iš Vilniaus apskrities ir „Vidurio ir vakarų Lietuvos regioną“ susidedanti iš likusių 9 apskričių. Abu šie regionai susiduria su socialinės atskirties, nelygybės bei kitais socialiniais ir ekonominiais iššūkiais. Regionų plėtros iššūkiai kaimo vietovėse bus sprendžiami pasitelkiant Sanglaudos politikos fondų ir EŽŪFKP investicijas. EJŖŽAF investicijomis sprendžiami Žuvininkystės regionų, kurie gali patekti ir į kaimo vietoves, bendruomenėms aktualūs specifiniai ekonominiai, socialiniai ir aplinkosauginiai iššūkiai. Kalbant apie vietos veiklos grupes (toliau – VVG),</p>

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>atrinktas įgyvendinant BIVP, gali persidengti atrinktos teritorijos, kuriose kaimo VVG įgyvendina VPS pagal LEADER (EŽŪFKP), o ŽRVVG, įgyvendinama žuvininkystės regionų VPS remiamas EJRŽAF. Ta pati institucija – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos, yra paskirta tarpine institucija administruojant EJRŽAF paramą ir mokėjimo agentūra administruojant EŽŪFKP paramą. Be kitų priemonių, tai padės užtikrinti, kad už tą pačią veiklą nebūtų mokama dvigubai, atliekant kryžminę BIVP projektų, finansuojamų iš skirtingų struktūrinių fondų, patikrą.</p> <p>Priklausomai nuo konkrečių Žuvininkystės regiono iššūkių ir galimybių, ŽRVVG turėtų parengti ir patvirtinus įgyvendinti unikalią tam Žuvininkystės regionui pritaikytą VPS. Priklausomai nuo individualių Žuvininkystės regiono poreikių ir galimybių reiktų:</p> <p>siekiant sudaryti sąlygas tvariai mėlynajai ekonomikai augti ir skatinti žvejybos ir akvakultūros bendruomenių vystymąsi (pagrindimas (santrauka) P1, P3), skatinti veiklas, papildančios žuvininkystę (nišinis turizmas yra vis labiau populiarėjanti turizmo rūšis, galinti suteikti žvejams ir akvakultūros gamintojams galimybę įvairinti savo veiklą teikiant turizmo paslaugas, susijusias su jų vykdoma žvejybos ir / arba akvakultūros produktų gamyba (pvz., teikiant žūklės turizmo, maitinimo, apgyvendinimo paslaugas, vykdant šviečiamąsias ir / ar kultūrinę su žvejyba ir / arba akvakultūra susijusias veiklas), remti mėlynosios ekonomikos projektus, skirtus plėtoti mėlynąsias biotechnologijas ir su jomis susijusias paslaugas, naudojančius atsinaujinančiosios energijos šaltinius, taip pat sprendimus, kaip panaudoti mažos vertės, invazines, bet gausnes žuvų rūšis;</p> <p>siekiant skatinti vietos maisto sistemų plėtojimą (pagrindimas (santrauka) P2, P3) (pvz., kuriant naujoviškus produktus, pasinaudojant vietos ištekliais), remti vietos gamintojų ir rinkų, ŽRVVG teritorijose ir už jų ribų, žemėlapių sudarymą, vartotojų informuotumo didinimą apie tvarią žvejybą ir žuvų auginimą, vietos gamintojų gebėjimų kurti didelės vertės produktus stiprinimą (pelningumą galima padidinti vietos lygiu sukuriant pridėtinę vertę, skatinant inovacijas visoje vertės grandinėje) Taip pat skatinti bendradarbiavimą ir naujų vietos rinkų kūrimą;</p> <p>siekiant klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo, biologinės įvairovės išsaugojimo (pagrindimas (santrauka) P4), didinti vietos bendruomenės ir žuvininkystės sektoriaus informuotumą apie galimybes prisidėti sprendžiant klimato kaitos iššūkius (tai gali būti skatinami klimato kaitos švelninimo veiksmai ir žiedinės ekonomikos principai), siekiant dekarbonizacijos ir tvarios gamybos teikiamas galimybes (didėjantis visuomenės supratimas</p>

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>apie aplinkosaugos problemas suteiks naujų galimybių nuo žuvininkystės priklausomiems regionams, pav., parduodant vietinius produktus, pagamintus aplinkosaugos požiūriu darniai, mažiau išmetant anglies dioksido), palaikyti iniciatyvas skatinančias ekologiškesnius vietinio vartojimo įpročius, prisidėti prie mažiau vertinamų arba invazinių rūšių (pvz., juodažiočio grundalo) propagavimo. Remti vietos biologinės įvairovės apsaugos užtikrinimo, taršos jūrų aplinkoje prevencijos, jūros ekosistemų tyrimų veiksmus;</p> <p>siekiant didinti bendruomenių gyvybingumą (pagrindimas (santrauka) P5), remti vietos gyventojų įsidarbinimo galimybių didinimą, teikiant paramą esamoms arba naujoms įmonėms, galinčioms kurti darbo vietas, skatinti socialinę įtrauktį, gerinti galimybes naudotis būtiniausiomis paslaugomis, didinti informuotumą, ypač tarp jaunesnių žmonių (dažnas iššūkis yra gyventojų skaičiaus mažėjimas ir senėjanti darbo jėga žuvininkystės sektoriuje), apie žvejų profesiją ir jos vertę vietinei bendruomenei, teikti paramą jaunų žmonių, besidominčių žvejybos profesija, mokymui.</p>
2. Žalesnė Europa	4. Stiprinti tarptautinį vandenynų valdymą ir užtikrinti jūrų bei vandenynų saugą, saugumą, švarą ir tvarų valdymą;	<p>Jūrų pažinimas. Pagrindimas dėl jūrų erdvinio planavimo. Lietuvos Respublikos Baltijos jūros pakrantės ilgis – tik 90,66 km. Valstybės jurisdikcijai ir kontrolei priklausanti TJ – Lietuvos Respublikos pakrantės 12 jūrmylių pločio Baltijos jūros vandenų juosta, sudėtinė Lietuvos Respublikos teritorijos dalis. Lietuvos Respublikai priklausantis teritorinės jūros ruožas iš viso apima 1 814 km² plotą. Teritorinės jūros zonoje galioja Lietuvos Respublikos įstatymai ir visuotinai pripažinti tarptautinės teisės principai ir normos, čia valstybė vykdo praplaukiančių laivų kontrolę – užtikrina, kad procesas būtų taikus, saugus ir nenutrūkstamas. Lietuvos Respublikai priklausanti IEZ Baltijos jūroje apima 4 564 km² plotą, tolimiausias taškas yra 70 jūrmylių (129,6 km) atstumu nuo Klaipėdos uosto vartų. IEZ vandenyse valstybė turi suverenas teises tirti ir eksploatuoti, saugoti ir valdyti gyvuosius išteklius ir negyvosios gamtos turtus; tyrinėti ir eksploatuoti išskirtinę ekonominę zoną (pvz., eksploatuoti naftos išteklius). Šioje sąlyginai nedidelėje teritorijoje jūrų erdvės planavimas kaip horizontali kryptis sujungia, yra tiesiogiai arba netiesiogiai susijęs su visomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytomis (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. spalio 24 d. nutarimas Nr. 1280) Lietuvos Respublikos integruotos jūrų politikos įgyvendinimo kryptimis: jūros aplinkos apsaugos stebėjimu ir kontrole; Lietuvos Respublikos teritorinės jūros stebėjimu, kontrole ir gynyba, IEZ ir kontinentinio šelfo stebėjimu ir kontrole; Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir gretutinės zonos kontrole; žuvininkystės veiklų organizavimu ir kontrole; žmonių paieškos ir</p>

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>gelbėjimo bei taršos incidentų jūroje likvidavimo darbų organizavimu, koordinavimu ir vykdymu; jūrinio sektoriaus mokslinių tyrimų, eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir studijų koordinavimu; Lietuvos Respublikos kontinentiniame šelfe statomų, rekonstruojamų ir remontuojamų statinių projektavimo ir statybos proceso normavimu ir priežiūra; saugios laivybos ir taršos iš laivų prevencijos užtikrinimu; laivų statybos, remonto ir laivų įrenginių pramonės sektoriaus konkurencingumo didinimo ir palankios aplinkos jūriniam verslui sukūrimo koordinavimu; jūrų uostų veiklos ir plėtros užtikrinimu; jūrininkų ir uostų specialistų rengimo užtikrinimu; jūrininkų darbo ir socialinės saugos užtikrinimu; jūrininkų sveikatos užtikrinimu; jūrinio turizmo plėtros užtikrinimu; jūrinio paveldo išsaugojimu. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas (toliau – LR BP) – pagrindinis šalies teritorijų planavimo dokumentas, kuriame numatoma ilgalaikė šalies teritorijų vystymo perspektyva. Ankstesnis LR teritorijos bendrasis planas galiojo iki 2020 m., todėl, vadovaujantis LR Vyriausybės 2017 m. gegužės 31 d. nutarimu Nr. 389 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano rengimo“, buvo pradėtas rengti naujas LR teritorijos bendrasis planas „Lietuva 2030“. Pagrindinis strateginis nacionalinio lygmens dokumentas, apibrėžiantis ir jūrinės ekonomikos raidos kryptis bei prioritetus iki 2050 m. (LR BP koncepcija), patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. XIII-3021. Joje jūrai ir pakrantei yra skiriama atskira dalis „Atsakingai naudojama jūra ir pakrantė“. LR BP koncepcijos jūrinių teritorijų dalis suformuota atsižvelgiant į bendrus jūrinių teritorijų planavimo principus, kaip numato 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/89/ES, kuria nustatoma jūrinių teritorijų planavimo sistema. Taip pat parengti LR BP sprendiniai, kuriuose jūrai ir pakrantei yra skiriamas atskiras skyrius „Atsakingai naudojama jūra ir pakrantė“ bei atitinkamas brėžinys. 2021–2027 m. laikotarpiu, įgyvendinant Programą, remti jūrinių teritorijų planavimo, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/89/ES, nenumatoma.</p> <p>Pagrindimas dėl jūrinių „NATURA 2000“ teritorijų valdymo ir vandens išteklių valdymo stiprinimo ir vandens telkinių būklės gerinimo. ES lygmeniu jūros gamtos saugos klausimuose šiuo metu aktualios keturios pagrindinės direktyvos: Paukščių, Buveinių, JSPD, taip pat Bendroji vandens politikos direktyva, tačiau įgyvendinant aplinkosauginę politiką jūros srityje, jau ilgą laiką valdomas yra išskaidytas skirtingoms institucijoms. „NATURA 2000“ PVP yra numatyta sutelkti kompetenciją ir gerinti darbo organizavimą bei koordinuotai įgyvendinti JSPD, Paukščių ir Buveinių direktyvas, atsižvelgiant į šių direktyvų reikalavimus. Bus siekiama, kad monitoringas būtų efektyvus su mažiausiais kaštais.</p>

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>Lietuvoje yra 4 jūrinės paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST), kurių bendras plotas užima 934,5 km² ir 4 jūrinės buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST), kurių bendras plotas užima 579,14 km²). Iš viso: 1 183,34 km² arba 18,17 % visos šalies jūrų teritorijos (TJ ir IEZ). Iš jų priekrantės zonoje (jūros dalis nuo kranto linijos iki 20 m. gylio izobatos, kuri papuola į šalies TJ ir yra svarbiausia paukščiams ir pan.) net 80 % teritorijos turi saugomų teritorijų statusą. o visos TJ apie 43 % teritorijos patenka tarp JST, tuo tarpu toliausiai esanti IEZ santykinai pagal plotą mažiausiai padengta saugomomis teritorijomis, tačiau „NATURA 2000“ PVP Jūrinių saugomų teritorijų plėtra nenumatyta, nes likusios neįtrauktos teritorijos nėra vertingos biologinės įvairovės gausos prasme. Tai nustatyta 2016 m. baigus įgyvendinti LIFE+ iš dalies finansuojamą projektą, kurio metu buvo tiriamos trys teritorijos kurios apėmė 35 % visos IEZ. Įgyvendinus projektą buvo identifikuotos ir įsteigtos dvi saugomos teritorijos, kurių plotas sudaro beveik 9 % išskirtinės ekonominės zonos teritorijos.</p> <p>Nors naujų teritorijų steigimas „NATURA 2000“ PVP nenumatytas, tačiau identifikuotos šios problemos ir grėsmės, susijusios su jau nustatytomis saugomomis teritorijomis: už saugomų teritorijų valdymą ir priežiūrą atsakingose institucijose (direkcijose) nėra pajėgumų bei priemonių tinkamai atlikti teritorijų priežiūrą, esančią už priekrantės ribų, o nesant gamtotvarkos planų priemonių bei pajėgumų planavimas taip pat nevyksta; nėra parengtų ir patvirtintų gamtotvarkos planų jūrinėms „NATURA 2000“ tinklo teritorijoms; nėra parengti kai kurių rūšių apsaugos veiksmų planai; Jūrinių teritorijų stebėseną išskaidyta per kelias institucijas; rifų būklės stebėseną fragmentiška, metodologiškai ir konceptualiai silpnai išvystyta, daugelis rodiklių nestebimi, kyla valdymo iššūkių. Nevykdant stebėsenos, galima neatrasti teritorijų būklės pokyčių, pvz., priekrantės rifų sunykimo, žiemojančių jūrinių paukščių populiacijų pokyčių; trūksta informacijos apie žinduolių ir paukščiai priegaudą, naftos dėmių sklaidą, ribotas gebėjimas atskirti būklės pokyčių priežastis (lokalias, regionines, gamtines), sudėtinga užtikrinti buveinių apsaugą, o taip pat priemonių efektyvumą.</p> <p>Šiems iššūkiams spręsti ir siekiant ES biologinės įvairovės strategijos tikslų iki 2030 m. (vienas iš ES biologinės įvairovės strategijos tikslų iki 2030 m – pagerinti 30 proc. saugomų rūšių ir buveinių būklę. Užtikrinti, kad nei vienos pagal ES gamtos direktyvas saugomos rūšies ir buveinės būklė nesuprastėtų), Investicijų programoje prie konkretaus tikslo 2.7 numatyta remti veiklas, skirtas „NATURA 2000“ teritorijų valdymo stiprinimui ir tvarkymui: be kitų veiklų, buveinių būklės gerinimui reikalingų tyrimų atlikimui, esamų apsaugos priemonių atnaujinimui, jūrinių „NATURA 2000“ teritorijų apsaugos tikslų, priemonių ir kiekybinių rodiklių nustatymui, gamtotvarkos planų, rūšių apsaugos planų ir kitų lygiaverčių dokumentų</p>

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>„NATURA 2000” teritorijose rengimui, taip pat palankios rūšių ir buveinių apsaugos būklės atkūrimo priemonių „NATURA 2000“ teritorijose įgyvendinimui (šiuo tikslu taip pat bus siekiama vykdyti integruotus projektus, bendrai finansuojamus iš LIFE programos (LIFE prioritetinė sritis: gamta ir biologinė įvairovė). Taip pat bus siekiama didinti visuomenės suvokimą ir ekologinę atsakomybę, investuojant į visuomenės informavimą ir švietimą apie saugomų teritorijų poreikius, svarbą, socialinės įtampos ir (ar) konfliktų mažinimą, komunikacijos krizių valdymą. Planuojamos kvalifikacijos kėlimo priemonės specialistams, dirbantiems su saugomomis teritorijomis, planuotojams, sprendimų priėmėjams, mokomųjų programų gamtos mokykloms parengimas ir susijusios įrangos įsigijimas.</p> <p>Laikantis „NATURA 2000“ PVP suplanuotų finansavimo krypčių, įgyvendinant Investicijų programą (2 prioritetas) numatoma pasiekti ir išlaikyti gerą Lietuvos vandens telkinių būklę, išsaugoti arba atkurti ir palaikyti biologinę įvairovę, ekosistemų ir jų paslaugų kokybę, remiami veiksmai apima migracijos kelių atkūrimą ir jūrinių „NATURA 2000” teritorijų apsaugos tikslų, priemonių ir kiekybinių rodiklių nustatymą, rūšių apsaugos planų ir kitų lygiaverčių dokumentų rengimą, palankios rūšių ir buveinių apsaugos būklės atkūrimo priemonių įgyvendinimą, taip pat bus siekiama vykdyti integruotus projektus, bendrai finansuojamus iš LIFE programos (LIFE prioritetinė sritis: gamta ir biologinė įvairovė).</p> <p>Atsižvelgiant į ribotą Programos biudžetą ir siekiant nedubliuoti pagal Investicijų programą įgyvendinamų priemonių, poreikiai P1 ir P2 nebus įgyvendinami pagal Programos priemones, o bus atliepiami įgyvendinant Investicijų programos antrojo prioriteto „Žalesnė Lietuva“ konkrečių tikslų 2.5 ir 2.7 priemones (taip pat LIFE ir INTEREG programų priemones).</p> <p>Pagrindimas dėl EMODnet. Europos jūrų stebėjimo ir duomenų tinklas (toliau – EMODnet) yra organizacijų tinklas, remiamas integruotos ES jūrų politikos. Šios organizacijos kartu stebi jūrą, apdoroja duomenis pagal tarptautinius standartus ir ta informacija yra laisvai prieinama. EMODnet suteikia prieigą prie Europos jūrų duomenų septyniomis disciplinomis pagrįstomis temomis: batimetrija (gylio matavimai), geologija, jūros dugno buveinės, chemija, biologija, fizika ir žmogaus veikla. EMODnet yra ilgalaikė jūrų duomenų iniciatyva, jau visiškai įgyvendinama ir duomenys kaupiami bei prieinami. 2021–2027 m. laikotarpiu poreikio įgyvendinti atskiras EMODnet skirtas priemones nenustatyta (atsižvelgiant į ribotą Programos biudžetą), o prie iniciatyvos numatoma prisidėti įgyvendinant konkretaus tikslo 1.4 priemonę, skirtą duomenų rinkimo programoms įgyvendinti, taip pat dalyvaujant veiksmuose, finansuojamuose pagal tiesioginį valdymą.</p>

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>Jūrų stebėjimas. Pagrindimas dėl CISE. Bendra keitimosi informacija aplinka (toliau – CISE) yra ES iniciatyva, valdoma EMSA, kuria siekiama, jog ES ir EEE valstybių narių stebėjimo sistemos būtų sąveikios, kad visoms suinteresuotoms skirtingų sektorių institucijoms būtų suteikta prieiga prie išslaptintos ir neįslaptintos informacijos, reikalingos misijoms jūroje atlikti. Sustiprinti keitimąsi informacija tarp PAFI yra vienas iš pagrindinių Sąjungos strateginių tikslų. PAFI vykdo daug įvairių operatyvinės priežiūros užduočių įvairiose srityse, tokiose kaip jūrų saugumas, laivų apsauga ir taršos prevencija, žuvininkystės kontrolė, pasirengimas jūrų taršai ir reagavimas į jūrą, jūrų aplinka, muitinė, sienų kontrolė, bendra teisėsauga ir gynyba. EFCA taip pat dalyvauja šioje iniciatyvoje, o iš Lietuvos tarp suinteresuotų institucijų ištrauktos Jūrų pajėgos (KAM). Tai dar vystoma iniciatyva ir keitimosi informacija aplinka nėra iki galo įgyvendinta. 2021–2027 m. paramos laikotarpiu prisidėti prie jos numatoma dalyvaujant EFCA veiklose ir veiksmuose, finansuojamuose pagal tiesioginį valdymą. Poreikio įgyvendinti atskiras CISE skirtas priemones nenustatyta (atsižvelgiant į ribotus Programos išteklius), o esant poreikiui, atskiri veiksmai bus finansuojami pagal konkretaus tikslo 1.4 priemonę, skirtą kontrolei ir išipareigojimų užtikrinimui, arba, kai aktualu, pagal konkretaus tikslo 4.1 priemonę, skirtą pakrančių apsaugos tarnybų bendradarbiavimui stiprinti.</p> <p>Pakrančių apsaugos tarnybų bendradarbiavimas (pagrindimas (santrauka) P3-P7). PAFI atsako už įvairias užduotis, kurios gali apimti saugią laivybą, jūrų saugumą, paiešką ir gelbėjimą, sienų kontrolę, žuvininkystės kontrolę, muitinį tikrinimą, bendrąją teisėsaugą ir aplinkos apsaugą. Todėl:</p> <p>jos pagal savo įgaliojimus turėtų stiprinti bendradarbiavimą tarpusavyje, siekdamos didinti informuotumą apie padėtį jūrose ir vykdyti darnius bei ekonomiškai efektyvius veiksmus; turėtų būti sudaroma galimybė sustiprinti suderintą bendrosios žuvininkystės politikos kontrolės sistemos įgyvendinimą, padėti užtikrinti bendradarbiavimo organizavimą; taip pat turėtų būti sudarytos sąlygos apsirūpinti reikalinga įranga ir priemonėmis bei pritaikyti reikalingą infrastruktūrą, jungtinės veiklos planams įgyvendinti ir bendradarbiauti įgyvendinant ES integruotą jūrų politiką.</p> <p>Atitinkamai, pasitelkiant 4.1 konkretaus tikslo priemones, skirtas PAFI bendradarbiavimui, 2021–2027 m. laikotarpiu tikslinga remti:</p> <p>a) gebėjimų stiprinimą dalinantis geriausią praktika, taip pat rengiant darbuotojų mokymus</p>

Politikos tikslas	Prioritetas	Pagrindimas
		<p>(įskaitant pratybas) ir mainus;</p> <p>b) efektyvesnę keitimąsi informacija ir bendradarbiavimą vykdant pakrančių apsaugos funkcijas, taip pat analizuojant veiklos sunkumus ir kylančias grėsmes jūrų srityje;</p> <p>c) PAFI apsaugos funkcijoms kartu naudojamos infrastruktūros gerinimą, įrangos ir priemonių įsigijimą.</p>

1. Programos strategija. Pagrindiniai vystymosi uždaviniai ir atsakomosios politikos priemonės

1A lentelė. SSGG analizė ir poreikiai

Prioritetas	SSGG analizė
<p>1.Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;</p>	<p>Stiprybės</p> <p><u>Žvejyba:</u></p> <p>ST1 Šalies žvejybos sektoriaus daugiametės tradicijos, turtingas žuvininkystės paveldas, suformavo MAPŽ (priekrantės ir Kuršių marių) žvejų bendruomenę, kuriai žvejybos verslas ne tik pragyvenimo šaltinis, bet gyvenimo būdas, kurie suinteresuoti prisidėti prie aplinkai palankių iniciatyvų, kad užtikrintų MAPŽ tvarumą ir atitinkamai tęstinumą (aktualu MAPŽ).</p> <p>ST2 Ilgametė nuosekli žvejyba, užtikrinanti žvejybos galimybes ES ir ne ES vandenyse.</p> <p>ST3 Veikia pripažintos GO bei kitos nevyriausybinės organizacijos, atstovaujančios žvejybos jūrų vandenyse ir žvejybos vidaus vandenyse sektorių interesams (aktualu MAPŽ).</p> <p><u>Vandenių biologinių išteklių atkūrimas ir išsaugojimas:</u></p> <p>ST4 turima infrastruktūra ir įgytos kompetencijos žuvivaisos ir žuvinimo į valstybinius Lietuvos telkinius bei nacionalinio ungurių plano įgyvendinimo srityse.</p> <p><u>Duomenų rinkimas:</u></p> <p>ST5 Efektyviai veikiančios ir nuolat atnaujinamos žuvininkystės duomenų rinkimui naudojamos duomenų informacinės sistemos.</p> <p>ST6 Aktyvus tarpinstitucinis ir tarptautinis bendradarbiavimas žuvininkystės duomenų rinkimo srityje.</p> <p>ST7 Aukštas ekonominių-socialinių duomenų surinkimo lygis ir patikimumas.</p> <p>ST8 Glaudus bendradarbiavimas tarp žvejų ir mokslininkų atliekant mokslinius tyrimus jūroje.</p> <p>ST9 Įgyvendinant pilotinius projektus sustiprinta institucijų kompetencija ir pagerintos esamos duomenų rinkimo ir duomenų tvarkymo sistemos.</p> <p><u>Kontrolės ir įsipareigojimų vykdymo užtikrinimas:</u></p> <p>ST10 Nuolat tobulinamos žuvininkystės duomenų informacinės sistemos (ERS, VMS, Žuvininkystės duomenų informacinė sistema).</p> <p>ST11 Aukštas duomenų integralumas, naudojamos duomenų analitinės sistemos.</p> <p>ST12 Ūkio subjektams ir žuvininkystės kontrolei skirtų inovatyvių priemonių (mobiliųjų aplikacijų, kitų inovatyvių technologijų priemonių) kūrimas, tobulinimas ir taikymas.</p>

ST13 Žuvininkystės priežiūros (kontrolės), duomenų rinkimo patirtis ir turimi žmogiškieji ištekliai.
ST14 Bendradarbiavimas su Lietuvos kariuomene, Valstybinė sienos apsaugos tarnyba, ir kitomis įstaigomis bei institucijomis.

Silpnybės

Žvejojimas:

SI1 Pasenęs, energetiškai neefektyvus ir aplinkai nepalankus Baltijos jūros laivynas (aktualu MAPŽ).

SI2 Mažėjantis senstančių žvejojimo laivų ekonominės veiklos efektyvumas (iš dalies aktualu MAPŽ).

SI3 Nepakankama pažangių technologijų ir geriausios praktikos sklaida žvejojimo jūrų ir vidaus vandenyse sektoriuose (aktualu MAPŽ).

SI4 Daugumos labai mažų, mažų ir vidutinių žvejojimo įmonių ribotos finansinės galimybės investuoti į pridėtinės vertės kūrimą ir pardavimų plėtrą, mažas jų pelningumas (aktualu MAPŽ).

SI5 Nepakankamai išplėtoti žvejojimo jūrų ir vidaus vandenyse infrastruktūra: laivų aptarnavimo, žuvų išskrovimo ir pirminio pardavimo (aktualu MAPŽ).

Vandenų biologinių išteklių atkūrimas ir išsaugojimas:

SI6 Neišplėtoti žvejojimo veikloje susidarančių žuvų atliekų, nepageidaujamos priegaudos, laivų techninių atliekų tvarkymo bei utilizavimo infrastruktūra (aktualu MAPŽ).

SI7 Pametami arba tikslingai išmetami žvejojimo įrankiai, kuriuose išpainioja ir žūva žuvis, jūros paukščiai ir žinduoliai (aktualu MAPŽ).

SI8 nepageidaujamo laimikio ir paukščių bei žinduolių priegauda (aktualu MAPŽ).

Duomenų rinkimas:

SI9 Nerenkami arba ne visa apimtimi renkami aplinkosauginiai, mėgėjų žvejojimo, žvejojimo vidaus vandenyse duomenys.

SI10 Kuriamų Regioninių koordinacinių grupių Informacinių sistemų integravimas su nacionalinėmis informacinėmis sistemomis.

SI11 Biologinių duomenų kokybės kontrolės sistemos nepakankamumas pastoviai didėjant reikalavimams.

Kontrolės ir įsipareigojimų vykdymo užtikrinimas:

SI12 Nuotolinių stebėjimo sistemų, įskaitant CCTV kameras, skirtų stebėti ir rinkti žuvininkystės duomenis bei gerinti žuvininkystės priežiūrą (kontrolę), nepakankamas taikymas.

SI13 Nuolatinės uosto teritorijos ir krantinės žvejybos priežiūros (kontrolės) laivams nebuvimas.

SI14 Žmogiškųjų išteklių su reikalingomis kompetencijomis nepritraukimas dėl aukštų reikalavimų kompetencijoms ir nekonkurencingo darbo užmokesčio viešojo administravimo srityje.

SI15 Naujojo keitimosi žvejybos kontrolės duomenimis formato, įskaitant UN/FLUX standartus, dalinis neįvykdymas.

Galimybės

Žvejyba:

GA1 Patraukli rekreacijai gamta (aktualu MAPŽ).

GA2 Palanki žvejybos plėtrai (verslui) bendra Klaipėdos uosto infrastruktūra.

Vandenių biologinių išteklių atkūrimas ir išsaugojimas:

GA3 Didelis valstybės dėmesys vidaus vandens telkinių žuvų išteklių atkūrimui, gausinimui ir palaikymui.

Duomenų rinkimas:

GA4 Didėjančios galimybės bendradarbiauti tarptautiniu lygiu žuvininkystės duomenų rinkimo srityje Regioninių koordinavimo grupių veikloje.

GA5 Institucinių gebėjimų stiprinimas (mokymo ir mainų programos, seminarai, jungtinių veiksmų ir kitų priemonių taikymas), tarptautinis bendradarbiavimas.

GA6 mokslinių-stebėtojų sistemos išvystymas.

Kontrolės ir įsipareigojimų vykdymo užtikrinimas:

GA7 Naujų kontrolės sistemų kūrimas ir bandomųjų projektų įgyvendinimas.

GA8 Institucinių gebėjimų stiprinimas (mokymo ir mainų programos, seminarai, jungtinių veiksmų ir kitų priemonių taikymas) tarpinstituciniu ir tarptautiniu lygmeniu.

Grėsmės

Žvejojimas:

GR1 Žvejojimo išteklių ir pajėgumų disbalansas atsiradęs dėl atskirų žuvų rūšių išteklių būklės kiekybinės ir kokybinės kaitos.

GR2 Pajamų netekimas menkių žvejojimo Baltijos jūros laivyno segmente dėl menkių išteklių būklės blogėjimo, išteklių neatsistatymo (iš dalies aktualu MAPŽ, 10–12 m. ilgio laivams).

GR3 Dėl atsinaujinančių išteklių (vėjo energetika) vystymo ir kitos ūkinės veiklos jūroje tinklo išplėtimo didėjantys apribojimai žvejojimo veiklai (iš dalies aktualu MAPŽ, vėjo jėgainių parkai priekrantėje neplanuojami).

GR4 Saugomų žinduolių daroma žala laimikiui ir žvejojimo įrankiams (aktualu MAPŽ).

Vandenių biologinių išteklių atkūrimas ir išsaugojimas:

GR5 Klimato pokyčiai.

GR6 Jūros ir dalies vidaus vandenių bloga aplinkos būklė (įtakoja ir jūrą teršiančios šiukšlės).

GR7 Invazinių žuvų ir vėžiagyvių plitimas, menkaverčių žuvų rūšių išteklių gausėjimas, vertingų žuvų rūšių būklės kiekybinė ir kokybinė kaita ir migracijos sutrikdymas.

Duomenų rinkimas:

GR8 Mažėjant Baltijos jūros laivynui bei žuvų iškrovimams Lietuvoje, duomenų apie Baltijos jūros žuvų išteklius aprėpties lygio užtikrinimas reikalauja daugiau pastangų ir bendradarbiavimo, nes duomenys renkami kitų ES valstybių uostose.

GR9 Besikeičianti žuvininkystės renkamų duomenų apimtis, prie kurios reikia pritaikyti informacines sistemas.

GR10 Kintančios, sunkiai prognozuojamos biologinių duomenų rinkimo apimtys tolimųjų regionų žvejojimoje.

Kontrolės ir įsipareigojimų vykdymo užtikrinimas:

GR11 Pasaulinės pandemijos apribotos bendradarbiavimo galimybės su kitomis priežiūrą vykdančiomis institucijomis nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu.

GR12 Kylantys reikalavimai vykdyti vis griežtesnę smulkiųjų ūkio subjektų priežiūrą, augantys žuvininkystės duomenų kiekiai, jų analizės ir duomenų mainų poreikis dėl nuolat besikeičiančių reikalavimų.

GR13 Neigiamas ūkio subjektų požiūris į diegiamas technologines naujoves ir negebėjimas jas taikyti.

Poreikių nustatymas remiantis SSGG analize ir atsižvelgiant į EJRŽAF reglamento 8 straipsnio 5 dalyje nustatytus elementus

Identifikuoti šie pagrindiniai poreikiai:

Žvejyba ir vandens biologinių išteklių atkūrimas ir išsaugojimas

- **P1 skatinti perėjimą prie nedidelį poveikį aplinkai (įskaitant poveikį jūrų paukščiams ir žinduoliams) darančios, klimato poveikiui atsparios žvejybos praktikos.** Atsižvelgiant į ST1, SI1, SI8.

Įgyvendinant Programą tikslinga remti investicijas į žvejybos įrankių selektyvumą, priemones apsaugančias vandens paukščius ir žinduolius, prisidedančias prie žvejybos dekarbonizacijos. Priemonės skirtos investicijoms į žvejybos įrankių selektyvumą, priemones apsaugančias vandens paukščius ir žinduolius bus skirtos MAPŽ segmentui. Dekarbonizacijai skirtos veiklos aktualiausios (numatoma kad daugiau nei 90 % projektų bus susiję su MAPŽ) MAPŽ segmentui siekiant prisidėti prie poveikio klimato kaitai mažinimo, tačiau aktualios ir subalansuotam Baltijos jūros žvejybos segmentui bei žvejybos tolimuosiuose rajonuose laivynui;

- **P2 gerinti sveikatos, saugos ir darbo sąlygas žvejybos laivuose ir krante, gerinti laimikio kokybę ir stiprinti laimikio vertės grandinę (pirminis perdirbimas, tiesioginė prekyba).** Atsižvelgiant į ST2, ST3, SI2, SI4, GA2;GR2; GR3;GR5.

Įgyvendinant Programą tikslinga remti investicijas į ekonominiu ir socialiniu požiūriu tvarią žvejybą: prisidėti prie sugavimų kokybės ir pridėtinės vertės didinimo, gerinti saugą laivuose, darbo ir higienos sąlygas. Šios priemonės aktualiausios (numatoma kad daugiau nei 90 % projektų bus susiję su MAPŽ) MAPŽ segmentui siekiant prisiderinti prie mažėjančių žvejybos galimybių ir užtikrinti tinkamas darbo sąlygas, tačiau aktualios ir subalansuotam Baltijos jūros žvejybos segmentui, bei žvejybos tolimuosiuose rajonuose laivynui;

- **P3 skatinti įgūdžių, žinių, inovacijų ir gebėjimų stiprinimą.** Atsižvelgiant į SI3, SI8, GR5.

Įgyvendinant Programą, tikslinga remti mokslo atstovų ir žvejų bendradarbiavimo veiklas, skirtas išbandyti ir diegti pažangias technologijas ir metodus žvejybos sektoriuje, bei keistis žiniomis. Šios priemonės aktualiausias MAPŽ segmentui, bet gali būti įgyvendinami projektai, susiję su visa Baltijos jūra;

- **P4 skatinti žvejybos veiklos įvairinimą, gerinti iškrovimo vietų infrastruktūrą** (poreikį atliepančios priemonės, aktualios MAPŽ, įgyvendinamos per 3 prioritetą). Atsižvelgiant į SI5, GA1.

SSGG analizės metu identifikuota silpnybė dėl tinkamos laivų aptarnavimo, žuvų iškrovimo ir pirminio pardavimo infrastruktūros trūkumo, numatoma, kad šis poreikis didele dalimi bus patenkintas iki 2023 m. įgyvendinant 2014–2020 paramos laikotarpio priemones, todėl tikėtina, kad jei jis ir išliks kai kuriose Žuvininkystės regionuose, galės būti tenkinamas įgyvendinant 3 prioritetą (jei aktualu ir kartu su kitais, su mėlynosios ekonomikos galimybių įgalinimu susijusiais, tikslais (pvz., infrastuktūros mėgėjų žvejybai gerinimu);

- **P5 suderinti žvejybos pajėgumus su žvejybos galimybėmis Baltijos jūroje.** Atsižvelgiant į GR1, GR2.

Įgyvendinant Programą, tikslinga prisidėti prie Veiksmų plano dėl žvejybos galimybių ir žvejybos pajėgumų disbalanso, numatytų tikslų dėl žvejybos pajėgumų ir galimybių sureguliuavimo pasiekimo;

- **P6 prisidėti prie ilgalaikio žuvų išteklių atkūrimo.** Atsižvelgiant į ST4, GA3, GR7.

Įgyvendinant Programą, tikslinga prisidėti prie žuvų išteklių atkūrimo (laikantis nuostatos, kad tiesioginis išteklių atkūrimas gali būti remiamas, tik tada, kai Sąjungos teisės akte aiškiai numatyta kaip reintrodukcijos priemonė arba kitos išsaugojimo priemonės, arba kai tai daroma eksperimentinio išteklių atkūrimo atveju), taip pat žinių, prisidedančių prie efektyvesnio žuvų išteklių atkūrimo, gerinimo, tęsti sėkmingą ungurių išteklių atkūrimo ir stebėsenos/tyrimų programą (nacionalinį ungurių atkūrimo planą), laikantis ICES rekomendacijų, taip prisidedant prie bendro šios rūšies atkūrimo, užtikrinant aukštos kokybės nerštus sąlyginai mažai užterštuose Lietuvos vandens telkiniuose su laisva prieiga prie jūros ir vandenyno;

- **P7 saugomų žinduolių daromos žalos kompensavimas MAPŽ vykdančioms įmonėms.** Atsižvelgiant į GR4.

Siekiant švelninti „konfliktą“ ir prisidėti prie saugomų žinduolių apsaugos ir žvejybos įmonių ekonominio gyvybingumo gerinimo, įgyvendinant Programą tikslinga atlyginti saugomų žinduolių mažos apimties priekrantės žvejybos įmonėms daromą žalą. Poreikis aktualus tik MAPŽ (jūrų vandenu) segmentui;

	<ul style="list-style-type: none"> • P8 jūrų taršos šiukšlėmis mažinimas ir iškrovimo vietų pritaikymas nepageidaujamos priegaudos ir šiukšlių tvarkymui. Atsižvelgiant į SI6, SI7; GR6. <p>Igyvendinant Programą, tikslinga prisidėti prie į jūrą išmestų šiukšlių ir pamestų tinklų pašalinimo iš jūros bei uostų ir iškrovimo vietų (įskaitant MAPŽ) infrastruktūros pritaikymo žvejybos veikloje susidarančių atliekų, nepageidaujamos priegaudos ir iš jūros pašalintų šiukšlių (įskaitant žvejybos įrankius) tvarkymo poreikiams;</p> <p><i>Duomenų rinkimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • P9 Tinkamo ir savalaikio finansavimo duomenų rinkimui užtikrinimas, turimų priemonių (IT sistemų, laboratorijų, skaitiklių registratoriai ir kt.), skirtų duomenų rinkimui, atnaujinimas ir naujų priemonių įsigijimas. Atsižvelgiant į ST4, ST5, ST6, SI10, SI11, GA4, GA5, GR8, GR9; • P10 Aplinkosauginių, mėgėjų žvejybos, MAPŽ laivyno duomenų surinkimo lygio gerinimas, ten kur įmanoma pasitelkiant šiuolaikines duomenų rinkimo IT priemones. Atsižvelgiant į ST7, SI9, SI10, SI11, GA6, GR9, GR10; • P 11 Mokslininkų stebėtojų sistemos plėtimas, stebėtojų komerciniuose žvejybos reisuose skaičiaus didinimas. Atsižvelgiant į ST5, ST7, ST8, SI11, GA5, GA6, GR10; <p>Igyvendinant Programą tikslinga plėsti, tobulinti esamą mokslininkų stebėtojų sistemą, nes atsiranda poreikis turėti mokslininkus tuose regionuose, kuriuose anksčiau duomenų rinkimą vykdavo kitos šalys daugiašaliu susitarimu pagrindu (pvz. SPRFMO nuo 2025 m.), stojant į naujas RFMO (NPFC). Tikslinga siekti, kad sistema būtų tobulinama ir lanksti, įvertinant, kad daugelis iškrovimų vykdoma ne Lietuvos uostose, metų eigoje tolimojo plaukiojimo laivynui keičiantis kvotomis, sunku įvertinti kokius duomenis privalome rinkti, reikalingas operatyvus reagavimas.</p> <p><i>Kontrolės ir įsipareigojimų vykdymo užtikrinimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • P12 Tinkamo ir savalaikio finansavimo kontrolei ir įsipareigojimų vykdymui, įskaitant tinkamą keitimąsi žvejybos kontrolės duomenimis, užtikrinimas. Atsižvelgiant į ST9, ST10, ST11, ST12, ST13, SI12, SI13, SI14, SI15, GA7, GA8, RG11, GR12, GR13.
<p>2.Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu</p>	<p>Stiprybės</p> <p><i>Akvakultūra:</i></p>

Sajungoje;	<p>ST1 Dideli akvakultūros tvenkinių plotai.</p> <p>ST2 Pakankamai išplėtotas akvakultūros įmonių, gebančių aprūpinti vartotojus šviežiais akvakultūros produktais ištisus metus, tinklas.</p> <p>ST3 Ilgametės įvairių žuvų rūšių ir veislių (tame tarpe ir nacionalinės Šilavoto karpių veislės) veisimo ir auginimo tvenkiniuose tradicijos bei patirtis, išplėtotas žuvivaisai skirtą produkciją gebančių tiekti akvakultūros įmonių tinklas.</p> <p>ST4 Palyginti geri tvenkinių įmonių specialistų gebėjimai įsisavinti rinkoje naujų, perspektyvių žuvų rūšių veisimo ir auginimo technologijas, sukurta akvakultūros specialistų rengimo sistema.</p> <p>ST5 Plėtojamas ekologinis žuvininkystės produktų auginimo būdas.</p> <p>ST6 Didelis susidomėjimas UAS (ypatingai tarp MVI) plėtros galimybėmis, didelis jų plėtros potencialas.</p> <p>ST7 Poveikio aplinkai mažinimas plėtojant UAS.</p> <p>ST8 Didelis ekosisteminių paslaugų potencialas.</p> <p>ST9 Patirtis įgyvendinant biologinės įvairovės apsaugos priemones.</p> <p>ST10 Naujų technologijų, įskaitant skaitmeninimą, siekiant ūkių išteklių naudojimo ir ūkių valdymo efektyvumo, taikymas.</p> <p>ST11 Konsultacijų ir mokymų, didinančių akvakultūros specialistų žinių lygį, platesnis prieinamumas.</p> <p><u>Žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkų priemonės:</u></p> <p>ST12 Veikia pripažintos akvakultūros sektoriaus interesams atstovaujančios organizacijos, aktyviai plėtojamas tarptautinis ir vietos bendradarbiavimas.</p> <p>ST13 Modernus žuvų perdirbimo sektorius, galintis perdirbti vietinius akvakultūros produktus.</p> <p>ST14 Išplėtotas, ES kokybės reikalavimus atitinkantis modernių žuvų perdirbimo įmonių tinklas, leidžiantis plėsti gamybą.</p> <p>ST15 Kai kuriose žuvų perdirbimo įmonėse modernios perdirbimo technologijos ir aukšta produktų kokybė.</p> <p>ST16 Finansinis didžiųjų žuvų perdirbimo įmonių potencialas investuoti į gamybos plėtrą.</p> <p>ST17 Galima gaminamos produkcijos asortimento plėtra ir nepageidaujamos priegaudos perdirbimas.</p> <p>Silpnybės</p>
------------	--

Akvakultūra:

SI1 Maža akvakultūros įmonių gaminamos produkcijos diversifikacija, nepakankamai plėtojama inovatyvių didesnės pridėtinės vertės produktų gamyba, maisto sistemos (atsekamumas, tautinis paveldas ir kt.)

SI2 Santykinai maža vertingųjų žuvų (eršketų, starkių, upėtakių ir kt.) ir jų mailiaus vietinės produkcijos pasiūla.

SI3 Akvakultūros įmonėse per mažai išplėtotą pridėtinės vertės kūrimo grandinę, trūksta produktų perdirbimo ir sandėliavimo ir kitos trumpoms tiekimo grandinėms organizuoti reikalingos infrastruktūros.

SI4 Nepakankamas akvakultūros įmonių finansinis pajėgumas atnaujinti, modernizuoti ūkius, įsisavinti naujausias technologijas.

SI5 Nepakankamas aplinkosauginių priemonių įgyvendinimas, neužtikrinama taršos kontrolė ir tinkama vandens išteklių apsauga.

SI6 Nepakankamos akvakultūros įmonių investicijos į energetinio efektyvumo priemones, didelė akvakultūros įmonių priklausomybė nuo energetinių išteklių.

SI7 Specialistų, turinčių specializuotą aukštąjį (aukštesnįjį) bei profesinį išsilavinimą akvakultūros plėtojimo srityje, trūkumas.

·SI8 Nepakankamai išplėtoti mokslinių tyrimų ir naujų technologijų taikymo veikla.

SI9 Sektoriaus pažeidžiamumas klimato kaitos pokyčiams.

SI10 Tvenkinių akvakultūros veiklos ir pajamų sezoniškumas.

Žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkų priemonės:

SI11 Silpna kai kurių įmonių vadyba, prasti rinkodaros įgūdžiai veikti ES rinkoje.

SI12 Mažėjantis žvejybos ir akvakultūros produktų eksportas į užsienio rinkas.

SI13 Daugumos labai mažų, mažų ir vidutinių žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimo įmonių ribotos finansinės galimybės investuoti į gamybos ir pardavimų plėtrą; mažas jų pelningumas.

SI14 Nepakankamai išplėtotas Baltijos jūros smulkiųjų pelaginių žuvų perdirbimas.

SI15 Nepakankamai kooperuoti ir asocijuoti smulkūs gamintojai ne visada pajėgūs tinkamai atstovauti savo interesams ir konkuruoti tarptautinėje rinkoje.

Galimybės

Akvakultūra:

GA1 Šviežiai žuviai ir jos produktams imli vidaus rinka.

GA2 Ekologiškų, aukštos ir išskirtinės kokybės maisto produktų, tame tarpe ir akvakultūros, paklausos augimas, kintant vartotojų mitybos įpročiams.

GA3 Palyginti dideli šalies vandens išteklių.

GA4 Palankios gamtinės (tame tarpe švarus požeminis vanduo) ir inžinerinės infrastruktūros sąlygos plėtoti UAS.

GA5 Tiekimo grandinių trumpinimas.

GA6 Didėjantis dėmesys akvakultūros sektoriaus plėtrai tiek ES, tiek Lietuvos žuvininkystės politikoje, atsižvelgiant į Europos žaliąjį kursą ir „Nuo ūkio iki stalo“ politinių kryptių nuostatas.

GA7 Mokslo ir technologinė pažanga, leidžianti tobulinti esamų ir plėtoti naujų bioproduktų gamybą akvakultūroje.

GA8 Tarptautinės inovacijų akvakultūroje patirties perėmimas.

GA9 Bendradarbiavimo tinklų kūrimas tarp gamintojų, konsultantų, mokslininkų ir vartotojų.

GA10 Ekosisteminių paslaugų, tokių kaip patrauklus kraštovaizdis, gausi biologinė įvairovė, geros būklės buveinės, paklausos augimas ir vartotojų pasirengimas mokėti už šias paslaugas.

GA11 Vietos turizmo ir rekreacijos paslaugų paklausos augimas, rekreacijai patraukli akvakultūros tvenkinių aplinka.

GA12 Energijos efektyvumą didinančių priemonių įgyvendinimas, atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtra.

GA13 Naujų žuvų rūšių veisimo galimybės vykstant klimato pokyčiams.

Žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkų priemonės:

GA14 ES ir trečiųjų šalių rinkų teikiamos galimybės plėsti eksportą.

GA15 Žuvų ir jų produktų vartojimo didėjimas nacionaliniu ir tarptautiniu mastu.

Grėsmės

Akvakultūra:

GR1 Nestabili padėtis vidaus ir eksporto rinkose, konkurencijos didėjimas.

GR2 Brangstantys energetiniai ištekliai ir, atitinkamai, augančios akvakultūros įmonių veiklos sąnaudos.
GR3 Teisinės bazės pokyčiai (aplinkosaugos, teritorijų planavimo, gamybos būdų reikalavimai), ribojantys akvakultūros veiklą.
GR4 Griežtėjanti finansų įstaigų skolinimo politika, finansavimo trūkumas naujoms investicijoms akvakultūros sektoriuje.
GR5 Stiprėjanti klimato kaita, nepalankių klimatinių veiksnių poveikio žala akvakultūros veiklai.
GR6 Darbo jėgos, ypač kvalifikuotos, stoka dėl stiprėjančių neigiamų demografinių tendencijų šalyje.
GR7 Mažėjantis akvakultūros technologijų specialybės ir verslo patrauklumas tarp jaunimo.
GR8 Žuvilesių paukščių daroma žala žuvų ištekliams akvakultūros ūkiuose.
GR9 Naujų žuvų susirgimų infekcinėmis ir invazinėmis ligomis (taip pat ir paukščių platinomomis) atsiradimas ir paplitimas.

Žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkų priemonės:

GR10 Didėjanti žvejybos ir akvakultūros perdirbimo įmonių veiklos priklausomybė nuo brangstančių energetinių išteklių.
GR11 Nepakankama mažųjų žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimo įmonių konkurencija vietinėje rinkoje.
GR12 Nepakankamas perdirbti tinkamų žuvų rūšių pasirinkimas žaliavų rinkoje lemia mažą gaminamų žvejybos ir akvakultūros produktų įvairovę.
GR13 Konkurencijos tarptautinėse rinkose didėjimas ir perdirbtų produktų importas.

Poreikių nustatymas remiantis SSGG analize ir atsižvelgiant į EJRŽAF reglamento 8 straipsnio 5 dalyje nustatytus elementus

Identifikuoti šie pagrindiniai poreikiai:

Akvakultūra

- P1 perspektyvių vertingųjų žuvų rūšių auginimo gamybinių pajėgumų didinimas prioritetą teikiant žemesnio trofinio lygio rūšių (vėžiagyvių ir kitų bestuburių, dumblių) gamybai, užtikrinant akvakultūros įmonių konkurencingumo didinimą, įskaitant saugos ir darbo sąlygų gerinimą, gerinant susiūlą ir taip didinant akvakultūros produktų vartojimą. Atsižvelgiant į ST4, ST6, ST11,

SI1, SI2, SI7, GA1, GA2, GA3, GA6, GA7, GA13, GR4, GR6, GR7, GR12;

- P2 gamybinės investicijos į gamybos pajėgumų modernizavimą (išlaidų), akvakultūros produktų pridėtinę vertę (įskaitant perdirbimą ir pirminį perdirbimą) ir rinkodarą, gerinant pasiūlą ir taip didinant akvakultūros produktų vartojimą. Atsižvelgiant į ST2, ST3, ST11, SI1, SI3, SI4, SI10, GA1, GA5, GA7, GR4;
- P3 efektyviai išteklius naudojančios ir atsparumą didinančios akvakultūros skatinimas (pvz., Lietuvoje sparčiai populiarėjanti gamyba gamtos išteklius taupančioje UAS, energijos iš atsinaujinančių gamtos išteklių naudojimas akvakultūros gamyboje, daugiatrofinės akvakultūros sistemos, žiedinės ekonomikos principų pritaikymas (ir maistinių medžiagų surinkimo sistemos, žiedinės ekonomikos principus atitinkantis atliekų tvarkymas) gamyboje). Atsižvelgiant į ST6, ST7, ST11, SI6, GA4, GA6, GA12, GR2, GR3;
- P4 akvakultūros įmonių ir mokslo bendradarbiavimas, inovacijų ir skaitmeninimo diegimas akvakultūros įmonėse. Atsižvelgiant į ST10, ST11, SI4; SI8, GA7, GA8, GA9;
- P5 skatinti akvakultūros veiklą, darančią teigiamą poveikį ekosistemoms, paukščiams, mažinančia neigiamą poveikį natūraliems vandens telkiniams, ir tvarius gamybos metodus (pvz., ekologinė akvakultūra, kokybės schema). Atsižvelgiant į ST1, ST5, ST8, ST9, SI5, GA2, GA10, GR8;
- P6 gyvūnų sveikata bei jų gerovė: žuvų ligų kontrolė ir profilaktika, vandens gyvūnų ligų moksliniai tyrimai bei kitos veterinarinės priemonės. Atsižvelgiant į ST11, GR9;
- P7 atsparumo klimato pokyčio ir kitų išorės veiksnių (pvz. COVID-19 pandemiją) neigiamam poveikiui didinimas ir neigiamo poveikio (kai aktualu) paviršiniams vandens telkiniams mažinimas. Atsižvelgiant į SI5, SI9, GR3, GR5;

Žvejojimo ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkų priemonės

- P8 žvejojimo ir akvakultūros produktų rinkos (ypač ekologinės akvakultūros produkcijos) organizavimo gerinimas, prisidedant prie tvariai pagamintų žuvininkystės produktų vartojimo didinimo ir pasitelkiant skaitmeninimą žvejojimo ir akvakultūros produktų atsekamumui visoje vertės grandinėje (gamyboje, perdirbime, realizacijoje) gerinti. Atsižvelgiant į ST13, ST15, ST17, SI1, SI14, GA1, GA2, GA14, GR1, GA15, GR13;
- P9 žuvų perdirbimo įmonių modernizavimas, siekiant dekarbonizacijos ir taikyti žiedinės ekonomikos metodus (įskaitant atliekų tvarkymą) gamyboje, ir gamybos plėtra. Atsižvelgiant į ST13, ST14, ST17, SI13, SI14, GA12, GA14, GR10, GA15;
- P10 kooperacijos plėtra ir asocijuotų struktūrų stiprinimas. Atsižvelgiant į ST12, SI11, SI15, GA5,

	GR11.
<p>3.Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių vystymąsi;</p>	<p>Stiprybės</p> <p>ST1 Aktyviai plėtojamos vietos iniciatyvos ir partnerystė, auga bendruomenių vaidmuo.</p> <p>ST2 Regionuose, besiribojančiuose su Baltijos jūra ir Kuršių mariomis, taip pat, kur santykinai dideli natūralaus vandens ištekliai ir didelis jo rekreacinis potencialas, išplėta turizmo veikla.</p> <p>ST3 Didelis potencialas plėtoti tvarią žuvininkystę.</p> <p>ST4 Didelė patirtis plėtoti akvakultūrą.</p> <p>ST5 Vystomi tiesioginiai pardavimai, kitos inovatyvios veiklos.</p> <p>Silpnybės</p> <p>SI1 Spartus gyventojų skaičiaus mažėjimas ir senėjimas, senstanti žvejų bendruomenė.</p> <p>SI2 Didelė į darbo rinką sunkiai besiiintegruojančių gyventojų dalis.</p> <p>SI3 Paslaugų regionuose, nutolusiose nuo didžiųjų miestų, trūkumas.</p> <p>SI4 Vandens turizmo, mėgėjiškos žūklės paslaugos dažniausiai teikiamos kaip verslinę žuvininkystę papildanti veikla. Šių paslaugų potencialas nėra iki galo išnaudojamas.</p> <p>SI5 Mažas bendradarbiavimo mastas tiek vietos, tiek tarp teritoriniu, tiek tarptautiniu lygiu.</p> <p>SI6 Dėl aukštų ir sudėtingų reikalavimų, nepakankamų žinių potencialūs vietos projektų rengėjai ir įgyvendintojai praranda motyvaciją.</p> <p>SI7 Administraciniai reikalavimai ir jų sudėtingumas vienodi tiek mažiems, tiek dideliems projektams.</p> <p>Galimybės</p> <p>GA1 Turizmo ir rekreacijos paslaugų paklausos augimas.</p> <p>GA2 Ekologiškų, autentiškų, aukštos kokybės žuvis produktų paklausos augimas.</p> <p>GA3 Naujų mėlynosios bioekonomikos produktų paklausos augimas.</p> <p>GA4 Mokslo ir technologinė pažanga, leidžianti plėtoti naujų bioproduktų gamybą, panaudojant vietos išteklius.</p>

GA5 Naujų technologijų, įskaitant skaitmeninimą, tiek valdant partnerystes, tiek įgyvendinant vietos projektus, taikymas.

GA6 Konsultacijų ir mokymų platesnis prieinamumas.

GA7 Žuvies produkcijos gamintojų ir vartotojų tinklų kūrimasis.

GA8 Technologijų, leisiančių švelninti klimato kaitą, tobulėjimas.

Grėsmės

GR1 Žuvų išteklių Baltijos jūroje ir priekrantėje mažėjimas.

GR2 Darbo jėgos trūkumas.

GR3 ŠESD emisijų didėjimas.

GR4 Blogėjanti regionų infrastruktūra ir paslaugų prieinamumas, nesudarantis galimybių kartu kaitai.

GR5 Tarptautinių politinių susitarimų, nacionalinių įsipareigojimų dėl klimato kaitos įgyvendinimas.

GR6 Griežtėjantys verslinei žvejybai keliami aplinkosaugos reikalavimai gali mažinti žvejų pajamas ir didinti žvejybos verslo sezoniškumą.

GR7 Per mažas inovacijų finansavimas, nulemtas didelės ekonominės naujovių diegimo rizikos, ilgo inovacijų atsipirkimo laiko bei tinkamų lėšų šaltinių stokos.

GR8 jūros tarša, bioįvairovės nykimas, Baltijos jūros eutrofikacija, pakrančių erozija.

GR9 žvejų verslininkų ir žvejų mėgėjų, bei juos aptarnaujančių verslų priešprieša, valdžios politiniai sprendimai iš esmės draudžiantys MAPŽ.

Poreikių nustatymas remiantis SSGG analize ir atsižvelgiant į EJRŽAF reglamento 8 straipsnio 5 dalyje nustatytus elementus

Identifikuoti šie pagrindiniai poreikiai:

- P1 verslo vystymas, įskaitant tvarią akvakultūrą ir kitus mėlynojo augimo sektorius, remiant turizmo ir kitų paslaugų derinimą su žvejyba ir akvakultūra. Atsižvelgiant į 3 Prioriteto ST2, ST3, ST4, SI3, SI4, GA1, GR1, GR6, GR9, taip pat 1 prioriteto GA1 ir 2 Prioriteto GA11.
- P2 tvarių maisto sistemų plėtojimas, vietinių ir invazinių jūros gėrybių vartojimo ir perdirbimo didinimas skatinant mėlynosios ekonomikos sektorių integravimą į vietos bendruomenių ekonomines veiklas, vietos laimikio rinkodarą ir vertės didinimą, bendradarbiavimą. Atsižvelgiant į ST1, ST3, ST5, SI5, GA2, GA3, GA4, GA5, GA7, GR6.

	<ul style="list-style-type: none"> • P3 didinti akvakultūros ir verslinės žvejybos socialinį priimtinumą. Atsižvelgiant į GA2, GA7, GR9. • P4 klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas, biologinės įvairovės išsaugojimas, Baltijos jūros ir vidaus vandens telkinių būklės gerinimas investuojant į žiedinę ekonomiką, mėlynąją biotechnologiją, skaitmeninimą, jūros būklės tyrimus, vietos išteklių valdymo stiprinimą Atsižvelgiant į ST1, ST3, GA2, GA3, GA4, GA5, GA8, GR1, GR3, GR7, GR8. • P5 bendruomenių gyvybingumo stiprinimas, investuojant į saugių ir kokybiškų darbo vietų kūrimą ir socialinės įtraukties didinimą, jaunimo pritraukimą. Atsižvelgiant į ST1, ST5, SI1, GA2, GA4, GA6, GR, GR4, GR9. • P6 VPS įgyvendinime dalyvaujančiųjų administracinių gebėjimų sirpinimas ir vietos pareiškėjų aktyvinimas. Atsižvelgiant į SI6 SI7 GA6.
<p>4. Stiprinti tarptautinį vandenynų valdymą ir užtikrinti jūrų bei vandenynų saugą, saugumą, švarą ir tvarų valdymą;</p>	<p>Stiprybės</p> <p><u>Jūrų pažinimas:</u></p> <p><i>ST1 Jau atlikti / atliekami tyrimai (įskaitant nepertraukiamo povandeninio triukšmo ir kitus ankščiau neatliekamus tyrimus) reikalingi upių baseinų rajonų valdymo planų / priemonių programų parengimui ir Lietuvos Baltijos jūros aplinkos apsaugos valdymo stiprinimo dokumentų (priemonių programos) atnaujinimui.</i></p> <p><i>ST2 Patvirtinta nauja LR Bendrojo plano koncesija ir sprendiniai (jūrai ir pakrantei yra skiriama atskira dalis „Atsakingai naudojama jūra ir pakrantė“), parengti atsižvelgiant į 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/89/ES principus.</i></p> <p><u>PAFI bendradarbiavimas:</u></p> <p><i>ST3 Tinkamai veikiančios, patirtį ir žmogiškuosius išteklius sukaupusios PAFI.</i></p> <p>Silpnybės</p> <p><u>Jūrų pažinimas:</u></p> <p><i>SI1 nėra parengtų ir patvirtintų gamtotvarkos planų jūrinėms „NATURA 2000“ tinklo teritorijoms, nėra parengti kai kurių rūšių apsaugos veiksmų planai.</i></p>

SI2 Jūrinių teritorijų stebėseną išskaidyta per kelias institucijas, už saugomų teritorijų valdymą ir priežiūrą atsakingose institucijose trūksta pajėgumų ir kompetencijų.

PAFI bendradarbiavimas:

SI3 Nepakankamai išnaudojamos PAFI bendradarbiavimo ir jungtinės veiklos galimybės siekiant geresnio ES integruotą jūrų politikos įgyvendinimo.

Galimybės

Jūrų pažinimas:

GA1 Pagerinti žinias apie jūrų būklę ir stebėjimą dalyvaujant bendroje stebėjimo ir keitimosi informacija tinkluose.

GA2 Jūrų mokslo krypčių integravimas bei technologinė pažanga vystant naujus jūros aplinkos būklės stebėjimo metodus.

PAFI bendradarbiavimas:

GA3 Trys Europos agentūros (Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (toliau – Frontex); EFCA ir Europos jūrų saugumo agentūra (toliau – EMSA)) padeda PAFI atlikti pakrančių apsaugos užduotis ir remia valstybes nares dalijantis informacija, stebėjimo ir ryšių paslaugomis, gebėjimų stiprinimo veikla, taip pat rizikos analize ir keitimusi informacija apie grėsmes jūrų srityje.

Grėsmės

Jūrų pažinimas:

GR1 Kuršių marios (tarpiniai vandenys), Baltijos jūros priekrantė, apie du trečdaliai Lietuvos upių ir apie trečdalis ežerų dar neatitinka geros vandens būklės reikalavimų.

GR2 Toliau prastėjanti Baltijos jūros būklė.

PAFI bendradarbiavimas:

GR3 Nelaimingi atsitikimai, jūrų tarša, neteisėta žvejyba, terorizmas, žmonių kontrabanda ir kiti tarpvalstybiniai nusikaltimai.

GR4 Nuolatinės tinkamos uosto teritorijos ir krantinės reikalingos PAFI priežiūros (kontrolės) funkcijoms atlikti nebuvimas.

GR5 Pasaulinės pandemijos apribotos PAFI bendradarbiavimo galimybės nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu.

Poreikių nustatymas remiantis SSGG analize ir atsižvelgiant į EJRŽAF reglamento 8 straipsnio 5 dalyje nustatytus elementus

Jūrų pažinimas

- **P1 įgyvendinti vandens išteklių valdymo stiprinimo ir vandens telkinių būklės gerinimo priemonės**, atsižvelgiant į poreikį, nustatytą atnaujintuose (trečiuosiuose) upių baseinų valdymo planuose bei priemonių programoje, skirtoje jūros aplinkos apsaugos tikslams pasiekti. Atsižvelgiant į ST1, GA1, GA2, GR1, GR2;
- **P2 jūrinių „NATURA 2000“ teritorijų valdymui, atkūrimui, priežiūrai ir stebėsenai reikalingų dokumentų parengimas ir priemonių įgyvendinimas**. Atsižvelgiant į ST2, SI1, SI2, GA2, GR2;

Numatoma, kad prie šių poreikių tenkinimo prisidės Investicijų programa (2 prioritetas), taip pat bus siekiama užtikrinti galimybes vykdyti integruotus projektus, bendrai finansuojamus iš LIFE programos (LIFE prioritetinė sritis: gamta ir biologinė įvairovė), o aktualūs tyrimų atlikimo ir inovacijų pritaikymo poreikiai jūrų ir jūrų politikos srityje, nepadengti Programos priemonėmis, galės būti įgyvendinami Europos Horizonto programos pagalba.

PAFI bendradarbiavimas

- **P3 tarpinstituciniai susitikimai strateginiu, taktiniu ir operaciniu lygmeniu dėl bendrų patruliavimų** (ilgalaikių su bendru finansavimu) / **operacijų / pratybų organizavimo**. Atsižvelgiant į ST3, SI3, GA3, GR3;
- **P4 bendro patruliavimo standartinių procedūrų** (laivo saugumas / gyvybingumas / išsigelbėjimas / paieška ir gelbėjimas / kitų laivų bendras inspektavimas (tikrinimas) jūroje) **sukūrimas ir pritaikymas praktiniams atvejams**. Atsižvelgiant į ST3, SI3, GA3, GR3, GR5;
- **P5 bendrų operacijų / pratybų vykdymas**, su galimybe taikyti MMO (angl. Multifunction Maritime Operations) koncepciją kaip Coastex-18/19 (Portugalijoje ir Italijoje 2018 ir 2019 m. vykusios Frontex, EFCA ir EMSA koordinuojamos pratybos, sulaukusios puikaus valstybių narių vertinimo ir planuojamos tęsti ateityje) arba, pvz., „Ruonis“ (Latvijoje) – vykdant regioniniu

lygmeniu kartu su Lenkija, Latvija, Estija (pratybos gera galimybė įsivertinti tarpinstitucinės sąveikos mechanizmus). Atsižvelgiant į ST3, SI3, GA3, GR3;

- **P6 bendrų ilgalaikių patruliavimų vykdymas** PAFI laivais, keičiantis pareigūnais (bendrus reidus), numatant galimybę įsigyti reikalingas technines priemones. Atsižvelgiant į ST3, SI3, GA3;
- **P7 bendrai naudojamos infrastruktūros sąlygų gerinimas**, pvz., tam skirtų krantinių pritaikymas sustabdyti mažasias žvejybinės / pramoginės ir kt. plaukiojimo priemones kontrolei atlikti, priimti PAFI patrulines priemones, taip pat ir EFCA / EMSA / Frontex ir kitų šalių PAFI laivus, pritaikyti infrastruktūrą PAFI kontrolės pareigūnams dirbti, taip sudarant galimybę sutelkti kelių PAFI pajėgas viename labai patogiam taške. Atsižvelgiant į SI3, GA3, GR3, GR4.

2. Prioritetai

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 2 dalis ir 22 straipsnio 3 dalies c punktas.

2.1. Prioritetai, nesusiję su technine parama

Identifikacinis kodas	Pavadinimas
1	Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;
2	Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;
3	Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių vystymąsi;
4	Stiprinti tarptautinį vandenynų valdymą ir užtikrinti jūrų bei vandenynų saugą, saugumą, švarą ir tvarų valdymą;

2.1.1. Prioritetas: 1.Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

Konkretūs tikslai

Konkretus tikslas
1.1. Stiprinti ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos požiūriu darnią žvejybos veiklą
1.2. Didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti išmetamą CO2 kiekį pakeičiant arba modernizuojant žvejybos laivų variklius
1.6. Prisidėti prie vandens biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo
1.3. Skatinti suderinti žvejybos pajėgumą su žvejybos galimybėmis žvejybos veiklos nutraukimo visam laikui atveju ir prisidėti prie tinkamo pragyvenimo lygio užtikrinimo laikino žvejybos veiklos nutraukimo atveju
1.4. Skatinti veiksmingas žuvininkystės kontrolės ir vykdymo užtikrinimo priemones, be kita ko, kovoti su NNN žvejyba, taip pat patikimus duomenis žiniomis grindžiamam sprendimų priėmimui užtikrinti

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.1. Stiprinti ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos požiūriu darnią žvejybos veiklą

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Susijusios veiksmų rūšys – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto i papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis

- **Investicijos į tvarų žvejybos verslą:** sužvejoto laimikio pridėtinės vertės kūrimą (įskaitant apdirbimą ir perdirbimą), tiesioginį pardavimą, dekarbonizaciją, saugos laivuose, darbo ir higienos sąlygų gerinimą, pažangių žvejybos metodų taikymą.

Programa remia šiuos veiksmus: investicijas laive ir / arba krante, skirtas: sugautų žuvų pridėtinę vertę didinti (visų pirma perdirbant (bet kokiu būdu paruošiant pateikiamą produktą), vykdant rinkodarą ir / ar tiesioginę prekybą); sugautų žuvų kokybei išsaugoti, pagerinti; nepageidaujamos priegaudos panaudojimui, tvarkymui; pagerinti žvejų higienos, sveikatos, saugos ir darbo sąlygas; dekarbonizacijai (energijos vartojimo efektyvumui didinti (išskyrus veiksmus, remiamus pagal 1.2 konkretų tikslą) ir pažangių technologijų (inovacijos, skaitmeninimas, žiedinė ekonomika), prisidedančių prie poveikio aplinkai mažinimo, diegimui žvejybos laivuose. Šios priemonės aktualiausios (numatoma kad daugiau nei 90 % projektų bus susiję su MAPŽ) MAPŽ (Kuršių marių ir Baltijos jūros priekrantės) segmentui, tačiau aktualios ir subalansuotam Baltijos jūros žvejybos segmentui bei žvejybos tolimuosiuose rajonuose laivynui.

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytus poreikius: P1, P2. Priemonės padės užtikrinti, kad verslinė žvejyba Lietuvoje būtų tvari socialiniu (gerinamos darbo sąlygos), ekonominiu (geriau panaudojami riboti / mažėjantys žuvų ištekliai, didinant kokybę ir pridėtinę vertę) ir aplinkosaugos (mažinamas poveikis aplinkai) požiūriais, prisidedant prie BJRS tikslų: apsaugoti jūrą ir padidinti gerovę įgyvendinimo.

- **Paukščius apsaugančių žvejybos valdymo priemonių taikymo ir žinduolių, kurie saugomi, daromos žalos kompensavimo sistemos.**

Programa remia šiuos veiksmus: MAPŽ įmonių patiriamų nuostolių dėl žvejybos valdymo priemonių, skirtų apsaugoti paukščius (ir jūrų žinduolius kai aktualu), taikymo bei saugomų jūrų žinduolių daromos žalos kompensavimo, siekiant juos apsaugoti ir prisidėti prie geresnio duomenų surinkimo. Priemonė skirta MAPŽ segmentui.

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytus poreikius: P1, P7. Priemonė paskatins žvejus dalyvauti žvejybos valdymo priemonėse, skirtose apsaugoti paukščius (pvz., žvejyba tamsiu paros metu), padės švelninti konfliktą dėl jūros žinduolių (ruonių) žvejams daromos žalos bei prisidės prie žvejybos įmonių ekonominio gyvybingumo palaikymo kompensuojant papildomas išlaidas arba negautas pajamas, prisidedant prie ES Biologinės įvairovės strategijos bei BJRS tikslo apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

- **Mokslo atstovų ir žvejų bendradarbiavimo veiklos, skirtos išbandyti ir diegti pažangias technologijas ir metodus žvejybos sektoriuje, bei keistis žiniomis.** Remtinios veiklos gali apimti duomenų rinkimo ir tvarkymo veiklas, tyrimus, bandomuosius projektus, gerosios praktikos, žinių ir mokslinių tyrimų rezultatų platinimą, seminarus.

Programa rema šiuos veiksmus: taikomieji moksliniai tyrimai skirti skatinti mokslininkų ir žvejų keitimąsi žiniomis, sprendžiant aktualias žvejybos sektoriaus problemas, vykdomi bendradarbiaujant mokslo atstovams su žvejais, taip pat su minėtais tyrimais susiję: duomenų rinkimas ir tvarkymas; bandomieji projektai; žinių ir mokslinių tyrimų rezultatų sklaida, seminarai ir geriausia praktika. Šios priemonės aktualiausias MAPŽ segmentui (Kuršių marių ir Baltijos jūros priekrantės), bet gali būti įgyvendinami projektai, susiję su visa Baltijos jūra.

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytus poreikį: P3. Priemonė leis nustatyti, išbandyti ir pritaikyti pažangias technologijas ir metodus žvejybos sektoriuje (susijusias su žvejybos įrankių selektyvumu, priemonėmis apsaugančiomis vandens paukščius ir žinduolius, dekarbonizacija ir kito žvejybos neigiamo poveikio aplinkai mažinimu) bei keistis žiniomis, prisidedant prie Europos žaliojo kurso, ES Biologinės įvairovės strategijos bei BJRS tikslo apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

- **Žvejybos poveikio jūrų aplinkai mažinimas (įskaitant nepageidaujamos priegaudos mažinimą) ir žvejybos pritaikymas siekiant apsaugoti rūšis.** Skatinamas perėjimas prie nedidelį poveikį aplinkai darančios žvejybos praktikos, remiant pažangių technologijų ir metodų žvejybos sektoriuje diegimą.

Programa rema šiuos veiksmus: investavimą į įrangą, įrankius, gerinant žvejybos įrankių atrankumą (selektyvumą) dydžio arba rūšių atžvilgiu, arba kuriais ribojamas ir, jei įmanoma, panaikinamas fizinis ir biologinis žvejybos poveikis ekosistemai / jūros dugnei, arba kuriais apsaugoma, kad į žvejybos įrankius ir sužvejojamą laimikį nepatektų žinduoliai ir paukščiai. Priemonė skirta MAPŽ (Kuršių marių ir Baltijos jūros priekrantės) segmentui.

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytus poreikį: P1. Numatyti veiksmai padės mažinti nepageidaujamą žuvų išteklių priegaudą ir išvengti nepageidaujamos žuvų išteklių priegaudos išmetimo į jūrą, padės apsaugoti paukščius ir žinduolius, mažinti neigiamą žvejybos poveikį ekosistemai, prisidedant prie Europos žaliojo kurso, ES Biologinės įvairovės strategijos bei BJRS tikslo apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.1. Stiprinti ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos požiūriu darnią žvejybos veiklą

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Pagrindinės tikslinės grupės – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iii papunktis

Verslinės žvejybos įmonės (jūrų ir vidaus vandenyse). Mokslo ir studijų institucijos, mokslininkai ir kiti tyrėjai. Viešojo sektoriaus subjektai. Verslinės žvejybos įmonių asociacijos.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.1. Stiprinti ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos požiūriu darnią žvejybos veiklą

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iv papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis

Siekiant užkirsti kelią bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasės, etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos, bus užtikrinta galimybė visiems potencialiems paramos gavėjams įgyvendinti projektus ir panaudoti jų rezultatus. Taip pat, kur galima pritaikyti, bus palaikomi specialūs veiksmai skatinantys lygybę arba užkardantys arba panaikinantys diskriminaciją. Kur galima pritaikyti, lyčių lygybė bus skatinama panaikinant ir koreguojant atskirtimi ir lyčių stereotipais pagrįstas struktūras ir nuostatas, taip pat įdarbinimo praktiką. Įgyvendinant Programos stebėseną, bus renkami duomenys ir apie lytį, todėl bus galima stebėti ir analizuoti pareiškėjus / paramos gavėjus pagal lytį ir, esant reikalui, nedelsiant inicijuoti reikalingus veiksmus.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.1. Stiprinti ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos požiūriu darnią žvejybos veiklą

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto v papunktis

Visa Lietuva. Tik subalansuotose žvejybos Baltijos jūroje, Tolimuosiuose žvejybos rajonuose arba MAPŽ (įskaitant Kuršių marias) segmentuose.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.1. Stiprinti ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos požiūriu darnią žvejybos veiklą

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Tarpregininiai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vi papunktis

Numatoma sudaryti visas galimybes juos atlikti esant poreikiui. Bus siekiama intensyvinti bendradarbiavimą su kitų Baltijos jūros regiono šalių partneriais vykdant tyrimus, keičiantis gerąją patirtimi.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.1. Stiprinti ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos požiūriu darnią žvejybos veiklą

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Planuojamas finansinių priemonių naudojimas – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vii papunktis

Bus taikoma dotacija, nes vienintelės priemonės (Investicijos į tvarų žvejybos verslą), galinčios tiesiogiai generuoti pajamas, yra skirtos labiau palaikyti ekonominį gyvybingumą kuriant pridėtinę vertę (ar mažinant sąnaudas), taip prisitaikant prie žuvų išteklių mažėjimo, didinti socialinį tvarumą ar mažinti poveikį aplinkai, be to, didžioji dalis pareiškėjų (numatoma daugiau nei 90 %) MAPŽ, kurios negeneruoja didelių pajamų; 2022 m. atlikto išankstinio (*ex ante*) vertinimo išvada – šioms veikloms nerekomenduojama taikyti finansinių priemonių (toliau - FP).

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.1. Stiprinti ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos požiūriu darnią žvejybos veiklą

2.1.1.1.2. Rodikliai

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto ii papunktis ir ERPF bei SF reglamento 8 straipsnis.

2 lentelė. Produkto rodikliai

Kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė (2024 m.)	Siektina reikšmė (2029 m.)
CO01	Operacijų skaičius	skaičius	43,00	132,00

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.1. Stiprinti ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos požiūriu darnią žvejybos veiklą

2.1.1.1.2. Rodikliai

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto ii papunktis.

3 lentelė. Rezultato rodikliai

Identifikacinis kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Pradinė arba atskaitos reikšmė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis	Pastabos
CR08	Naudą gaunantys asmenys	asmenys	0,00	2021-2029	176,00	Paramos paraiška, ŽŪIKVC duomenys apie žvejybos įmonių darbuotojus	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai arba kai projektas (remtina veikla) daugiametis, rezultato rodiklio pasiekimas užskaitomas pradant nuo pirmojo MP apmokėjimo.
CR10	Veiksmai, kuriais prisidedama prie geros aplinkos būklės, įskaitant gamtos atkūrimą, išsaugojimą, ekosistemų apsaugą, biologinę įvairovę, žuvų sveikatą ir gerovę	veiksmai	0,00	2021-2029	39,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su mokėjimo prašymu (-ais) (MP)	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
CR11	Subjektai, didinantys socialinį tvarumą	subjektai	0,00	2021-2029	25,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
CR13	Suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimo veikla	veiksmai	0,00	2021-2029	8,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai arba kai projektas (remtina veikla) daugiametis, rezultato rodiklio pasiekimas užskaitomas pradant nuo pirmojo MP apmokėjimo
CR14	Įdiegtos inovacijos (naujų produktų, paslaugų, procesų, verslo modelių ar metodų skaičius)	skaičius	0,00	2021-2029	5,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP, užbaigto projekto ataskaitos, kai tokios teikiamos	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai, arba per tam tikrą metų skaičių nuo projekto pabaigos (jei taip nustatyta paraiškoje / paramos sutartyje (pagal teikiamas užbaigto projekto ataskaitas).
CR17	Subjektai, didinantys išteklių naudojimo	subjektai	0,00	2021-2029	29,00	Paramos paraiška,	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas

Identifikacinis kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Pradinė arba atskaitos reikšmė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis	Pastabos
	efektyvumą gamyboje ir (arba) perdirbime					duomenys pateikti su MP	projekto įgyvendinimo pabaigai

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.1. Stiprinti ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos požiūriu darnią žvejybos veiklą

2.1.1.1.4. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį

9 lentelė. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį

Kodas	Suma (EUR)
01. Mažinti neigiamą poveikį ir (arba) prisidėti prie teigiamo poveikio aplinkai ir prisidėti prie geros aplinkos būklės	1 092 000,00
02. Ekonomiškai gyvybingų, konkurencingų ir patrauklių žvejybos, akvakultūros ir perdirbimo sektorių sąlygų skatinimas	4 011 000,00

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.2. Didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti išmetamą CO2 kiekį pakeičiant arba modernizuojant žvejybos laivų variklius

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Susijusios veiksmų rūšys – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto i papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis

- **Pagrindinių arba pagalbinių variklių keitimas arba modernizavimas.**

Programa remia veiksmus, skirtus: pagrindinių arba pagalbinių variklių keitimui arba modernizavimui. Ši priemonė aktualiausia MAPŽ (Kuršių marių ir Baltijos jūros priekrantės) segmentui, tačiau aktuali ir subalansuotam Baltijos jūros žvejybos segmentui (laivams, kurių bendras ilgis neviršija 24 m.)

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytus poreikį PI. Numatyti veiksmai prisidės prie dekarbonizacijos, prie Europos žaliojo kurso, BJRS tikslo apsaugoti jūrą ir Europos Horizonto ES Misijos „Atkurti gerą vandenynų ir vandenų būklę“ 2 konkreto tikslo įgyvendinimo.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.2. Didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti išmetamą CO2 kiekį pakeičiant arba modernizuojant žvejybos laivų variklius

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Pagrindinės tikslinės grupės – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iii papunktis

Verslinės žvejybos įmonės (jūrų ir vidaus vandenyse).

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.2. Didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti išmetamą CO2 kiekį pakeičiant arba modernizuojant žvejybos laivų variklius

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iv papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis

Siekiant užkirsti kelią bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasės, etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos, bus užtikrinta galimybė visiems potencialiems paramos gavėjams įgyvendinti projektus ir panaudoti jų rezultatus. Taip pat, kur galima pritaikyti, bus palaikomi specialūs veiksmai skatinantys lygybę arba užkardantys arba panaikinantys diskriminaciją. Kur galima pritaikyti, lyčių lygybė bus skatinama panaikinant ir koreguojant atskirtimi ir lyčių stereotipais pagrįstas struktūras ir nuostatas, taip pat įdarbinimo praktiką. Įgyvendinant Programos stebėseną, bus renkami duomenys ir apie lytį, todėl bus galima stebėti ir analizuoti pareiškėjus / paramos gavėjus pagal lytį ir, esant reikalui, nedelsiant inicijuoti reikalingus veiksmus.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.2. Didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti išmetamą CO2 kiekį pakeičiant arba modernizuojant žvejybos laivų variklius

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto v papunktis

Tik subalansuotose žvejybos Baltijos jūroje ir MAPŽ (įskaitant Kuršių marias) segmentuose (laivams kurių bendras ilgis neviršija 24 m.)

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.2. Didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti išmetamą CO2 kiekį pakeičiant arba modernizuojant žvejybos laivų variklius

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Tarpreregioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vi papunktis

Tarpreregioniniai, tarp sienų ir tarpvalstybiniai veiksmai nenumatomi.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.2. Didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti išmetamą CO2 kiekį pakeičiant arba modernizuojant žvejybos laivų variklius

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Planuojamas finansinių priemonių naudojimas – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vii papunktis

Numatoma naudoti dotacijas atsižvelgiant į mažą priemonės biudžetą. 2022 m. atlikto išankstinio (*ex ante*) vertinimo išvada – šioms veikloms nerekomenduojama taikyti FP.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.2. Didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti išmetamą CO2 kiekį pakeičiant arba modernizuojant žvejybos laivų variklius

2.1.1.1.2. Rodikliai

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto ii papunktis ir ERPF bei SF reglamento 8 straipsnis.

2 lentelė. Produkto rodikliai

Kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė (2024 m.)	Siektina reikšmė (2029 m.)
CO01	Operacijų skaičius	skaičius	2,00	12,00

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.2. Didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti išmetamą CO2 kiekį pakeičiant arba modernizuojant žvejybos laivų variklius

2.1.1.1.2. Rodikliai

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto ii papunktis.

3 lentelė. Rezultato rodikliai

Identifikacinis kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Pradinė arba atskaitos reikšmė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis	Pastabos
CR18.2	Energijos suvartojimas, dėl kurio sumažėja CO2 išmetamas dujų kiekis	l/val.	0,00	2021-2029	1,10	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.2. Didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti išmetamą CO2 kiekį pakeičiant arba modernizuojant žvejybos laivų variklius

2.1.1.1.4. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį

9 lentelė. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį

Kodas	Suma (EUR)
03. Prisidėjimas prie klimato neutralumo	126 000,00

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.6. Prisidėti prie vandens biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Susijusios veiksmų rūšys – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto i papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis

- **Išsaugojimo priemonių, skirtų ilgalaikiam žuvų išteklių atkūrimui, įgyvendinimas.**

Programa remia šiuos veiksmus: : susijusius su tiesioginiu žuvų išteklių atkūrimu (laikantis EJRŽAF reglamento 13 str. h punkte nustatyto tinkamumo reikalavimo ir kai šių priemonių įgyvendinimas galimas atsižvelgiant į ICES rekomendacijas); reikiamų atkurti žuvų išteklių žuivivaisai skirtos infrastruktūros įrengimas ir / ar atnaujinimas (remtini veiksmai neapima užtvankų upėse šalinimo ir arba žuvitakių ir nerštaviečių įrengimo); skirtus žinių, kuriomis prisidedama prie efektyvesnio žuvų išteklių atkūrimo, gerinimui (reikalingų įžuvinimo arba žuvų rūšies išteklių atkūrimo planams rengti, įgyvendinimo efektyvumui stebėti).

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytą poreikį P6. Lietuva įsipareigojusi ir įgyvendina 2009 m. gruodžio 22 d. Europos Komisijos patvirtintą Ungurių išteklių atkūrimo planą Lietuvoje. 2019 metų rudenį Helsinkio komisija patvirtino aštriašniopio eršketo (*Acipenser oxyrinchus*) išteklių išsaugojimo ir atkūrimo planą 2019–2029 metams. Lietuva, kaip ir kitos apie Baltijos jūrą išsidėsčiusios šalys, turi užtikrinti, kad šis išteklių išsaugojimo ir atkūrimo planas bus įgyvendinamas. Numatyti veiksmai prisidės prie žuvų išteklių atkūrimo, ES biologinės įvairovės strategijos ir atitinkamai BJRS tikslo apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

- **Jūros šiukšlių ir nepageidaujamos priegaudos tvarkymas.** Bus siekiama surinkti reikiamas žinias ir duomenis bei įgyvendinti reikšmingas tvarkymo ir prevencijos priemones.

Programa remia šiuos veiksmus: žinių ir duomenų surinkimas ir tinkamų (atsižvelgiant ir į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas (ES) 2019/904 ir (ES) 2019/883 (dėl tam tikrų plastikinių gaminių poveikio aplinkai mažinimo ir dėl uosto priėmimo įrenginių, į kuriuos pristatomos laivų atliekos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2010/65/ES ir panaikinama Direktyva 2000/59/EB) veiklų ir priemonių į jūrą išmestų šiukšlių ir pamestų tinklų pašalinimui (suteikiant pakankamai paskatų sugrąžinti juosį krantą, kad jie būtų surinkti ir apdoroti) iš jūros (neįskaitant Kuršių marių ir vidaus vandenų) bei prevencijai nustatymas; nustatytų tinkamomis veiklų ir priemonių įgyvendinimas (įskaitant kompensavimą žvejams už prarastų žvejybos įrankių ir jūrą teršiančių šiukšlių atsitiktinį surinkimą iš jūros, jei tokia priemonė bus nustatyta kaip tinkama); uostų ir iškrovimo vietų (neįskaitant Kuršių mariose ir vidaus vandenyse) infrastruktūros gerinimas (išskyrus naujų uostų statymą), pritaikant ją žvejybos veikloje susidarančių žuvų atliekų, nepageidaujamos priegaudos ir iš jūros pašalintų šiukšlių (įskaitant prarastus žvejybos įrankius) priėmimo poreikiams, siekiant sumažinti žvejų, kurie žvejojami atsitiktinai sugauna jūrą teršiančias šiukšles, finansines išlaidas ir stengtis neužkrauti jiems pernelyg didelės biurokratinės naštos.

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytą poreikį P8. Numatyti veiksmai padės sukurti tinkamas paskatas pristatyti surinktas šiukšles ir žvejybos įrankius į sausumą, įskaitant kompensavimo mechanizmą, atitinkantį žvejų pastangas, ir prisidėti prie Europos Parlamento ir Tarybos direktyvose (ES) 2019/904 ir (ES) 2019/883 nustatytų jūrą teršiančių šiukšlių mažinimo tikslu, taip prisidedant prie jūrų ekosistemos apsaugos ir atkūrimo, ES biologinės įvairovės

strategijos, BJRS tikslo apsaugoti jūrą ir Europos Horizonto ES Misijos „Atkurti gerą vandenynų ir vandenų būklę“ 2 konkretaus tikslo įgyvendinimo.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.6. Prisidėti prie vandens biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Pagrindinės tikslinės grupės – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iii papunktis

Verslinės žvejybos įmonės. Verslinės žvejybos įmonių asociacijos. Viešojo sektoriaus subjektai. Nevyriausybinės organizacijos.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.6. Prisidėti prie vandens biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iv papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis

Siekiant užkirsti kelią bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasės, etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos, bus užtikrinta galimybė visiems potencialiems paramos gavėjams įgyvendinti projektus ir panaudoti jų rezultatus. Taip pat, kur galima pritaikyti, bus palaikomi specialūs veiksmai skatinantys lygybę arba užkardantys arba panaikinantys diskriminaciją. Kur galima pritaikyti, lyčių lygybė bus skatinama panaikinant ir koreguojant atskirtimi ir lyčių stereotipais pagrįstas struktūras ir nuostatas, taip pat įdarbinimo praktiką. Įgyvendinant Programos stebėseną, bus renkami duomenys ir apie lytį, todėl bus galima stebėti ir analizuoti pareiškėjus / paramos gavėjus pagal lytį ir, esant reikalui, nedelsiant inicijuoti reikalingus veiksmus. Kuriant ar atnaujinant infrastruktūrą, bus taikomi universalūs dizaino principai (kur galima pritaikyti).

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.6. Prisidėti prie vandens biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto v papunktis

Visa Lietuva. Jūros šiukšlių ir nepageidaujamos priegaudos tvarkymas: Baltijos jūra.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.6. Prisidėti prie vandens biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Tarpregininiai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vi papunktis

Numatoma sudaryti visas galimybes juos atlikti esant poreikiui. Bus siekiama bendradarbiauti su kitų ES šalių partneriais vykdant tyrimus, renkant ir tvarkant duomenis, keičiantis gerąja patirtimi, įgyvendinant bandomuosius projektus.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.6. Prisidėti prie vandens biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Planuojamas finansinių priemonių naudojimas – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vii papunktis

Numatoma naudoti dotacijas, nes planuojamos vykdyti veiklos susijusios su viešųjų paslaugų teikimu, kurios negeneruoja pajamų.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.6. Prisidėti prie vandens biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo

2.1.1.1.2. Rodikliai

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto ii papunktis ir ERPF bei SF reglamento 8 straipsnis.

2 lentelė. Produkto rodikliai

Kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė (2024 m.)	Siektina reikšmė (2029 m.)
CO01	Operacijų skaičius	skaičius	3,00	9,00

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.6. Prisidėti prie vandens biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo

2.1.1.1.2. Rodikliai

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto ii papunktis.

3 lentelė. Rezultato rodikliai

Identifikacinis kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Pradinė arba atskaitos reikšmė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis	Pastabos
CR10	Veiksmai, kuriais prisidedama prie geros aplinkos būklės, įskaitant gamtos atkūrimą, išsaugojimą, ekosistemų apsaugą, biologinę įvairovę, žuvų sveikatą ir gerovę	veiksmai	0,00	2021-2029	9,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su metinėmis projekto įgyvendinimo ataskaitomis ir (arba) MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas skaičiuojamas kasmet, metinės reikšmės sumuojamos arba projekto įgyvendinimo pabaigai (kai įgyvendinimo trukmė iki 2 m.)
CR21	Duomenų rinkiniai ir patarimai	skaičius	0,00	2021-2029	9,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su metinėmis projekto įgyvendinimo ataskaitomis ir (arba) MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas skaičiuojamas kasmet, metinės reikšmės sumuojamos arba projekto įgyvendinimo pabaigai (kai įgyvendinimo trukmė iki 2 m.)

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.6. Prisidėti prie vandens biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo

2.1.1.1.4. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį

9 lentelė. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį

Kodas	Suma (EUR)
01. Mažinti neigiamą poveikį ir (arba) prisidėti prie teigiamo poveikio aplinkai ir prisidėti prie geros aplinkos būklės	4 284 000,00

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.3. Skatinti suderinti žvejybos pajėgumą su žvejybos galimybėmis žvejybos veiklos nutraukimo visam laikui atveju ir prisidėti prie tinkamo pragyvenimo lygio užtikrinimo laikino žvejybos veiklos nutraukimo atveju

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Susijusios veiksmų rūšys – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto i papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis

- **Žvejybos veiklos nutraukimas visam laikui.**

Programa remia šiuos veiksmus: kompensavimas už žvejybos veiklos nutraukimą laikantis EJRŽAF Reglamento 20 str. nustatytų sąlygų.

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytą poreikį P5. Numatyti veiksmai prisidės prie žvejybos pajėgumų su žvejybos galimybėmis suderinimo bei BJRS tikslo apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

- **Laikinas žvejybos veiklos nutraukimas.**

Programa remia šiuos veiksmus: kompensavimas už laikiną žvejybos veiklos nutraukimą, laikantis EJRŽAF Reglamento 21 str. nustatytų sąlygų.

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytus poreikius: P5, P6. Numatyti veiksmai prisidės prie žvejybos įmonių pajamų palaikymo, išsaugojimo ir neatidėliotinių priemonių, skirtų išteklių apsaugai, taikymo atveju, bei kitais nenumatytais atvejais (EJRŽAF Reglamento 21 str. 2 p. d ir e dalys), ir taip prisidės prie BJRS tikslų: apsaugoti jūrą ir padidinti gerovę įgyvendinimo.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.3. Skatinti suderinti žvejybos pajėgumą su žvejybos galimybėmis žvejybos veiklos nutraukimo visam laikui atveju ir prisidėti prie tinkamo pragyvenimo lygio užtikrinimo laikino žvejybos veiklos nutraukimo atveju

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Pagrindinės tikslinės grupės – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iii papunktis

Verslinės žvejybos įmonės (jūrų vandenyse) ir jose dirbantys žvejai. Vidaus vandenų žvejybos įmonės gali teikti paramos paraiškas tik išskirtiniais atvejais, numatytais EJRŽAF Reglamento 21 str. 2 p. e dalyje.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.3. Skatinti suderinti žvejybos pajėgumą su žvejybos galimybėmis žvejybos veiklos nutraukimo visam laikui atveju ir prisidėti prie tinkamo pragyvenimo lygio užtikrinimo laikino žvejybos veiklos nutraukimo atveju

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iv papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis

Siekiant užkirsti kelią bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasės, etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos, bus užtikrinta galimybė visiems potencialiems paramos gavėjams įgyvendinti projektus ir panaudoti jų rezultatus. Taip pat, kur galima pritaikyti, bus palaikomi specialūs veiksmai skatinantys lygybę arba užkardantys arba panaikinantys diskriminaciją. Kur galima pritaikyti, lyčių lygybė bus skatinama panaikinant ir koreguojant atskirtimi ir lyčių stereotipais pagrįstas struktūras ir nuostatas, taip pat įdarbinimo praktiką. Įgyvendinant Programos stebėseną, bus renkami duomenys ir apie lytį, todėl bus galima stebėti ir analizuoti pareiškėjus / paramos gavėjus pagal lytį ir, esant reikalui, nedelsiant inicijuoti reikalingus veiksmus.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.3. Skatinti suderinti žvejybos pajėgumą su žvejybos galimybėmis žvejybos veiklos nutraukimo visam laikui atveju ir prisidėti prie tinkamo pragyvenimo lygio užtikrinimo laikino žvejybos veiklos nutraukimo atveju

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto v papunktis

Žvejybos veiklos nutraukimas visam laikui taikomas tik žvejybos (jūrų) segmentuose, kuriuose žvejybos pajėgumai nėra veiksmingai subalansuoti su žvejybos galimybėmis.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.3. Skatinti suderinti žvejybos pajėgumą su žvejybos galimybėmis žvejybos veiklos nutraukimo visam laikui atveju ir prisidėti prie tinkamo pragyvenimo lygio užtikrinimo laikino žvejybos veiklos nutraukimo atveju

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Tarpreregioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vi papunktis

Tarpreregioniniai, tarp sienų ir tarpvalstybiniai veiksmai nenumatomi.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.3. Skatinti suderinti žvejybos pajėgumą su žvejybos galimybėmis žvejybos veiklos nutraukimo visam laikui atveju ir prisidėti prie tinkamo pragyvenimo lygio užtikrinimo laikino žvejybos veiklos nutraukimo atveju

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Planuojamas finansinių priemonių naudojimas – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vii papunktis

Netaikoma, nes pagal priemonę mokamos kompensacijos (dotacijos).

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.3. Skatinti suderinti žvejybos pajėgumą su žvejybos galimybėmis žvejybos veiklos nutraukimo visam laikui atveju ir prisidėti prie tinkamo pragyvenimo lygio užtikrinimo laikino žvejybos veiklos nutraukimo atveju

2.1.1.1.2. Rodikliai

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto ii papunktis ir ERPF bei SF reglamento 8 straipsnis.

2 lentelė. Produkto rodikliai

Kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė (2024 m.)	Siektina reikšmė (2029 m.)
CO01	Operacijų skaičius	skaičius	0,00	90,00

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.3. Skatinti suderinti žvejybos pajėgumą su žvejybos galimybėmis žvejybos veiklos nutraukimo visam laikui atveju ir prisidėti prie tinkamo pragyvenimo lygio užtikrinimo laikino žvejybos veiklos nutraukimo atveju

2.1.1.1.2. Rodikliai

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto ii papunktis.

3 lentelė. Rezultato rodikliai

Identifikacinis kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Pradinė arba atskaitos reikšmė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis	Pastabos
CR05.1	Pašalintų laivų talpa, išreikšta bruto tonomis	GT	0,00	2021-2029	468,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai Rodiklio reikmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
CR08	Naudą gaunantys asmenys	asmenys	0,00	2021-2029	75,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
CR10	Veiksmai, kuriais prisidedama prie geros aplinkos būklės, įskaitant gamtos atkūrimą, išsaugojimą, ekosistemų apsaugą, biologinę įvairovę, žuvų sveikatą ir gerovę	veiksmai	0,00	2021-2029	11,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su mokėjimo prašymu (-ais) (MP)	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
CR05.2	Pašalintų laivų pajėgumas kilovatais	kW	0,00	2021-2029	884,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.3. Skatinti suderinti žvejybos pajėgumą su žvejybos galimybėmis žvejybos veiklos nutraukimo visam laikui atveju ir prisidėti prie tinkamo pragyvenimo lygio užtikrinimo laikino žvejybos veiklos nutraukimo atveju

2.1.1.1.4. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį

9 lentelė. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį

Kodas	Suma (EUR)
04. Laikinas žvejybos veiklos nutraukimas	810 356,00
05. Nuolatinis žvejybos veiklos nutraukimas	1 505 000,00

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.4. Skatinti veiksmingas žuvininkystės kontrolės ir vykdymo užtikrinimo priemonės, be kita ko, kovoti su NNN žvejyba, taip pat patikimus duomenis žiniomis grindžiamam sprendimų priėmimui užtikrinti

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Susijusios veiksmų rūšys – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto i papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis

- **Duomenų rinkimas.**

Programa įgyvendinama EJŖŽAF Reglamento 23 str. 1 punkte nustatytas programas remia šiuos veiksmus: duomenų rinkimas, tvarkymas ir naudojimas mokslinės analizės ir BŽP įgyvendinimo tikslais; nacionalinės, tarptautinės arba subnacionalinės daugiamečių duomenų atrankos programos įgyvendinimas, kai ji skirta ištekliams, kuriems taikoma BŽP; verslinės (taip pat MAPŽ) ir mėgėjų žvejybos stebėseną jūroje, įskaitant jūrų gyvūnų, pvz., jūrų žinduolių ir paukščių, priegaudos stebėseną; moksliniai tyrimai jūroje; valstybių narių atstovų ir regioninės valdžios institucijų atstovų dalyvavimas regioniniuose koordinavimo posėdžiuose, regioninių žuvininkystės valdymo organizacijų, kurių susitariančioji šalis ar stebėtoja yra Sąjunga, posėdžiuose arba tarptautinių įstaigų, atsakingų už mokslinių konsultacijų teikimą, posėdžiuose; duomenų rinkimo ir duomenų tvarkymo sistemų tobulinimas ir tyrimų, siekiant toliau tyrinėti, plėtoti ir bandyti duomenų rinkimo metodus, atlikimas, siekiant gerinti esamas duomenų rinkimo ir duomenų tvarkymo sistemas.

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytą poreikį P9, P10, P11. Numatyti veiksmai reikalingi BŽP įgyvendinimui, prisidės prie mokslinių žinių, reikalingų sprendimams priimti, gilinimo bei teikimo ir duomenų rinkimo bei tvarkymo gerinimo ir atitinkamai BJRS tikslo apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

- **Kontrolė ir vykdymo užtikrinimas.**

Programa remia šiuos veiksmus: stebėsenos, kontrolės ir vykdymo užtikrinimo priemonės ir veiksmus, kaip numatyta EJŖŽAF Reglamento 22 str.1 punkte, įskaitant esamų duomenų valdymo ir žvejybos stebėsenos technologijų gerinimą ir modernizavimą bei naujovių diegimą (ypač aktualių vykdant prievolės iškrauti laikymosi priežiūrą, pavyzdžiui, elektroninio duomenų registravimo ir perdavimo sistemomis (angl. REM, toliau – EDPS) perduodamų duomenų gavimui ir analizei reikalinga įranga / programinė įranga / mokymai ir kitos priemonės).

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytą poreikį P12. Numatyti veiksmai reikalingi BŽP įgyvendinimui, prisidės prie žvejybos kontrolės ir vykdymo užtikrinimo ir atitinkamai BJRS tikslo apsaugoti jūrą įgyvendinimo. Kad būtų užtikrintas reikalavimų dėl privalomų iškrovimų laikymasis, Programa remia investicijas į EDPS (įskaitant CCTV, sensorius ir kt.), tame tarpe investicijas į: a) EDPS perduodamų duomenų gavimui ir analizei reikalingos įrangos ir (arba) programinės įrangos įsigijimą, diegimą ir palaikymą, mokymus ir kitas priemones (pagal „Kontrolė ir vykdymo užtikrinimas“); ir b) EDPS duomenų perdavimui reikalingos įrangos ir (arba) programinės įrangos įsigijimą, diegimą laivuose ir palaikymą bei kitas priemones (pagal „Reikalingų sistemų ir prietaisų įsigijimas ir įrengimas laivuose“).

- **Reikalingų sistemų ir prietaisų įsigijimas ir įrengimas laivuose.**

Programa remia šiuos veiksmus: EJRŽAF Reglamento 22 str. 2 punkte nurodytų (laivo buvimo vietos nustatymo ir EDPS, naudojamų kontrolės (ypač vykdant prievolės iškrauti laikymosi priežiūrą) tikslais, nuotolinio elektroninio stebėjimo sistemų, nuolatinio varomojo variklio galios matavimo ir įrašymo prietaisų) sistemų ir prietaisų įsigijimas ir įrengimas laivuose, pavyzdžiui EDPS, įskaitant CCTV, sensoriai ir kt., diegimas tolimojo plaukiojimo (ir kitų rizikingiausių žvejybos segmentų) laivuose. Programa remia investicijas į EDPS (įskaitant CCTV, sensorius ir kt.) kad būtų užtikrintas reikalavimo dėl prievolės iškrauti laikymasis.

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytą poreikį P10. Numatyti veiksmai prisidės prie žvejybos kontrolės ir vykdymo užtikrinimo ir atitinkamai BJRS tikslo apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.4. Skatinti veiksmingas žuvininkystės kontrolės ir vykdymo užtikrinimo priemones, be kita ko, kovoti su NNN žvejyba, taip pat patikimus duomenis žiniomis grindžiamam sprendimų priėmimui užtikrinti

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Pagrindinės tikslinės grupės – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iii papunktis

Viešojo sektoriaus subjektai. Verslinės žvejybos įmonės (jūrų vandenyse).

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.4. Skatinti veiksmingas žuvininkystės kontrolės ir vykdymo užtikrinimo priemones, be kita ko, kovoti su NNN žvejyba, taip pat patikimus duomenis žiniomis grindžiamam sprendimų priėmimui užtikrinti

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iv papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis

Siekiant užkirsti kelią bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasės, etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos, bus užtikrinta galimybė visiems potencialiems paramos gavėjams įgyvendinti projektus ir panaudoti jų rezultatus. Taip pat, kur galima pritaikyti, bus palaikomi specialūs veiksmai skatinantys lygybę arba užkardantys arba panaikinantys diskriminaciją. Kur galima pritaikyti, lyčių lygybė bus skatinama panaikinant ir koreguojant atskirtimi ir lyčių stereotipais pagrįstas struktūras ir nuostatas, taip pat įdarbinimo praktiką. Įgyvendinant Programos stebėseną, bus renkami duomenys ir apie lytį, todėl bus galima stebėti ir analizuoti pareiškėjus / paramos gavėjus pagal lytį ir, esant reikalui, nedelsiant inicijuoti reikalingus veiksmus.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.4. Skatinti veiksmingas žuvininkystės kontrolės ir vykdymo užtikrinimo priemones, be kita ko, kovoti su NNN žvejyba, taip pat patikimus duomenis žiniomis grindžiamam sprendimų priėmimui užtikrinti

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto v papunktis

Visa Lietuva. Kontrolės veiksmai apima Baltijos jūrą (įskaitant MAPŽ zoną) ir Tolimuosius žvejybos rajonus. Duomenų rinkimas: Baltijos jūrą, Tolimuosius žvejybos rajonus, iš dalies vidaus ir tarpinius vandenius (migruojančių žuvų ir kitais išskirtiniais atvejais).

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.4. Skatinti veiksmingas žuvininkystės kontrolės ir vykdymo užtikrinimo priemonės, be kita ko, kovoti su NNN žvejyba, taip pat patikimus duomenis žiniomis grindžiamam sprendimų priėmimui užtikrinti

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Tarpregininiai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vi papunktis

Duomenų rinkimas: skatinamas duomenų rinkimo programų vykdytojų ir valdžios institucijų atstovų dalyvavimas regioniniuose koordinavimo posėdžiuose, regioninių žuvininkystės valdymo organizacijų, kurių susitariančioji šalis ar stebėtoja yra Sąjunga, posėdžiuose arba tarptautinių įstaigų, atsakingų už mokslinių konsultacijų teikimą, posėdžiuose; bus siekiama bendradarbiauti su kitų ES šalių partneriais vykdant tyrimus, keičiantis gerąją patirtimi, siekiant toliau tyrinėti, plėtoti ir bandyti duomenų rinkimo metodus, siekiant duomenų rinkimo ir duomenų tvarkymo sistemų tobulinimo.

Duomenų rinkimo srityje nuo 2014 metų įgyvendinamos dvi tarptautinės sutartys tarp Lietuvos, Lenkijos, Vokietijos, Nyderlandų Karalystės ir Latvijos CECAF (CECAF - Rytų centrinio Atlanto žvejybos valdymo regioninė organizacija) ir SPRFMO (SPRFMO - Pietų Ramiojo vandenyno regioninė žvejybos valdymo organizacija) regionuose. Biologiniai duomenys SPRFMO IR CECAF renkami ir koordinuojami Lenkijos už visas ES VN, vykdančias žvejybą tuose regionuose. Sutartys galioja iki 2023 m. pabaigos, jas planuojama pratęsti ir tolesniam laikotarpiui. SPRFMO sutartyje planuojami keitimai nuo 2025 m., nes VN mokslininkai turi gauti akreditacijas ir planuojamas bendras duomenų rinkimas pagal sutartį, t. y. Lenkija koordinuos duomenų rinkimą, bet mokslininkus siųs visos tame regione žvejojantios VN. Taip pat, ES įstojus į NPFC (Šiaurės Ramiojo vandenyno žvejybos organizaciją) ir pradėjus vykdyti žvejybą tame regione, gali būti sudaryta nauja biologinių duomenų rinkimo sutartis, apimanti NPFC. Taip pat, duomenų rinkimo priemonėje be nacionalinių darbo planų, bus įgyvendinami ir regioniniai darbo planai.

Kontrolė ir vykdymo užtikrinimas: vykdomos tarpvalstybinės mokymo ir mainų programos, skirtos už žuvininkystės veiklos stebėseną, kontrolę ir priežiūrą atsakingiems darbuotojams, valstybių narių bendradarbiavimas žvejybos kontrolės srityje užtikrinamas per EFCA.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.4. Skatinti veiksmingas žuvininkystės kontrolės ir vykdymo užtikrinimo priemones, be kita ko, kovoti su NNN žvejyba, taip pat patikimus duomenis žiniomis grindžiamam sprendimų priėmimui užtikrinti

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Planuojamas finansinių priemonių naudojimas – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vii papunktis

Numatoma naudoti dotacijas, nes planuojamos vykdyti veiklos daugiausiai susijusios su viešųjų paslaugų teikimu, kurios negeneruoja pajamų.

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.4. Skatinti veiksmingas žuvininkystės kontrolės ir vykdymo užtikrinimo priemones, be kita ko, kovoti su NNN žvejyba, taip pat patikimus duomenis žiniomis grindžiamam sprendimų priėmimui užtikrinti

2.1.1.1.2. Rodikliai

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto ii papunktis ir ERPF bei SF reglamento 8 straipsnis.

2 lentelė. Produkto rodikliai

Kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė (2024 m.)	Siektina reikšmė (2029 m.)
CO01	Operacijų skaičius	skaičius	15,00	63,00

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.4. Skatinti veiksmingas žuvininkystės kontrolės ir vykdymo užtikrinimo priemones, be kita ko, kovoti su NNN žvejyba, taip pat patikimus duomenis žiniomis grindžiamam sprendimų priėmimui užtikrinti

2.1.1.1.2. Rodikliai

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto ii papunktis.

3 lentelė. Rezultato rodikliai

Identifikacinis kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Pradinė arba atskaitos reikšmė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis	Pastabos
CR12	Duomenų rinkimo, valdymo ir naudojimo sistemos efektyvumas (skalė: 3=didelis, 2=vidutinis, 1=mažas)	žvynai	2,00	2021-2023	3,00	Nacionalinis korespondentas, atsižvelgiant į Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komiteto (STEFEC) ataskaitas	Tarpinių metų rodiklio reikšmės nesumuojamos, galutinis pasiekimas – 2029 m. rezultato reikšmė
CR15	Įrengtos arba patobulintos kontrolės priemonės	vid.	0,00	2021-2029	74,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
CR19	Valdymo gebėjimų gerinimo veiksmai	veiksmai	0,00	2021-2029	14,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su metinėmis projekto įgyvendinimo ataskaitomis	Rodiklio reikšmės pasiekimas skaičiuojamas kasmet, metinės reikšmės sumuojamos

2.1.1. Prioritetas: 1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 1.4. Skatinti veiksmingas žuvininkystės kontrolės ir vykdymo užtikrinimo priemones, be kita ko, kovoti su NNN žvejyba, taip pat patikimus duomenis žiniomis grindžiamam sprendimų priėmimui užtikrinti

2.1.1.1.4. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį

9 lentelė. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį

Kodas	Suma (EUR)
10. Kontrolė ir vykdymo užtikrinimas	5 740 000,00
11. Duomenų rinkimas ir analizė bei žinių apie jūras sklaida	4 662 000,00

2.1.1. Prioritetas: 2.Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;

Konkretūs tikslai

Konkretus tikslas
2.1. Skatinti darnią akvakultūros veiklą, visų pirma didinti akvakultūros produktų gamybos konkurencingumą, kartu užtikrinant, kad veikla būtų aplinkos požiūriu tvari ilguoju laikotarpiu
2.2. skatinti žvejybos ir akvakultūros produktų prekybą, kokybę ir pridėtinę vertę, taip pat šių produktų perdirbimą

2.1.1. Prioritetas: 2. Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 2.1. Skatinti darnią akvakultūros veiklą, visų pirma didinti akvakultūros produktų gamybos konkurencingumą, kartu užtikrinant, kad veikla būtų aplinkos požiūriu tvari ilguoju laikotarpiu

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Susijusios veiksmų rūšys – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto i papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis

Skatinant, kad Lietuvos akvakultūros sektorius būtų tvarus, pažangus, atsparus bei įvairialypis ir užtikrintų aprūpinimą žuvų produktais bei siektų su aplinka ir klimatu susijusių tikslų, numatoma, kad bus remiamos:

- **Gamybinės investicijos (ilgalaikis turtas) į tvarią akvakultūros gamybą ir susijusias pridėtinę vertę kuriančias veiklas.** Pirmiausiai į pažangias technologijas, naujoves, įskaitant skaitmeninimą, siekiant padidinti materialinių, žmogiškųjų ir gamtinių išteklių naudojimo efektyvumą; paklausių rinkoje žuvų rūšių veisimo ir auginimo inovacines technologijas pratekančiose, UAS ir kitose akvakultūros sistemose; pridėtinės vertės kūrimą (įskaitant apdirbimą ir perdirbimą) ir tiesioginį pardavimą bei rinkodaros priemones; aplinkos taršą mažinančių priemonių ir technologinių inovacijų įgyvendinimą; dekarbonizaciją bei atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) energijos vartojimą; prisitaikymo prie klimato kaitos priemonių įgyvendinimą.

Programa remia šiuos veiksmus: investicijas į: perspektyvių žuvų rūšių auginimo gamybinių pajėgumų didinimą, daugiausiai UAS, pirmumą teikiant žemesnio trofinio lygio rūšių (vėžiagyvių ir kitų bestuburių, dumblių) gamybai ir daugiatrofinėms akvakultūros sistemoms; esamų akvakultūros gamybos pajėgumų modernizavimą (išlaikymą); energijos ir kitų išteklių vartojimo efektyvumą, dekarbonizaciją, didinančias (įskaitant žiedinės ekonomikos investicijas) priemones; prisitaikymo prie klimato kaitos priemones; mažinančias neigiamą akvakultūros poveikį natūraliems vandens telkiniams priemones; akvakultūros produktų pridėtinę vertę (įskaitant perdirbimą ir pirminį perdirbimą); rinkodarą ir tiesioginį pardavimą; energijos iš AEI naudojimą akvakultūroje ir perdirbime (AEI naudojančių energijos gamybos pajėgumų įrengimams). Siektina, kad parama pirmiausiai būtų teikiama investicijoms į pažangias technologijas, naujoves, įskaitant skaitmeninimą, ir būtų siekiama užtikrinti akvakultūros įmonių konkurencingumo didinimą, tinkamas saugos ir darbo sąlygas.

Atsižvelgiant į 2 prioriteto nustatytus poreikius: P1, P2, P3, P4, P7. Numatyti veiksmai prisidės prie darnios akvakultūros veiklos, aprūpinimo maistu saugumo (akvakultūros gamybos plėtros), prisidedant prie Europos žaliojo kurso, ES biologinės įvairovės ir „Nuo ūkio iki stalo“ strategijų, BJRS tikslo padidinti gerovę ir Europos Horizonto ES Misijos „Atkurti gerą vandenynų ir vandenų būklę“ 3 konkretaus tikslo įgyvendinimo.

- **Mokslo atstovų ir akvakultūros įmonių bendradarbiavimo veiklos.** Skirtos išbandyti ir diegti pažangias technologijas ir metodus, įskaitant mėlynosios bioekonomikos ir žiedinės ekonomikos plėtros galimybių identifikavimą, akvakultūros sektoriuje bei keistis žiniomis. Remtinės veiklos gali apimti duomenų rinkimo ir tvarkymo veiklas, tyrimus, bandomuosius projektus, gerosios praktikos, žinių ir mokslinių tyrimų rezultatų platinimą, seminarus.

Programa rema šiuos veiksmus: taikomieji moksliniai tyrimai skirti skatinti mokslininkų ir akvakultūros gamintojų keitimąsi žiniomis, sprendžiant aktualias akvakultūros sektoriaus problemas, vykdomi bendradarbiaujant mokslo ir akvakultūros sektoriaus atstovams, taip pat su minėtais tyrimais susiję: duomenų rinkimas ir tvarkymas; bandomieji projektai; žinių ir mokslinių tyrimų rezultatų sklaida, seminarai ir geriausia praktika.

Atsižvelgiant į 2 prioriteto nustatytus poreikius: P3, P4, P6. Priemonė leis nustatyti, išbandyti ir pritaikyti pažangias technologijas ir metodus akvakultūros sektoriuje bei keisti žiniomis, prisidedant prie Europos žaliojo kurso ES biologinės įvairovės ir „Nuo ūkio iki stalo“ strategijų bei atitinkamai BJRS tikslo padidinti gerovę įgyvendinimo.

- **Akvakultūros teikiamų ekosisteminių paslaugų ir tvaresnių gamybos metodų skatinimas.** Pirmiausiai remiant ekologinę akvakultūros gamybą, siekiant didinti ekologinės akvakultūros produkcijos dalį; akvakultūros subjektų dalyvavimą ES mastu pripažintose ir nacionalinėse maisto kokybės sistemose; skatinant aplinkosaugines funkcijas atliekančios akvakultūros plėtojimą, remiant biologinės įvairovės išsaugojimui ir poveikio natūraliems vandens telkiniams mažinimui reikalingų gamtotvarkos priemonių įgyvendinimą.

Programa rema šiuos veiksmus: papildomų išlaidų arba negautų pajamų kompensavimas patirtų: taikant ekstensyvios akvakultūros formas, įskaitant aplinkos (ypač paviršinių vandens telkinių), biologinės įvairovės apsaugą ir gerinimą, taip pat kraštovaizdžio ir akvakultūros teritorijų valdymą ar tvarkymą, bei įgyvendinant NATURA 2000 reikalavimus ir (arba) veiklos reikalavimus atitinkamose srityse, susijusiose su direktyvų 92/43/EEB ir 2009/147/EB įgyvendinimu (siekiama, kad tokios priemonės būtų įgyvendinamos bent 80 % įžuvintų akvakultūros tvenkinių plote); patirtas dėl tvaresnių gamybos metodų taikymo ir / arba perėjimo prie jų (pirmiausiai ekologinės akvakultūros produkcijos gamybos (siekiama, kad iki 2030 m. įžuvintų ekologinės gamybos akvakultūros tvenkinių ploto dalis sudarytu bent 50 %).

Atsižvelgiant į 2 prioriteto nustatytus poreikius: P5, P7. Numatoma kad priemonės prisidės prie užaugintos ir realizuotos ekologiškos akvakultūros produkcijos padidėjimo bei biologinės įvairovės išsaugojimo ir poveikio natūraliems vandens telkiniams mažinimo, prisidedant prie Europos žaliojo kurso, ES biologinės įvairovės ir „Nuo ūkio iki stalo“ strategijų bei atitinkamai BJRS tikslų padidinti gerovę, apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

- **Gyvūnų ir visuomenės sveikatos priemonės.** Skatinant akvakultūrą, kurią plėtojant užtikrinama gyvūnų sveikata bei gerovė, užtikrinamos ligų valdymui reikalingos prevencinės priemonės, mažinamas veterinarinių vaistų naudojimo poreikis.

Programa rema šiuos veiksmus: priemonės (pvz., profilaktikos prieš žuvų ligas priemonės, įrenginiai (prietaisai, įranga, įrankiai, priemonės), skirti žuvų ligų diagnostikai ir (arba) hidrocheminių parametrų nustatymui ir (arba) vandens / oro dezinfekavimui), kuriomis siekiama sumažinti akvakultūros priklausomybę nuo veterinarinių vaistų, puoselėti gyvūnų sveikatą ir gerovę akvakultūros įmonėse prevencijos ir biologinio saugumo aspektais.

Atsižvelgiant į 2 prioriteto nustatytus poreikius P6. Numatoma, kad priemonė prisidės prie gyvūnų sveikatos gerinimo ir mažesnio vaistų naudojimo akvakultūros įmonėse, prisidedant prie Europos žaliojo kurso, ES biologinės įvairovės ir „Nuo ūkio iki stalo“ strategijų bei atitinkamai BJRS tikslo padidinti gerovę įgyvendinimo.

2.1.1. Prioritetas: 2. Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 2.1. Skatinti darnią akvakultūros veiklą, visų pirma didinti akvakultūros produktų gamybos konkurencingumą, kartu užtikrinant, kad veikla būtų aplinkos požiūriu tvari ilguoju laikotarpiu

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Pagrindinės tikslinės grupės – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iii papunktis

Akvakultūros įmonės, užsiimančios arba planuojančios užsiimti akvakultūros gamyba, akvakultūros įmonių kooperatyvai, asociacijos / GO, viešojo sektoriaus subjektai.

2.1.1. Prioritetas: 2. Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 2.1. Skatinti darnią akvakultūros veiklą, visų pirma didinti akvakultūros produktų gamybos konkurencingumą, kartu užtikrinant, kad veikla būtų aplinkos požiūriu tvari ilguoju laikotarpiu

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iv papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis

Siekiant užkirsti kelią bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasės, etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos, bus užtikrinta galimybė visiems potencialiems paramos gavėjams įgyvendinti projektus ir panaudoti jų rezultatus. Taip pat, kur galima pritaikyti, bus skatinami specialūs veiksmai skatinantys lygybę arba užkardantys arba panaikinantys diskriminaciją. Kur galima pritaikyti, lyčių lygybė bus skatinama panaikinant ir koreguojant atskirtimi ir lyčių stereotipais pagrįstas struktūras ir nuostatas, taip pat įdarbinimo praktiką. Įgyvendinant Programos stebėseną, bus renkami duomenys ir apie lytį, todėl bus galima stebėti ir analizuoti pareiškėjus / paramos gavėjus pagal lytį ir, esant reikalui, nedelsiant inicijuoti reikalingus veiksmus. Veiksmai, užtikrinantys lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo principų skatinimą, bus integruoti į projektų atranką (kur galima pritaikyti) nustatant, kad projektai, aktyviai prisidedantys prie principų įgyvendinimo, įgyja papildomą prioritetą.

2.1.1. Prioritetas: 2. Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 2.1. Skatinti darnią akvakultūros veiklą, visų pirma didinti akvakultūros produktų gamybos konkurencingumą, kartu užtikrinant, kad veikla būtų aplinkos požiūriu tvari ilguoju laikotarpiu

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto v papunktis

Visa Lietuva.

2.1.1. Prioritetas: 2. Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 2.1. Skatinti darnią akvakultūros veiklą, visų pirma didinti akvakultūros produktų gamybos konkurencingumą, kartu užtikrinant, kad veikla būtų aplinkos požiūriu tvari ilguoju laikotarpiu

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Tarpreregioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vi papunktis

Numatoma sudaryti visas galimybes juos atlikti esant poreikiui. Bus siekiama intensyvuoti bendradarbiavimą su kitų šalių (ypač Baltijos jūros regiono) partneriais vykdant tyrimus, keičiantis gerąja patirtimi.

2.1.1. Prioritetas: 2. Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 2.1. Skatinti darnią akvakultūros veiklą, visų pirma didinti akvakultūros produktų gamybos konkurencingumą, kartu užtikrinant, kad veikla būtų aplinkos požiūriu tvari ilguoju laikotarpiu

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Planuojamas finansinių priemonių naudojimas – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vii papunktis

Numatoma naudoti dotacijas ir FP veikloms „Gamybinės investicijos (ilgalaikis turtas) į tvarią akvakultūros gamybą ir susijusias pridėtinę vertę kuriančias veiklas“. 2022 m. atlikto išankstinio (ex ante) vertinimo išvada – šioms veikloms rekomenduojama taikyti FP, derinant kartu su dotacija. FP taikymą numatoma pradėti 2023 m. Kitoms konkrečiau tikslu veikloms numatoma naudoti dotacijas.

2.1.1. Prioritetas: 2. Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 2.1. Skatinti darnią akvakultūros veiklą, visų pirma didinti akvakultūros produktų gamybos konkurencingumą, kartu užtikrinant, kad veikla būtų aplinkos požiūriu tvari ilguoju laikotarpiu

2.1.1.1.2. Rodikliai

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto ii papunktis ir ERPF bei SF reglamento 8 straipsnis.

2 lentelė. Produkto rodikliai

Kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė (2024 m.)	Siektina reikšmė (2029 m.)
CO01	Operacijų skaičius	skaičius	44,00	117,00

2.1.1. Prioritetas: 2. Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 2.1. Skatinti darnią akvakultūros veiklą, visų pirma didinti akvakultūros produktų gamybos konkurencingumą, kartu užtikrinant, kad veikla būtų aplinkos požiūriu tvari ilguoju laikotarpiu

2.1.1.1.2. Rodikliai

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto ii papunktis.

3 lentelė. Rezultato rodikliai

Identifikacinis kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Pradinė arba atskaitos reikšmė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis	Pastabos
CR01	Nauji gamybos pajėgumai	tonų per metus	0,00	2021-2029	2 000,00	Paramos paraišką (arba sprendimas dėl paramos skyrimo arba paramos sutartis), investicijų techninės specifikacijos, su MP pateikti atliktas investicijas pagrindžiantys dokumentai	Metinio potencialaus gamybos pajėgumo (tonomis) pokytis prieš ir po įgyvendinimo (tik žmonių maistui skirta gamyba). Pasiekimas nustatomas projekto įgyvendinimo pabaigai, vadovaujantis atliktų investicijų specifikacijomis
CR02	Išlaikomi akvakultūros produktai	tonų per metus	0,00	2021-2029	655,00	Paramos paraišką (arba sprendimas dėl paramos skyrimo arba paramos sutartis), investicijų techninės specifikacijos, su MP pateikti atliktas investicijas pagrindžiantys dokumentai	Metinio potencialaus gamybos pajėgumo (tonomis) pokytis prieš ir po įgyvendinimo (tik žmonių maistui skirta gamyba). Pasiekimas nustatomas projekto įgyvendinimo pabaigai, vadovaujantis atliktų investicijų specifikacijomis
CR08	Naudą gaunantys asmenys	asmenys	0,00	2021-2029	37,00	Paramos paraiška, ŽŪIKVC duomenys apie akvakultūros įmonių darbuotojus	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai arba kai projektas (remtina veikla) daugiamečiai, rezultato rodiklio pasiekimas užskaitomas pradedant nuo pirmojo MP apmokėjimo
CR09.1	Plotas, kuriame vykdoma veikla prisideda prie geros aplinkos būklės, biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos, išsaugojimo ir atkūrimo	km ²	0,00	2021-2029	100,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Kai projektas (remtina veikla) daugiamečiai, rezultato rodiklio pasiekimas užskaitomas pradedant nuo pirmojo MP apmokėjimo
CR10	Veiksmai, kuriais prisidedama prie	veiksmai	0,00	2021-2029	80,00	Paramos paraiška, duomenys	Rodiklio reikšmės pasiekimas

Identifikacinis kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Pradinė arba atskaitos reikšmė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis	Pastabos
	geros aplinkos būklės, įskaitant gamtos atkūrimą, išsaugojimą, ekosistemų apsaugą, biologinę įvairovę, žuvų sveikatą ir gerovę					pateikti su metinėmis projekto įgyvendinimo ataskaitomis ir (arba) MP	skaičiuojamas kasmet, metinės reikšmės sumuojamos arba projekto įgyvendinimo pabaigai (kai įgyvendinimo trukmė iki 2 m.)
CR11	Subjektai, didinantys socialinį tvarumą	subjektai	0,00	2021-2029	5,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
CR13	Suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimo veikla	veiksmai	0,00	2021-2029	20,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai arba kai projektas (remtina veikla) daugiametis, rezultato rodiklio pasiekimas užskaitomas pradedant nuo pirmojo MP apmokėjimo
CR14	Įdiegtos inovacijos (naujų produktų, paslaugų, procesų, verslo modelių ar metodų skaičius)	skaičius	0,00	2021-2029	15,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP, užbaigto projekto ataskaitos, kai tokios teikiamos.	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai, arba per tam tikrą metų skaičių nuo projekto pabaigos (jei taip nustatyta paraiškoje / paramos sutartyje (pagal teikiamas užbaigto projekto ataskaitas)
CR17	Subjektai, didinantys išteklių naudojimo efektyvumą gamyboje ir (arba) perdirbime	subjektai	0,00	2021-2029	29,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
CR21	Duomenų rinkiniai ir patarimai	skaičius	0,00	2021-2029	5,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su metinėmis projekto įgyvendinimo ataskaitomis ir (arba) MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas skaičiuojamas kasmet, metinės reikšmės sumuojamos arba projekto įgyvendinimo pabaigai (kai įgyvendinimo trukmė iki 2 m.)

2.1.1. Prioritetas: 2. Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 2.1. Skatinti darnią akvakultūros veiklą, visų pirma didinti akvakultūros produktų gamybos konkurencingumą, kartu užtikrinant, kad veikla būtų aplinkos požiūriu tvari ilguoju laikotarpiu

2.1.1.1.4. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį

9 lentelė. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį

Kodas	Suma (EUR)
01. Mažinti neigiamą poveikį ir (arba) prisidėti prie teigiamo poveikio aplinkai ir prisidėti prie geros aplinkos būklės	8 890 000,00
02. Ekonomiškai gyvybingų, konkurencingų ir patrauklių žvejybos, akvakultūros ir perdirbimo sektorių sąlygų skatinimas	9 590 000,00
03. Prisidėjimas prie klimato neutralumo	700 000,00
09. gyvūnų sveikata ir gerovė:	1 015 000,00

2.1.1. Prioritetas: 2. Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejojimą bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 2.2. skatinti žvejojimą ir akvakultūros produktų prekybą, kokybę ir pridėtinę vertę, taip pat šių produktų perdirbimą

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Susijusios veiksmų rūšys – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto i papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis

- **Investicijos į žvejojimą ir akvakultūros produktų perdirbimą.** Žvejojimo įmonių sužvejotos produkcijos pirminis apdirbimas ir perdirbimas remiamas pagal 1.1 konkretų tikslą, o akvakultūros įmonių savo produkcijos pirminis apdirbimas ir perdirbimas remiamas pagal 2.1 konkretų tikslą, todėl įgyvendinant šį konkretų tikslą, bus remiamos MVI įmonės, kurių pagrindinė žuvininkystės veikla (vykdoma arba numatoma vykdyti) – žvejojimo ir akvakultūros produktų perdirbimas.

Programa remia šiuos veiksmus: investicijos į žvejojimą ir akvakultūros produktų perdirbimo veiklas, pirmumą teikiant veikloms, kuriomis siekiama pereiti prie energijos iš atsinaujinančių gamtos išteklių naudojimo, arba investuojama į dekarbonizaciją; didinti atsparumą klimato kaitai pereinant prie žiedinės ekonomikos metodų (įskaitant atliekų tvarkymą) taikymo gamyboje; gerinamos saugos, higienos, sveikatos ir darbo sąlygos; siekiama perdirbti sužvejotas žuvis, kurios negali būti skirtos žmonėms vartoti; didinami gamybos pajėgumai.

Atsižvelgiant į 2 prioriteto nustatytą poreikį P9. Numatyti veiksmai prisidės prie aprūpinimo maistu (žuvininkystės produktais) saugumo, prisidedant prie Europos žaliojo kurso, „Nuo ūkio iki stalo“ strategijos ir atitinkamai BJRS tikslo padidinti gerovę įgyvendinimo.

- **Gamintojų organizacijų veiklos skatinimas.** Parama teikiama pripažintų gamintojų organizacijų (GO) patvirtintų gamybos ir prekybos planų (GPP) rengimui ir įgyvendinimui.

Programa remia šiuos veiksmus: GPP rengimą ir įgyvendinimą, iš jų mokslinių ir techninių kampanijų rengimą ir vykdymą, siekiant pagerinti žinių, gerosios praktikos ir inovacijų sklaidą, dalyvavimą mugėse ir parodose, siekiant pagerinti GO narių produktų patekimą į rinką, dalyvavimą įgyvendinant maisto tvarumo (atsekamumo) schemas ir kitas priemones. Dėl ypatingų įvykių smarkiai sutrikus rinkoms, remiami veiksmai gali apimti, laikantis EJRŽAF Reglamento 26 str. 2 p. nustatytų sąlygų, kompensacijas žvejojimo ir akvakultūros sektoriaus veiklos vykdytojams už prarastas pajamas ar papildomas išlaidas arba kompensacijas pripažintoms gamintojų organizacijoms ir gamintojų organizacijų asociacijoms, kurios sandėliuoja Reglamento (ES) Nr. 1379/2013 II priede išvardytus žvejojimo produktus, su sąlyga, kad tie produktai sandėliuojami pagal to reglamento 30 ir 31 straipsnius.

Atsižvelgiant į 2 prioriteto nustatytus poreikius: P8, P10. Numatyti veiksmai prisidės prie aprūpinimo maistu (žuvininkystės produktais), jo kokybės ir atsekamumo, tvarių tiekimo grandinių formavimo, prisidedant prie Europos žaliojo kurso, „Nuo ūkio iki stalo“ strategijos ir atitinkamai BJRS tikslo padidinti gerovę įgyvendinimo.

- **Rinkų priemonės (įskaitant skirtas geresniam atsekamumui ir kokybei užtikrinti).**

Programa remia šiuos veiksmus: žuvininkystės produktų gamintojų bendradarbiavimą, įsitraukiant į vietinę maisto sistemą bei trumpas maisto teikimo grandines ir / arba tarptautines (kai aktualu) tiekimo grandines, pasitelkiant skaitmeninį žvejybos ir akvakultūros produktų atsekamumui visoje vertės grandinėje (gamyboje, perdirbime, realizacijoje) gerinti; žuvininkystės įmonių asociacijų dalyvavimą partnerystėse; produkcijos pristatymą tarptautinėse parodose, mugėse ir kituose viešinio renginiuose.

Atsižvelgiant į 2 prioriteto nustatytus poreikius: P8, P10. Numatyti veiksmai prisidės prie aprūpinimo maistu (žuvininkystės produktais), jo kokybės ir atsekamumo, tvarių tiekimo grandinių formavimo, prisidedant prie Europos žaliojo kurso, „Nuo ūkio iki stalo“ strategijos ir atitinkamai BJRS tikslo padidinti gerovę įgyvendinimo.

2.1.1. Prioritetas: 2. Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 2.2. skatinti žvejybos ir akvakultūros produktų prekybą, kokybę ir pridėtinę vertę, taip pat šių produktų perdirbimą

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Pagrindinės tikslinės grupės – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iii papunktis

Žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbėjai atitinkantys MVI, žuvininkystės sektoriaus įmonių asociacijos ir pripažintos Gamintojų organizacijos.

2.1.1. Prioritetas: 2. Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 2.2. skatinti žvejybos ir akvakultūros produktų prekybą, kokybę ir pridėtinę vertę, taip pat šių produktų perdirbimą

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iv papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis

Siekiant užkirsti kelią bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasės, etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos, bus užtikrinta galimybė visiems potencialiems paramos gavėjams įgyvendinti projektus ir panaudoti jų rezultatus. Taip pat, kur galima pritaikyti, bus palaikomi specialūs veiksmai skatinantys lygybę arba užkardantys arba panaikinantys diskriminaciją. Kur galima pritaikyti, lyčių lygybė bus skatinama panaikinant ir koreguojant atskirtimi ir lyčių stereotipais pagrįstas struktūras ir nuostatas, taip pat įdarbinimo praktiką. Įgyvendinant Programos stebėseną, bus renkami duomenys ir apie lytį, todėl bus galima stebėti ir analizuoti pareiškėjus / paramos gavėjus pagal lytį ir, esant reikalui, nedelsiant inicijuoti reikalingus veiksmus. Veiksmai, užtikrinantys lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo principų skatinimą, bus integruoti į projektų atranką (kur galima pritaikyti), nustatant, kad projektai, aktyviai prisidedantys prie principų įgyvendinimo, įgyja papildomą prioritetą.

2.1.1. Prioritetas: 2. Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 2.2. skatinti žvejybos ir akvakultūros produktų prekybą, kokybę ir pridėtinę vertę, taip pat šių produktų perdirbimą

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto v papunktis

Visa Lietuva.

2.1.1. Prioritetas: 2. Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 2.2. skatinti žvejybos ir akvakultūros produktų prekybą, kokybę ir pridėtinę vertę, taip pat šių produktų perdirbimą

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Tarpreregioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vi papunktis

Bus remiamas dalyvavimas tarptautinėse parodose ir tarptautinėse partnerystėse, įsitraukimo į tarptautines tinklų grandines veiklą stiprinimas.

2.1.1. Prioritetas: 2. Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 2.2. skatinti žvejybos ir akvakultūros produktų prekybą, kokybę ir pridėtinę vertę, taip pat šių produktų perdirbimą

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Planuojamas finansinių priemonių naudojimas – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vii papunktis

Numatoma naudoti dotacijas ir FP veikloms „Investicijos į žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimą“, atsižvelgiant į išankstinio (*ex ante*) vertinimo rezultatus. 2022 m. atlikto išankstinio (*ex ante*) vertinimo išvada – šioms veikloms rekomenduojama taikyti FP. FP taikymą numatoma pradėti 2023 m. Kitoms konkrečioms veikloms numatoma naudoti dotacijas, nes kitos veiklos tiesiogiai pajamų negeneruoja; galimi pareiškėjai, daugiausiai GO ir kitos žuvininkystės sektoriaus asociacijos, nevykdančios ekonominės veiklos.

2.1.1. Prioritetas: 2. Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 2.2. skatinti žvejybos ir akvakultūros produktų prekybą, kokybę ir pridėtinę vertę, taip pat šių produktų perdirbimą

2.1.1.1.2. Rodikliai

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto ii papunktis ir ERPF bei SF reglamento 8 straipsnis.

2 lentelė. Produkto rodikliai

Kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė (2024 m.)	Siektina reikšmė (2029 m.)
CO01	Operacijų skaičius	skaičius	6,00	29,00

2.1.1. Prioritetas: 2. Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 2.2. skatinti žvejybos ir akvakultūros produktų prekybą, kokybę ir pridėtinę vertę, taip pat šių produktų perdirbimą

2.1.1.1.2. Rodikliai

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto ii papunktis.

3 lentelė. Rezultato rodikliai

Identifikacinis kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Pradinė arba atskaitos reikšmė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis	Pastabos
CR01	Nauji gamybos pajėgumai	tonų per metus	0,00	2021-2022	2 200,00	Paramos paraiška (arba sprendimas dėl paramos skyrimo arba paramos sutartis), investicijų techninės specifikacijos, su MP pateikti atliktas investicijas pagrindžiantys dokumentai	Metinio potencialaus gamybos pajėgumo (tonomis) pokytis prieš ir po įgyvendinimo (tik žmonių maistui skirta gamyba). Pasiekimas nustatomas projekto įgyvendinimo pabaigai, vadovaujantis atliktų investicijų specifikacijomis
CR13	Suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimo veikla	veiksmai	0,00	2021-2029	4,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
CR16	Subjektai, gaunantys naudos iš skatinimo ir informavimo veiklos	subjektai	0,00	2021-2029	105,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
CR17	Subjektai, didinantys išteklių naudojimo efektyvumą gamyboje ir (arba) perdirbime	subjektai	0,00	2021-2029	4,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai

2.1.1. Prioritetas: 2. Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 2.2. skatinti žvejybos ir akvakultūros produktų prekybą, kokybę ir pridėtinę vertę, taip pat šių produktų perdirbimą

2.1.1.1.4. EJŖŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį

9 lentelė. EJŖŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį

Kodas	Suma (EUR)
02. Ekonomiškai gyvybingų, konkurencingų ir patrauklių žvejybos, akvakultūros ir perdirbimo sektorių sąlygų skatinimas	4 277 000,00

2.1.1. Prioritetas: 3.Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių vystymąsi;

Konkretūs tikslai

Konkretus tikslas
3.1. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių tvarų vystymąsi

2.1.1. Prioritetas: 3. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių vystymąsi;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 3.1. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių tvarų vystymąsi

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Susijusios veiksmų rūšys – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto i papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis

Priklausomai nuo konkrečių Žuvininkystės regiono iššūkių ir galimybių, ŽRVVG turėtų parengti ir patvirtinus įgyvendinti unikalią tam Žuvininkystės regionui pritaikytą VPS. Priklausomai nuo individualių Žuvininkystės regiono poreikių, VPS ir joje suplanuotos priemonės turi prisidėti prie šių (vienos ar keletos) specifinių tikslų:

- verslo vystymas mėlynojo augimo sektoriuose, pasitelkiant inovacijas, mėlynąsias biotechnologijas, atsinaujinančią energiją, žvejybos ir akvakultūros veiklos įvairinimas remiant turizmo ir kitų paslaugų derinimą su žvejyba ir akvakultūra. Galimi remtini veiksmai (ne baigtinis sąrašas): veiklos, papildančios žuvininkystę, skatinimas (žvejybos ir akvakultūros veiklų įvairinimas), mėlynosios ekonomikos galimybių išnaudojimas (biotechnologijos, paslaugos, inovacijos, atsinaujinančioji energija) ir reikalingos infrastruktūros (uostelių) pritaikymas žvejybos / rekreacijos poreikiams;
- tvarių maisto sistemų plėtojimas, pasitelkiant inovacijas ir skaitmeninimą visoje vertės grandinėje, skatinant mėlynosios bioekonomikos integravimą į vietos bendruomenių ekonomines veiklas, vietos laimikio rinkodarą ir vertės didinimą, bendradarbiavimą. Galimi remtini veiksmai (ne baigtinis sąrašas): vietos gamintojų ir rinkų ŽRVVG teritorijoje ir už jos ribų žemėlapių sudarymas; vartotojų informuotumo didinimas ir informavimas apie tvarią žvejybą ir žuvų auginimą; vietos gamintojų gebėjimų kurti didelės vertės produktus stiprinimas; mažos vertės, bet gausnesnių žuvų rūšių naudojimas; bendradarbiavimas ir naujos vietos rinkose;
- klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas, biologinės įvairovės išsaugojimas, investuojant į žiedinę ekonomiką, skaitmeninimą, inovacijas, vietos išteklių valdymo stiprinimą. Galimi remtini veiksmai (ne baigtinis sąrašas): vietos bendruomenės ir žvejybos sektoriaus informuotumo didinimas; energijos suvartojimo mažinimas ir dekarbonizacija; ekologiškesnių vietinio vartojimo įpročių skatinimas; invazinės rūšys: grėsmės pavertimas galimybe; taršos jūrų aplinkoje prevencija; vietos biologinės įvairovės apsaugos užtikrinimas;
- bendruomenių gyvybingumo stiprinimas, investuojant į saugių ir kokybiškų darbo vietų kūrimą ir socialinės įtraukties didinimą, jaunimo pritraukimą. Galimi remtini veiksmai (ne baigtinis sąrašas): vietos gyventojų įsidarbinimo galimybių didinimas; parama esamoms arba naujoms mėlynosios ekonomikos sektorių įmonėms, galinčioms kurti darbo vietas; socialinės įtraukties skatinimas; galimybių naudotis būtiniausiomis paslaugomis gerinimas; informuotumo, ypač tarp jaunesnių žmonių, apie žvejų profesiją ir jos vertę vietinei bendruomenei, didinimas; parama jaunų žmonių, besidominčių žvejybos ar akvakultūros sektoriaus profesijomis, mokymui; socialinio verslo skatinimas ir pan.
- Skatinant, kad būtų parengtos kokybiškos, novatoriškos VPS bei sustiprinti ŽRVVG gebėjimai, parengti VPS bei pasirengti tinkamai administruoti VPS įgyvendinimą, bus remiamas **Vietos plėtros strategijų (VPS) rengimas.**

Programos remtinios veiklos: ŽRVVG mokymus, susijusius su VPS rengimu bei pasiruošimu ją administruoti, ŽRVVG teritorijos tyrimus (pvz., apklausas), susijusius su VPS rengimu, statistinės informacijos, reikalingos VPS rengti ir įgyvendinti, įsigijimus, viešųjų ryšių veiksmus, susijusius su ŽRVVG teritorijos gyventojų ir kitų asmenų (fizinų ir juridinių) įtraukimu į VPS rengimą ir ŽRVVG veiklos bei parengtos VPS viešinimą (pvz., darbinio pobūdžio informacinių renginių, susitikimų (ŽRVVG su teritorijos gyventojais, veikiančių įmonių, organizacijų, savivaldos, verslo atstovais ir pan.) organizavimą.

Atsižvelgiant į 3 prioriteto nustatytą poreikį P6. Veiksmai padės tinkamai parengti VPS ir pasirengti jų įgyvendinimui. Nuo VPS kokybės priklausys jos įgyvendinimo rezultatas bei indėlis, prisidedant tiek prie konkretaus tikslo bei ES mėlynosios ekonomikos, tiek Europos žaliojo kurso, ES biologinės įvairovės ir „Nuo ūkio iki stalo“ strategijų ir atitinkamai BJRS tikslų: padidinti gerovę, apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

- Skatinant, kad būtų tinkamai užtikrinta bendruomenės inicijuota vietos plėtra, remiant darnų vietos ekonomikos ir bendruomenių vystymąsi ir skatinant vietos bendruomenes geriau išnaudoti tvarios mėlynosios ekonomikos siūlomas galimybes, pasitelkiant aplinkos, kultūros, socialinius ir žmogiškuosius išteklius ir juos stiprinant, bus remiamas **Vietos plėtros strategijų (VPS) įgyvendinimas.**

Programa apims šiuos veiksmus: 1) vietos projektų, teikiamų pagal VPS patvirtintas priemones, įgyvendinimą, įskaitant bendradarbiavimo veiklą ir jos rengimą; 2) ŽRVVG atliekamą VPS valdymą, stebėseną ir vertinimą bei jos aktyvų taikymą (įskaitant suinteresuotų subjektų keitimosi informacija palengvinimą (bendradarbiavimo veiksmai). Šiems veiksams skirta viešoji parama gali sudaryti iki 22 % nuo visos VPS įgyvendinimui skirtos viešosios paramos.

Atsižvelgiant į 1 prioriteto nustatytą poreikį P4 ir į 3 prioriteto nustatytus poreikius: P1, P2, P3, P4, P5. Numatoma, kad šie veiksmai padės pakrančių bendruomenėms atgaivinti arba pertvarkyti savo ekonomiką ir stiprinti tvarumą vietos lygmeniu, pragyvenimo šaltinių išsaugojimą derinant su jūrų išteklių atkūrimu, padės užtikrinti pakrančių bendruomenių socialinį atsparumą, skatins darbo vietų kūrimą ir atvers ekonomines galimybes išnaudoti ES mėlynosios ekonomikos potencialą, prisidės prie Europos žaliojo kurso, ES biologinės įvairovės ir „Nuo ūkio iki stalo“ strategijų ir atitinkamai BJRS tikslų: padidinti gerovę, apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

2.1.1. Prioritetas: 3. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių vystymąsi;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 3.1. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių tvarų vystymąsi

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Pagrindinės tikslinės grupės – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iii papunktis

VPS rengimas, įgyvendinimas ir bendradarbiavimo veiksmai – ŽRVVG

VPS vietos projektų įgyvendinimas – žvejai, akvakultūros gamintojai, žuvininkystės produktų perdirbimo sektorius, asmenys ir organizacijos, besidomintys žvejybos paveldu, užimtumo centrai, švietimo įstaigos, jaunimo organizacijos, vietos organizacijos, susijusios su socialine įtrauktimi, gyvenimo kokybe ir t. t., vietos savivalda, žuvininkystės sektoriaus organizacijos, jaunimo organizacijos ir kt.

2.1.1. Prioritetas: 3. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių vystymąsi;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 3.1. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių tvarų vystymąsi

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iv papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis

Siekiant užkirsti kelią bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasės, etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos, bus užtikrinta galimybė visiems potencialiems paramos gavėjams įgyvendinti projektus ir panaudoti jų rezultatus. Taip pat, kur galima pritaikyti, bus palaikomi specialūs veiksmai skatinantys lygybę arba užkardantys arba panaikinantys diskriminaciją. Kur galima pritaikyti, lyčių lygybė bus skatinama panaikinant ir koreguojant atskirtimi ir lyčių stereotipais pagrįstas struktūras ir nuostatas, taip pat įdarbinimo praktiką. Įgyvendinant Programos stebėseną, bus renkami duomenys ir apie lytį, todėl bus galima stebėti ir analizuoti paramos paraiškas pagal lytį ir, esant reikalui, nedelsiant inicijuoti reikalingus veiksmus. Investuojant į infrastruktūrą, kuriant naujus ar tobulinant esamus produktus, bus laikomasi universalaus dizaino principo (kur galima pritaikyti). Žmonėms su negalia, moterims ir vyrams, skirtingoms socialinėms ir amžiaus (ypač atskirtį patiriančioms) grupėms, visas tikslines grupes atstovaujančioms organizacijoms (atitinkantiems iš anksto nustatytus vienodai taikomus reikalavimus) bus sudaromos vienodos galimybės įgyvendinti vietos projektus. Vykdamas veiklas, numatoma skatinti kurti ir diegti tokius produktus ir paslaugas, kurie būtų pritaikyti įvairių bendruomenės grupių poreikiams (įskaitant negalią turinčius). Bus skatinamas vietos gyventojų įsidarbinimo galimybių didinimas, socialinės įtraukties skatinimas. Veiksmai, užtikrinantys lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo principų skatinimą, bus integruoti į projektų atranką (kur galima pritaikyti), nustatant, kad projektai, aktyviai prisidedantys prie principų įgyvendinimo, įgyja papildomą prioritetą.

2.1.1. Prioritetas: 3. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių vystymąsi;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 3.1. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių tvarų vystymąsi

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto v papunktis

Žuvininkystės regionai. Teritorijos tinkamos kurtis Žuvininkystės regionams atrinktos savivaldybių lygmeniu, vertinant aktualių rodiklių skaitines reikšmes taip, kad būtų išryškintas vertinamų teritorijų identitetas (vadovaujantis 2020 m. atliktą išorės ekspertų vertinimu „Paramos Lietuvos žvejybos ir akvakultūros regionų vietos plėtros strategijoms 2020–2027 m. įgyvendinti skyrimo ir paramos dydžio skaičiavimo metodika“). Išskiriami du Žuvininkystės regionų teritorijų tipai:

1. **Pakrantės teritorijos** – tai savivaldybės (Klaipėdos m., Klaipėdos r., Neringos, Palangos m. ir Šilutės r. savivaldybės), kurios ribojasi su Baltijos jūros pakrante arba Kuršių mariomis, bei kurioje dominuoja su žvejybos verslu Baltijos jūros priekrantėje ir Kuršių mariose susijusios bendruomenės, labai smulkūs žvejybos verslai bei įrengta žvejybos produktų iškrovimui reikalinga infrastruktūra (teritorijoje veikia 10 ir daugiau žvejybos ir / ar akvakultūros įmonių, metinės sužvejotos ir / ar užaugintos žuvininkystės produkcijos apimtys 60 t ir daugiau). Pakrantės teritorijose galės būti nustatomi vienos savivaldybės ribose ir / arba jungiantys kelias besiribojančias savivaldybes Žuvininkystės regionai.

2. **Vidaus teritorijos** – tai savivaldybės **su dideliu rekreaciniu natūralių vandens išteklių potencialu** (pvz.: Alytaus r., Ignalinos r., Molėtų r., Trakų r., Utenos r. ir Zarasų r. savivaldybės ir kitos) arba **su išplėtotu akvakultūros sektoriumi** (pvz.: Elektrėnų, Kazlų Rūdos, Kėdainių r., Kelmės r., Prienų r., Radviliškio r., Raseinių r., Šalčininkų r., Šiaulių r., Telšių r., Vilniaus r. savivaldybėse ir kitos). Vidaus teritorijose Žuvininkystės regionai galės būti nustatomi vienos savivaldybės ribose ir / arba jungiant kelias besiribojančias savivaldybes. Vidaus teritorijos Žuvininkystės regionas turi atitikti šiuos reikalavimus:

- vandens telkiniais užimta teritorija turi sudaryti ne mažiau kaip 3 % regiono teritorijos ploto;
- plėtojama akvakultūra, verslinės žūklės įrankiais žvejojama ežeruose – teritorijoje veikia ne mažiau kaip 7 tokio tipo subjektai; – darbuotojų, dirbančių akvakultūros / verslinės žvejybos subjektuose, skaičius – ne mažiau kaip 30 darbuotojų;
- per metus sugauta / užauginta ir realizuota ne mažiau kaip 300 t žuvininkystės produkcijos.

2.1.1. Prioritetas: 3. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių vystymąsi;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 3.1. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių tvarų vystymąsi

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Tarpreregioniniai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vi papunktis

Sprendžiant bendrus uždavinius ir saugant bendras gėrybes, prasminga bendradarbiauti tarptautiniu ir tarpreregioniniu mastu. Siekiant ES BJRS tikslo padidinti gerovę įgyvendinimo, skatinimas regionų bendradarbiavimas. Šalių siekis būti klestinčiu ir augančiu regionu pasauliniu mastu didins regiono konkurencinį pranašumą, o dalijimasis gerąja praktika bei sutelktomis pastangomis sprendžiant regionui aktualias problemas, užtikrins darnų ŽRVVG vystymąsi bei pažangą.

2.1.1. Prioritetas: 3. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių vystymąsi;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 3.1. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių tvarų vystymąsi

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Planuojamas finansinių priemonių naudojimas – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vii papunktis

Numatoma naudoti dotacijas. 2022 m. atlikto išankstinio (ex ante) vertinimo išvada – šioms veikloms nerekomenduojama taikyti FP.

2.1.1. Prioritetas: 3. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių vystymąsi;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 3.1. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių tvarų vystymąsi

2.1.1.1.2. Rodikliai

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto ii papunktis ir ERPF bei SF reglamento 8 straipsnis.

2 lentelė. Produkto rodikliai

Kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė (2024 m.)	Siektina reikšmė (2029 m.)
CO01	Operacijų skaičius	skaičius	22,00	195,00

2.1.1. Prioritetas: 3. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių vystymąsi;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 3.1. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių tvarų vystymąsi

2.1.1.1.2. Rodikliai

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto ii papunktis.

3 lentelė. Rezultato rodikliai

Identifikacinis kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Pradinė arba atskaitos reikšmė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis	Pastabos
CR03	Sukurtos įmonės	subjektai	0,00	2021-2029	10,00	Vietos projekto paraišką (arba sprendimas dėl paramos skyrimo arba sutartis), kartu su MP pateikta informacija, sutikrinta su viešaisiais registrais	BIVP atveju „sukurtos įmonės“ reiškia visas įmones užregistruotas ŽRVVG teritorijoje, atsiradusias tiesiogiai dėl pagal VPS įgyvendinimo vietos projekto; veikla neprivalo būti tiesiogiai susijusios su žuvininkystės sektoriais
CR06	Sukurta darbo vietų	asmenys	0,00	2021-2029	10,00	Vietos projekto paraišką, kartu su MP pateikta informacija, sutikrinta su viešaisiais registrais	Tiesiogiai dėl įgyvendinto projekto sukurtos naujos darbo vietos. Vertinama: projekto įgyvendinimo pabaigai arba lyginant metusėjusius prieš projekto įgyvendinimo pradžią su pirmais metais po projekto įgyvendinimo pabaigos.
CR07	Išsaugotos darbo vietos	asmenys	0,00	2021-2029	14,00	Vietos projekto paraišką, kartu su MP pateikta informacija, sutikrinta su viešaisiais registrais	Tiesiogiai dėl įgyvendinto projekto išlaikytos esamos darbo vietos. Vertinama: projekto įgyvendinimo pabaigai arba lyginant metusėjusius prieš projekto įgyvendinimo pradžią su pirmais metais po projekto įgyvendinimo pabaigos.
CR08	Naudą gaunantys asmenys	asmenys	0,00	2021-2029	75,00	Paramos paraiška, kartu su MP pateikta informacija	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
CR10	Veiksmai, kuriais prisidedama prie geros aplinkos būklės, įskaitant	veiksmai	0,00	2021-2029	11,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su metinėmis projekto	Rodiklio reikšmės pasiekimas skaičiuojamas kasmet, metinės reikšmės sumuojamos arba

Identifikacinis kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Pradinė arba atskaitos reikšmė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis	Pastabos
	gamtos atkūrimą, išsaugojimą, ekosistemų apsaugą, biologinę įvairovę, žuvų sveikatą ir gerovę					įgyvendinimo ataskaitomis ir (arba) MP	projekto įgyvendinimo pabaigai (kai įgyvendinimo trukmė iki 2 m.)
CR11	Subjektai, didinantys socialinį tvarumą	subjektai	0,00	2021-2029	48,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
CR13	Suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimo veikla	veiksmai	0,00	2021-2029	41,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
CR14	Įdiegtos inovacijos (naujų produktų, paslaugų, procesų, verslo modelių ar metodų skaičius)	skaičius	0,00	2021-2029	25,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP, užbaigto projekto ataskaitos, kai tokios teikiamos	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai, arba per tam tikrą metų skaičių nuo projekto pabaigos (jei taip nustatyta paraiškoje / paramos sutartyje (pagal teikiamas užbaigto projekto ataskaitas)
CR16	Subjektai, gaunantys naudos iš skatinimo ir informavimo veiklos	subjektai	0,00	2021-2029	35,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
CR17	Subjektai, didinantys išteklių naudojimo efektyvumą gamyboje ir (arba) perdirbime	subjektai	0,00	2021-2029	20,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas vertinamas projekto įgyvendinimo pabaigai
CR19	Valdymo gebėjimų gerinimo veiksmai	veiksmai	0,00	2021-2029	110,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su metinėmis projekto įgyvendinimo ataskaitomis ir (arba) MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas skaičiuojamas kasmet, metinės reikšmės sumuojamos arba projekto įgyvendinimo pabaigai (kai įgyvendinimo trukmė iki 2 m.)
CR21	Duomenų rinkiniai ir patarimai	skaičius	0,00	2021-2029	4,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su metinėmis projekto įgyvendinimo ataskaitomis ir (arba) MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas skaičiuojamas kasmet, metinės reikšmės sumuojamos arba projekto įgyvendinimo pabaigai (kai įgyvendinimo trukmė iki 2 m.)

2.1.1. Prioritetas: 3. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių vystymąsi;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 3.1. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių tvarų vystymąsi

2.1.1.1.4. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūši

9 lentelė. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūši

Kodas	Suma (EUR)
13. Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros parengiamieji veiksmai	154 000,00
14. Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros strategijos įgyvendinimas	7 043 400,00
15. Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros einamosios išlaidos ir aktyvus pritaikymas.	1 986 600,00

2.1.1. Prioritetas: 4. Stiprinti tarptautinį vandenynų valdymą ir užtikrinti jūrų bei vandenynų saugą, saugumą, švarą ir tvarų valdymą;

Konkretūs tikslai

Konkretus tikslas
4.1. Stiprinti tvarų jūrų bei vandenynų valdymą skatinant jūrų pažinimą, jūrų stebėjimą arba pakrančių apsaugos tarnybų bendradarbiavimą

2.1.1. Prioritetas: 4. Stiprinti tarptautinį vandenynų valdymą ir užtikrinti jūrų bei vandenynų saugą, saugumą, švarą ir tvarų valdymą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 4.1. Stiprinti tvarų jūrų bei vandenynų valdymą skatinant jūrų pažinimą, jūrų stebėjimą arba pakrančių apsaugos tarnybų bendradarbiavimą

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Susijusios veiksmų rūšys – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto i papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis

- **Pakrančių apsaugos funkcijas atliekančių institucijų bendradarbiavimas.** Parama pakrančių apsaugos funkcijas atliekančių institucijų efektyvesniam bendradarbiavimui (gali apimti saugią laivybą, jūrų saugumą, paiešką ir gelbėjimą, sienų kontrolę, žuvininkystės kontrolę, muitinį tikrinimą, bendrąją teisėsaugą ir aplinkos apsaugą), apsaugos funkcijoms kartu naudojamos infrastruktūros gerinimui, bei įrangos ir priemonių įsigijimui.

Programa remia šiuos veiksmus: bendro patruliavimo standartinių procedūrų (laivo saugumas / gyvybingumas / išsigelbėjimas / paieška ir gelbėjimas / kitų laivų bendras inspektavimas (tikrinimas) jūroje ir kt.) sukūrimas ir pritaikymas praktiniams atvejams; bendrų operacijų/pratybų (įskaitant regioninių lygmeniu) organizavimas ir bendrų ilgalaikių patruliavimų vykdymas (įskaitant reikalingų priemonių įsigijimą); bendrai naudojamos infrastruktūros sąlygų gerinimas; kitos veiklos skirtos geresniam PAFI bendradarbiavimui užtikrinti.

Atsižvelgiant į 4 prioriteto nustatytus poreikius: P3, P2, P3, P4, P5, P6, P7. Numatyti veiksmai prisidės prie jūrų saugumo ir atitinkamai BJRS tikslo apsaugoti jūrą įgyvendinimo.

2.1.1. Prioritetas: 4. Stiprinti tarptautinį vandenynų valdymą ir užtikrinti jūrų bei vandenynų saugą, saugumą, švarą ir tvarų valdymą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 4.1. Stiprinti tvarų jūrų bei vandenynų valdymą skatinant jūrų pažinimą, jūrų stebėjimą arba pakrančių apsaugos tarnybų bendradarbiavimą

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Pagrindinės tikslinės grupės – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iii papunktis

Pakrančių apsaugos funkcijas atliekančios institucijos

2.1.1. Prioritetas: 4. Stiprinti tarptautinį vandenynų valdymą ir užtikrinti jūrų bei vandenynų saugą, saugumą, švarą ir tvarų valdymą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 4.1. Stiprinti tvarų jūrų bei vandenynų valdymą skatinant jūrų pažinimą, jūrų stebėjimą arba pakrančių apsaugos tarnybų bendradarbiavimą

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Lygybės, įtraukties ir nediskriminavimo užtikrinimo veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto iv papunktis ir ESF+ reglamento 6 straipsnis

Siekiant užkirsti kelią bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasės, etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos, bus užtikrinta galimybė visiems potencialiems paramos gavėjams įgyvendinti projektus ir panaudoti jų rezultatus. Taip pat, kur galima pritaikyti, bus palaikomi specialūs veiksmai skatinantys lygybę arba užkardantys arba panaikinantys diskriminaciją. Kur galima pritaikyti, lyčių lygybė bus skatinama panaikinant ir koreguojant atskirtimi ir lyčių stereotipais pagrįstas struktūras ir nuostatas, taip pat įdarbinimo praktiką. Įgyvendinant Programos stebėseną, bus renkami duomenys ir apie lytį, todėl bus galima stebėti ir analizuoti paramos paraiškas pagal lytį ir, esant reikalui, nedelsiant inicijuoti reikalingus veiksmus.

2.1.1. Prioritetas: 4. Stiprinti tarptautinį vandenynų valdymą ir užtikrinti jūrų bei vandenynų saugą, saugumą, švarą ir tvarų valdymą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 4.1. Stiprinti tvarų jūrų bei vandenynų valdymą skatinant jūrų pažinimą, jūrų stebėjimą arba pakrančių apsaugos tarnybų bendradarbiavimą

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Konkrečios tikslinės teritorijos, įskaitant planuojamą teritorinių priemonių naudojimą – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto v papunktis

Lietuvos teritoriniai vandenys, pakrantės

2.1.1. Prioritetas: 4. Stiprinti tarptautinį vandenynų valdymą ir užtikrinti jūrų bei vandenynų saugą, saugumą, švarą ir tvarų valdymą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 4.1. Stiprinti tvarų jūrų bei vandenynų valdymą skatinant jūrų pažinimą, jūrų stebėjimą arba pakrančių apsaugos tarnybų bendradarbiavimą

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Tarpregininiai, tarpvalstybiniai ir tarptautiniai veiksmai – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vi papunktis

Operacijų / pratybų vykdymas regioniniu lygmeniu kartu su Baltijos jūros regiono šalimis. Infrastruktūros pritaikymas priimti EFCA/EMSA/Frontex ir kitų šalių PAFI laivus.

2.1.1. Prioritetas: 4. Stiprinti tarptautinį vandenynų valdymą ir užtikrinti jūrų bei vandenynų saugą, saugumą, švarą ir tvarų valdymą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 4.1. Stiprinti tvarų jūrų bei vandenynų valdymą skatinant jūrų pažinimą, jūrų stebėjimą arba pakrančių apsaugos tarnybų bendradarbiavimą

2.1.1.1.1. Fondų intervencinės priemonės

Planuojamas finansinių priemonių naudojimas – BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto vii papunktis

Numatoma naudoti dotacijas, nes planuojamos vykdyti veiklos susijusios su viešųjų paslaugų teikimu, kurios negeneruoja pajamų.

2.1.1. Prioritetas: 4. Stiprinti tarptautinį vandenynų valdymą ir užtikrinti jūrų bei vandenynų saugą, saugumą, švarą ir tvarų valdymą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 4.1. Stiprinti tvarų jūrų bei vandenynų valdymą skatinant jūrų pažinimą, jūrų stebėjimą arba pakrančių apsaugos tarnybų bendradarbiavimą

2.1.1.1.2. Rodikliai

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto ii papunktis ir ERPF bei SF reglamento 8 straipsnis.

2 lentelė. Produkto rodikliai

Kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Tarpinė reikšmė (2024 m.)	Siektina reikšmė (2029 m.)
CO01	Operacijų skaičius	skaičius	0,00	3,00

2.1.1. Prioritetas: 4. Stiprinti tarptautinį vandenynų valdymą ir užtikrinti jūrų bei vandenynų saugą, saugumą, švarą ir tvarų valdymą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 4.1. Stiprinti tvarų jūrų bei vandenynų valdymą skatinant jūrų pažinimą, jūrų stebėjimą arba pakrančių apsaugos tarnybų bendradarbiavimą

2.1.1.1.2. Rodikliai

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies d punkto ii papunktis.

3 lentelė. Rezultato rodikliai

Identifikacinis kodas	Rodiklis	Matavimo vienetas	Pradinė arba atskaitos reikšmė	Ataskaitiniai metai	Siektina reikšmė (2029 m.)	Duomenų šaltinis	Pastabos
CR13	Suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimo veikla	veiksmi	0,00	2021-2029	6,00	Paramos paraiška, duomenys pateikti su metinėmis projekto įgyvendinimo ataskaitomis ir (arba) MP	Rodiklio reikšmės pasiekimas skaičiuojamas kasmet, metinės reikšmės sumuojamos arba projekto įgyvendinimo pabaigai (kai įgyvendinimo trukmė iki 2 m.)

2.1.1. Prioritetas: 4. Stiprinti tarptautinį vandenynų valdymą ir užtikrinti jūrų bei vandenynų saugą, saugumą, švarą ir tvarų valdymą;

2.1.1.1. Konkretus tikslas: 4.1. Stiprinti tvarų jūrų bei vandenynų valdymą skatinant jūrų pažinimą, jūrų stebėjimą arba pakrančių apsaugos tarnybų bendradarbiavimą

2.1.1.1.4. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį

9 lentelė. EJRŽAF taikomas preliminarus programai numatytų išteklių (ES) suskirstymas pagal intervencinių priemonių rūšį

Kodas	Suma (EUR)
12. Jūrų stebėjimas ir saugumas	1 834 000,00

2.2. Techninės paramos prioritetas

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 2 dalis ir 22 straipsnio 3 dalies c punktas

Rūšis

3. Finansavimo planas

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies g punkto i, ii ir iii papunkčiai, 112 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys ir 14 bei 26 straipsniai.

3.1. Perkėlimai ir įnašai

Programos pakeitimas, susijęs su	☐ įnašai į programą „InvestEU“
	☐ perkelti lėšas į tiesioginio ar netiesioginio valdymo priemones
	☐ perkelti lėšas tarp ERPF, ESF+, Sanglaudos fondo arba į kitą fondą ar fondus

3.1. Perkėlimai ir įnašai

15 A lentelė. Įnašai į programą „InvestEU“ (suskirstymas pagal metus)

Į „InvestEU“ langą	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso
--------------------	------	------	------	------	------	------	------	---------

3.1. Perkėlimai ir įnašai

15 B lentelė. Įnašai į programą „InvestEU“ (suvestinė)

Tvari infrastruktūra a)	Inovacijos ir skaitmeninė pertvarka b)	Mažos ir vidutinės įmonės c)	Investicijos ir įgūdžiai d)	Iš viso (e=a+b+c+d)
-------------------------	--	------------------------------	-----------------------------	---------------------

3.1. Perkėlimai ir įnašai

Pagrindimas

--

3.1. Perkėlimai ir įnašai

Nuoroda: BNR 14, 26 ir 27 straipsniai.

16A lentelė. Perkėlimai į tiesioginio ar netiesioginio valdymo priemones (suskirstymas pagal metus)

Priemonė	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso
----------	------	------	------	------	------	------	------	---------

Programos pakeitimas, susijęs su

Nuoroda: BNR 14, 26 ir 27 straipsniai.

16B lentelė. Perkėlimai į tiesioginio ar netiesioginio valdymo priemones (suvestinė)

Iš viso

3.1. Perkėlimai ir įnašai

Pagrindimas

3.1. Perkėlimai ir įnašai

Nuoroda: BNR 14, 26 ir 27 straipsniai.

17A lentelė. Lėšų perkėlimas tarp ERPF, ESF+ arba Sanglaudos fondo arba į kitą fondą ar fondus (suskirstymas pagal metus)

Perkėlimas į fondą	Regionų kategorija	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso
--------------------	--------------------	------	------	------	------	------	------	------	---------

3.1. Perkėlimai ir įnašai

Nuoroda: BNR 14, 26 ir 27 straipsniai.

17B lentelė. Lėšų perkėlimas tarp ERPF, ESF+ ir Sanglaudos fondo arba į kitą fondą ar fondus (suvestinė)

ERPF. Labiau išsivystęs	ERPF. Pertvarkos	ERPF. Mažiau išsivystęs	ESF. Labiau išsivystęs	ESF. Pertvarkos	ESF. Mažiau išsivystęs	CF	PMIF	VSF	SVVP	Iš viso
-------------------------	------------------	-------------------------	------------------------	-----------------	------------------------	----	------	-----	------	---------

3.1. Perkėlimai ir įnašai

Lėšų perkėlimas tarp ERPF, ESF+ ir Sanglaudos fondo arba į kitą fondą ar fondus. Pagrindimas

--

3.4. Perkėlimai atgal

20A lentelė. Perkėlimai atgal (suskirstymas pagal metus)

Iš „InvestEU“ arba kitos ES priemonės	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso
---------------------------------------	------	------	------	------	------	------	------	---------

3.4. Perkėlimai atgal

20B lentelė. Perkėlimai atgal (suvestinė)

Iš „InvestEU“ arba kitos ES priemonės	Iš viso
---------------------------------------	---------

3.5. Finansiniai asignavimai pagal metus

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies g punkto i papunktis ir TPF reglamento 3, 4 ir 7 straipsniai.

10 lentelė. Finansiniai asignavimai pagal metus

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso
0,00	11 867 109,00	11 472 323,00	11 064 644,00	10 024 487,00	8 312 155,00	8 442 859,00	61 183 577,00

3.6. Visi finansiniai asignavimai pagal fondą ir nacionalinis bendras finansavimas

EJRŽAF programos, kai naudojama technine parama pagal BNR 36 straipsnio 5 dalį, laikantis partnerystės sutartyje nustatyto pasirinkimo.

11A lentelė. Bendra finansinių asignavimų suma pagal fondus ir nacionalinį įnašą

Prioritetas	Konkretus tikslas	Skaičiavimo pagrindas	Sjungos įnašas			Nacionalinis įnašas	Iš viso	Bendro finansavimo norma
			Iš viso	Sjungos įnašas be TP pagal BNR 36 straipsnio 5 dalį	Sjungos įnašas techninei paramai finansuoti pagal BNR 36 straipsnio 5 dalį			
1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;	1.1.1. Stiprinti ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos požiūriu tausią žvejybos veiklą. Visi veiksmai, išskyrus remiamus pagal 17 ir 19 straipsnius	Viešasis	5 409 180,00	5 103 000,00	306 180,00	2 318 220,00	7 727 400,00	70,0000000000%
1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;	1.1.2. Stiprinti ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos požiūriu tausią žvejybos veiklą. Veiksmai, remiami pagal 17 ir 19 straipsnius	Viešasis						
1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;	1.2. Didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti išmetamą CO2 kiekį pakeičiant arba modernizuojant žvejybos laivų variklius	Viešasis	133 560,00	126 000,00	7 560,00	57 240,00	190 800,00	70,0000000000%
1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;	1.3. Skatinti suderinti žvejybos pajėgumą su žvejybos galimybėmis žvejybos veiklos nutraukimo visam laikui atveju ir prisidėti prie tinkamo pragyvenimo lygio užtikrinimo laikino žvejybos veiklos nutraukimo atveju	Viešasis	2 454 277,00	2 315 356,00	138 921,00	1 051 833,00	3 506 110,00	70,0000000000%

Prioritetas	Konkretus tikslas	Skaičiavimo pagrindas	Sąjungos įnašas			Nacionalinis įnašas	Iš viso	Bendro finansavimo norma
			Iš viso	Sąjungos įnašas be TP pagal BNR 36 straipsnio 5 dalį	Sąjungos įnašas techninei paramai finansuoti pagal BNR 36 straipsnio 5 dalį			
1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;	1.4. Skatinti veiksmingas žuvininkystės kontrolės ir vykdymo užtikrinimo priemonės, be kita ko, kovoti su NNN žvejyba, taip pat patikimus duomenis žiniomis grindžiamam sprendimų priėmimui užtikrinti	Viešasis	11 026 120,00	10 402 000,00	624 120,00	4 725 480,00	15 751 600,00	70,0000000000%
1. Skatinti tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą;	1.6. Prisidėti prie vandens biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo	Viešasis	4 541 040,00	4 284 000,00	257 040,00	1 946 160,00	6 487 200,00	70,0000000000%
2. Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;	2.1. Skatinti darnią akvakultūros veiklą, visų pirma didinti akvakultūros produktų gamybos konkurencingumą, kartu užtikrinant, kad veikla būtų aplinkos požiūriu tvari ilguoju laikotarpiu	Viešasis	21 406 700,00	20 195 000,00	1 211 700,00	9 174 300,00	30 581 000,00	70,0000000000%
2. Skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu Sąjungoje;	2.2. skatinti žvejybos ir akvakultūros produktų prekybą, kokybę ir pridėtinę vertę, taip pat šių produktų perdirbimą	Viešasis	4 533 620,00	4 277 000,00	256 620,00	1 942 980,00	6 476 600,00	70,0000000000%
3. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių vystymąsi;	3.1. Sudaryti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai pakrančių, salų bei sausumos teritorijose, skatinti žvejybos bei akvakultūros bendruomenių tvarų vystymąsi	Viešasis	9 735 040,00	9 184 000,00	551 040,00	4 172 160,00	13 907 200,00	70,0000000000%
4. Stiprinti tarptautinį vandenynų valdymą ir užtikrinti jūrų bei vandenynų saugą, saugumą, švarą ir tvarų valdymą;	4.1. Stiprinti tvarų jūrų bei vandenynų valdymą skatinant jūrų pažinimą, jūrų stebėjimą arba pakrančių apsaugos tarnybų bendradarbiavimą	Viešasis	1 944 040,00	1 834 000,00	110 040,00	833 160,00	2 777 200,00	70,0000000000%
Iš viso			61 183 577,00	57 720 356,00	3 463 221,00	26 221 533,00	87 405 110,00	

4. Reikiamos sąlygos

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies i punktas

12 lentelė. Reikiamos sąlygos

Reikiama sąlyga	Reikiamos sąlygos įvykdymas	Kriterijai	Kriterijų tenkinimas	Nuoroda į atitinkamus dokumentus	Pagrindimas
1. Veiksmingi viešųjų pirkimų rinkos stebėsenos mechanizmai	Taip	<p>Taikomi stebėsenos mechanizmai, kurie apima visas viešąsias sutartis ir jų viešuosius pirkimus iš fondų pagal Sąjungos viešųjų pirkimų teisės aktus. Šis reikalavimas apima:</p> <p>1. Priemonės, kuriomis užtikrinamas veiksmingų ir patikimų duomenų apie viešųjų pirkimų procedūras, viršijančias Sąjungos ribas, rinkimas pagal Direktyvos 2014/24/ES 83 ir 84 straipsniuose ir Direktyvos 2014/25/ES 99 ir 100 straipsniuose nustatytas ataskaitų teikimo prievoles.</p>	Taip	<p>1. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (VPI):</p> <ul style="list-style-type: none"> • 96 str. (Perkančiųjų organizacijų registracija ir pirkimų ataskaitos) • 98 str. (Pirkimų stebėsenos ataskaita) <p>2. Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srityse perkančiųjų subjektų, įstatymas (PI):</p> <ul style="list-style-type: none"> • 102 str. (to paties tipo norma kaip VPI) • 104 str. (to paties tipo norma kaip VPI) <p>3. Viešųjų pirkimų stebėsenos ataskaita</p>	<p>VPI 96 str. Ir PI 102 str. nustato reikalavimą pateikti pirkimo procedūrų ataskaitas ir baigtinį sąrašą atvejų, kai tokios ataskaitos neteikiamos, taip pat nustato prievolę teikti metines pirkimų ataskaitas.</p> <p>VPI 98 str. Ir PI 104 str. Nustato reikalavimą parengti ir pateikti pirkimų stebėsenos ataskaitą Europos Komisijai. Stebėsenos ataskaita teikiama pagal Europos Komisijos nustatytą formą ir viešai prieinama adresu: https://vpt.lrv.lt/uploads/vpt/documents/files/Pirkim%C5%B3%20steb%C4%97senos%20ataskaita%202018-2020.pdf</p>
		<p>2. Priemonės, užtikrinančios, kad duomenys apimtų bent šiuos elementus:</p> <p>a) konkurencijos kokybė ir intensyvumas: laimėtojo pavadinimai, pradinių dalyvių skaičius ir sutarties vertė;</p> <p>b) informacija apie galutinę kainą po darbų užbaigimo ir apie MVĮ dalyvavimą kaip tiesioginių konkurso dalyvių, jei nacionalinėse sistemose tokia informacija pateikiama.</p>	Taip	<p>a) Įgyvendinamasis teisės aktas – Viešųjų pirkimų ir pirkimų ataskaitų rengimo ir teikimo tvarkos aprašas</p> <p>b) Pareigos teikti informaciją apie galutinę sutarties kainą, ją įvykdžius, nėra, tačiau sudarytos sutarties vertė nurodoma perkančiajai organizacijai skelbiant ataskaitas, skelbimus apie pirkimo sutarties sudarymą, skelbiant sudarytas sutartis sutarčių registre.</p> <p>Informacija apie MVĮ kaip tiesioginius pirkimo dalyvius surenkama per Europos bendrąjį viešųjų pirkimų dokumentą (EBVPD) – tiekėjai pažymi aktualų laukelį</p>	<p>a) Šis teisės aktas nustato pareigą pateikti informaciją, nurodytą Direktyvos 2014/24/ES 84 str. ir Direktyvos 2014/24/ES 100 str. Pateikiama informacija apima visus aspektus, išvardintus šios formos stulpelyje „Kriterijai“.</p> <p>Procedūrų ataskaitos viešai prieinamos adresu: https://cvpp.eviesiejipirkimai.lt/ReportsOrProtocol</p> <p>b) tiekėjai pažymi aktualų laukelį pildydami EBVPD: https://ebvpd.eviesiejipirkimai.lt/espdl</p>

Reikiama sąlyga	Reikiamos sąlygos įvykdymas	Kriterijai	Kriterijų tenkinimas	Nuoroda į atitinkamus dokumentus	Pagrindimas
				pildydami EBVPD.	web/filter?lang=en (II dalis: Informacija apie tiekėją). Tiekėjas atsako į klausimą „Ar tiekėjas yra labai maža, maža ar vidutinė įmonė?“ pažymėdamas „Taip“ arba „Ne“
		3. Priemonės, kuriomis užtikrinama kompetentingų nacionalinių institucijų vykdoma duomenų stebėseną ir analizė pagal Direktyvos 2014/24/ES 83 straipsnio 2 dalį ir Direktyvos 2014/25/ES 99 straipsnio 2 dalį.	Taip	<p>VPĮ:</p> <p>-VPĮ 95 str. 1 d. 5 p. (pareiga Viešųjų pirkimų tarnybai rinkti, kaupti ir analizuoti informaciją apie pirkimus, sudarytas pirkimų sutartis, preliminariąsias sutartis ir pirkimo sutarčių įvykdymo rezultatus, pirkimų ginčus, nustatytus pirkimų tvarkos pažeidimus ir pirkimų praktikoje pasitaikančias problemas.)</p> <p>- VPĮ 95 str. 1 d. 6 p. (pareiga Viešųjų pirkimų tarnybai analizuoti ir vertinti pirkimų sistemą, o pastebėjus jos trūkumą, rengti ir šio įstatymo 92 straipsnio 1 dalyje nurodyti ministerijai teikti pasiūlymus, kaip ją tobulinti).</p>	<p>Atsižvelgiant į pirkimų praktikos problemas ir aktualijas:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nurodoma problematika ir teikiami konkretūs siūlymai LR EIM, Lietuvos Respublikos Seimo komitetams, kompetentingoms institucijoms (ministerijoms ir kt.); Atliekamos teminės viešųjų pirkimų analizės ir apžvalgos Organizuojami mokymai, rengiama mokomoji ir metodinė medžiaga (gairės, informaciniai pranešimai, dažniausiai užduodami klausimai, kt.). Siekiant efektyviau organizuoti viešuosius pirkimus ir užtikrinti didesnę konkurenciją pirkimuose, įgyvendinamas Viešųjų pirkimų profesionalumo stiprinimo planas, pagal kurį yra rengiamos rekomenduojamos pirkimų specialistų mokymo programos, mokymų medžiaga ir nuotolinio mokymo moduliai. <p>Įgyvendinus Viešųjų pirkimų profesionalumo stiprinimo planą, numatoma, kad į Viešųjų pirkimų mokymo programas bus įtrauktos temos dėl strateginių (žaliųjų, inovatyvių, socialiai atsakingų) viešųjų pirkimų organizavimo, rinkos tyrimų, techninių specifikacijų rengimo, pasiūlymų vertinimo ir pan., kurios yra reikalingos siekiant efektyviau organizuoti viešuosius pirkimus ir užtikrinti didesnę konkurenciją</p>

Reikiama sąlyga	Reikiamos sąlygos įvykdymas	Kriterijai	Kriterijų tenkinimas	Nuoroda į atitinkamus dokumentus	Pagrindimas
					pirkimuose.
		4. Priemonės, skirtos analizės rezultatams pateikti visuomenei pagal Direktyvos 2014/24/ES 83 straipsnio 3 dalį ir Direktyvos 2014/25/ES 99 straipsnio 3 dalį.	Taip	1. VPĮ: - 98 str. (Pirkimų stebėsenos ataskaita) 2. Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymas (PI): - 104 str. (to paties tipo norma kaip VPĮ) 3. Viešųjų pirkimų stebėsenos ataskaita	VPĮ 98 str. Ir PI 104 str. nustato reikalavimą parengti ir pateikti pirkimų stebėsenos ataskaitą Europos Komisijai. Stebėsenos ataskaita teikiama pagal Europos Komisijos nustatytą formą ir viešai prieinama adresu: https://vpt.lrv.lt/uploads/vpt/documents/files/Pirkim%C5%B3%20steb%C4%97senos%20ataskaita%202018-2020.pdf .
		5. Priemonės, kuriomis užtikrinama, kad visa informacija apie įtariamus manipuliavimo pasiūlymais atvejus būtų perduodama kompetentingoms nacionalinėms įstaigoms pagal Direktyvos 2014/24/ES 83 straipsnio 2 dalį ir Direktyvos 2014/25/ES 99 straipsnio 2 dalį.	Taip	1. VPĮ: - 95 str. 2 d. 8 p. (Viešųjų pirkimų tarnybos teisė nustačius VPĮ pažeidimus ar galimus Konkurencijos įstatymo pažeidimus, korupcijos apraiškas ar dokumentų klastojimą, medžiagą tolesniam tyrimui perduoti teisėsaugos institucijoms ar kitoms valstybės institucijos nagrinėti pagal kompetenciją). 2. Trišalė bendradarbiavimo sutartis 3. Metodinė medžiaga atpažinti kartelinius susitarimus 4. Tiekėjų, pažeidusių draudimą sudaryti draudžiamus konkurenciją ribojančius susitarimus, sąrašas	2017 m. vasarį VPT, Specialiųjų tyrimų tarnyba ir Konkurencijos taryba pasirašė trišalę bendradarbiavimo sutartį, kuri leidžia efektyviau išnaudoti institucijų potencialą suteikiant tarpusavio ekspertinę pagalbą bei dalinantis reikšminga informacija atliekant tyrimus dėl korupcijos, viešųjų pirkimų pažeidimų ir konkurenciją ribojančių susitarimų viešuosiuose pirkimuose, taip pat keliant institucijų darbuotojų kvalifikaciją. https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/pasirasyta-trisale-bendradarbiavimo-sutartis Perkančiosios organizacijos gali ir savarankiškai pranešti kompetentingai institucijai – Konkurencijos tarybai – apie įtariamus konkurenciją ribojančių susitarimų atvejus. Pateikta informacija konkrečiai atspindi Direktyvos 2014/24/ES 83 straipsnyje suteikiami įgaliojimai stebėsenos institucijoms, tačiau nėra nustatyta pareiga perkančiosioms organizacijoms („viešiesiems pirkėjams“) teikti

Reikiama sąlyga	Reikiamos sąlygos įvykdymas	Kriterijai	Kriterijų tenkinimas	Nuoroda į atitinkamus dokumentus	Pagrindimas
					informaciją apie įtariamus suderintus pasiūlymus kompetentingoms institucijoms. Atitinkamai tokia pareiga „viešiesiems pirkėjams“ nėra nustatyta ir LR VPI
2. Veiksmingo valstybės pagalbos taisyklių taikymo priemonės ir gebėjimai	Taip	Vadovaujančiosios institucijos turi priemonių ir gebėjimų, kad galėtų patikrinti, ar laikomasi valstybės pagalbos taisyklių: 1. Sunkumų patiriančioms įmonėms ir įmonėms, kurioms taikomas susigrąžinimo reikalavimas.	Taip	1. Projektų finansavimo ir administravimo taisyklės (PFAT) 2. Pavyzdiniai valstybės pagalbos (VP) ir de minimis pagalbos patikros lapai (PL) 3. Komisijos reglamentas 651/2014 (Reglamentas) 4. Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos interneto svetainė (ATVN) 5. Juridinių asmenų registro nuostatai (JAR) 6. VP reikalavimų tikrinimo/vertinimo metodų pristatymas https://lvpa.lt/upload/files/2022-03-04%20pagalbos%20reikalavimai%20expo%20sertifikatas.pdf 7. Gražintų lėšų administravimo Taisyklės (TBA)	Vertinant paraiškų tinkamumą, nustatomas projekto atitikimas VP reikalavimams (paraiškos informacija/pareiškėjo deklaracija, PL pildymas). PFAT nustatytos taisyklės/kriterijai, kuriais vertinama atitiktis Reglamento 2 str. 18 p. Reikalingiems duomenims apskaičiuoti naudojamos skaičiuoklės. Atsižvelgiant į pareiškėjo turtinės atsakomybės formą, statusą, veiklos laikotarpį, vertinimas atliekamas Reglamento 2 str. 18 p. papunkčių apibrėžty remiantis viešai prieinamais (JAR, ATVN) duomenimis ir įmonės finansiniu balansu. Sunkumai vertinami ekonominio vieneto lygiu. Atliekant sunkumų vertinimą, aktyviai sekami/stebimi EK išaiškinimai, formuojama praktika dėl Reglamento nuostatų tinkamo taikymo, įgyvendinimo suinteresuotose šalyse. Tikrinant, ar pareiškėjas nėra sugražinęs anksčiau gautos VP, vadovaujamas šiuo EK puslapiu: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/procedures/recovery-unlawful-aid_en ATVN svetainė: http://www.avnt.lt/veiklos-sritys/nemokumas-2/

Reikiama sąlyga	Reikiamos sąlygos įvykdymas	Kriterijai	Kriterijų tenkinimas	Nuoroda į atitinkamus dokumentus	Pagrindimas
					Juridinių asmenų registro nuostatai (JAR): https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.9E302593CE80/asr
		2. Galimybė gauti ekspertų konsultacijas ir rekomendacijas valstybės pagalbos klausimais, kurias teikia vietos ar nacionalinių įstaigų valstybės pagalbos ekspertai.	Taip	1. „Valstybės pagalbos (VP) priemonės ir nereikšmingos (de minimis) pagalbos priemonės ekspertizės atlikimo, išvadų ir rekomendacijų teikimo, pranešimų apie VP ir kitos informacijos, susijusios su VP, pateikimo EK taisyklės“ (Taisyklės) 2. Konkurencijos įstatymas (KĮ) 3. Viešojo administravimo įstatymas (VAĮ) 4. PFAT	Pagal Taisyklių 5 punktą, pagalbos teikėjas parengtą nereikšmingos (de minimis) pagalbos ar VP projektą turi pateikti Konkurencijos tarybai (KT) pagalbos priemonės ekspertizei atlikti. Po ekspertizės, KT pagalbos teikėjui teikia išvadas/rekomendacijas. Pagal Taisyklių 7 punktą, KT turi teisę savo iniciatyva atlikti VP priemonių ar teisės aktų projektų, dėl kurių atitikties Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje nustatytiems VP kriterijams kyla abejonių, ekspertizę. Pagal KĮ 55 str. 1 dalį, KT yra koordinuojanti institucija VP, kuriai taikomos ES VP taisyklės, klausimais. Įgyvendindama šias funkcijas, KT atlieka teisės aktų projektų ekspertizę ir teikia VP teikėjams išvadas/rekomendacijas (KĮ 55 str. 2 dalis). Konsultacijas VP klausimais KT teikia vadovaudamasi ir VAĮ nuostatomis.

Reikiama sąlyga	Reikiamos sąlygos įvykdymas	Kriterijai	Kriterijų tenkinimas	Nuoroda į atitinkamus dokumentus	Pagrindimas
					<p>PFAT bus nustatyta bendradarbiavimo su KT galimybė, siekiant užtikrinti tinkamą VP taisyklių laikymąsi. Įgyvendindama konsultavimo funkciją, KT 2019 m. vedė 4 mokymus VP temomis, turėjo 42 tarpinstitucinius susitikimus, kurių metu patarinėjo VP klausimais.</p>
<p>3. Veiksmingas pagrindinių teisių chartijos taikymas ir įgyvendinimas</p>	<p>Taip</p>	<p>Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija), taikomi veiksmingi mechanizmai:</p> <p>1. Tvarka, kuria būtų užtikrinama, kad lėšomis remiamos programos ir jų įgyvendinimas atitiktų susijusias Chartijos nuostatas.</p>	<p>Taip</p>	<p>1. Programos rengimo partnerių sąrašas. 2. PFAT 3. Žuvininkystės programos administravimo taisyklės (ŽPAT) 4. Europos struktūrinių ir investicinių fondų Europos partnerystės elgesio kodeksas</p>	<p>1. Rengiant Programą, Vadovaujanti institucija (VI) Chartijos nuostatų laikymąsi užtikrino įtraukiant įvairių sričių socialinius ir ekonominius partnerius, NVO bei lygių galimybių kontrolieriaus instituciją.</p> <p>Valdymo ir kontrolės sistema (VKS) kuriama laikantis Chartijos nustatytų teisių ir principų</p> <p>2. ŽPAT bus nustatyti reikalavimai, kad rengiant projektų finansavimo sąlygų aprašus turi būti laikomasi reikalavimų dėl horizontaliųjų principų, atsižvelgiant į Chartijos, darnaus vystymosi ir Europos Sąjungos aplinkos politikos pagal Sutarties dėl ES veikimo 11 straipsnį ir 191 straipsnio 1 dalį įgyvendinimo;</p> <p>VI užtikrins, kad Stebėsenos komitetui (SK) teikiami tvirtinti projektų specialieji ir pirmumo atrankos kriterijai neprieštarautų horizontaliesiems principams ir su jais susijusioms Chartijos nuostatomis</p> <p>3. Aktualiuose, Programos administravimo ir finansavimo tvarką nustatančiuose dokumentuose, VI nustatys papildomus</p>

Reikiama sąlyga	Reikiamos sąlygos įvykdymas	Kriterijai	Kriterijų tenkinimas	Nuoroda į atitinkamus dokumentus	Pagrindimas
					reikalavimus visiems projektų administravime ir įgyvendinime dalyvaujantiems subjektams dėl Chartijos laikymosi, visų pirma, dėl Chartijos 8 ir 47 straipsnių (PFAT bus nustatytas atitinkamas reikalavimas)
		2. Pranešimo stebėsenos komitetui apie fondų remiamų operacijų neatitikimo Chartijai atvejus ir skundus dėl Chartijos, pateiktus pagal 69 straipsnio 7 dalyje nustatytą tvarką, tvarka.	Taip	1. PFAT 2. ŽPAT 3. SK darbo reglamentas	Skundų nagrinėjimo tvarka bus įtvirtinta VI rengiamose PFAT bei ŽPAT, kuriose be kitų nuostatų bus numatyta, kad pareiškėjų, paramos gavėjų ir trečiųjų suinteresuotų asmenų skundai dėl tarpinės institucijos sprendimų ar veiksmų (neveikimo) teikiami nagrinėti Lietuvos administracinių ginčų komisijai LR ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Tais atvejais, kai skundai nėra susiję su tarpinės institucijos sprendimais ar veiksmais (neveikimu) suinteresuoti asmenys skundus dėl galimų Chartijos pažeidimų teikia kitoms nacionalinėms institucijoms, priklausomai nuo to, kokios teisės galimai yra pažeistos. ŽPAT bus nustatyta tvarka, kad SK vieną kartą per metus, bus pranešama apie atvejus, kai Programos remiamais veiksmais nesilaikoma Chartijos, ir apie su Chartija susijusius atitinkamoms institucijoms pateiktus skundus. ŽPAT taip pat nustatoma skundų, gautų iš EK, nagrinėjimo tvarka.
4. Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos	Taip	Parengta nacionalinė JT NTKPK įgyvendinimo užtikrinimo sistema, kuri apima:	Taip	1. Įstatymas dėl Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos protokolo ratifikavimo;	Vyriausybė priėmė nutarimą Dėl JT neįgaliųjų teisių konvencijos ir jos fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo. Šis

Reikiama sąlyga	Reikiamos sąlygos įvykdymas	Kriterijai	Kriterijų tenkinimas	Nuoroda į atitinkamus dokumentus	Pagrindimas
įgyvendinimas ir taikymas pagal Tarybos sprendimą 2010/48/EB		1. Išmatuojamų siekinių tikslai, duomenų rinkimo ir stebėsenos mechanizmai.		<p>2. Nutarimas dėl konvencijos ir jos fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo (Nutarimas);</p> <p>3. Neįgalių socialinės integracijos 2021 – 2023 metų veiksmų planas</p> <p>4. Strateginio valdymo metodika</p> <p>5. Socialinės sutelkties plėtros programa.</p> <p>6. Žmonių su negalia socialinės integracijos veiklos ataskaitos</p> <p>7. JT gairės vykdant JT NTK įgyvendinimo stebėseną;</p> <p>8. Lygių galimybių įstatymas;</p> <p>9. Įsakymas dėl žmonių su negalia stebėsenos komisijos nuostatų patvirtinimo</p>	<p>nutarimas paskiria Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją (toliau – SADM) JT NTK protokolo įgyvendinimą koordinuojančia institucija. Nutarimas taip pat paskiria už JT NTK įgyvendinimą atsakingas institucijas.</p> <p>SADM patvirtino Neįgalių socialinės integracijos 2021 – 2023 metų veiksmų planą, kuriame nustatyti konkretūs tikslai su išmatuojamais siekiniais. Nuo 2024 m. JT NTK įgyvendinimas bus integruotas į Strateginio valdymo įstatymo ir metodikos įtvirtintus principus. Tuomet, JT NTK įgyvendinimo tikslai su išmatuojamais siekiniais bus įgyvendinami pagal plėtros programose nustatytas pažangos priemonės.</p> <p>Vadovaujantis LR lygių galimybių įstatymo 15 straipsniu, JT NTK įgyvendinimo stebėseną atlieka Žmonių su negalia stebėsenos komisija (toliau – Komisija). Komisijos teisės ir pareigos yra įtvirtintos įstatyme dėl žmonių su negalia stebėsenos komisijos prie Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo.</p> <p>JT NTK stebėsenos institucinis mechanizmas numatytas Nutarime.</p>
		2. Tvarka, kuria užtikrinama, kad prieinamumo politika, teisės aktai ir standartai yra tinkamai atspindėti rengiant ir įgyvendinant programas.	Taip	<p>1. Programos rengimo partnerių sąrašas</p> <p>2. Nacionalinis pažangos planas, III skyrius.</p> <p>3. Strateginio valdymo įstatymas;</p> <p>4. Strateginio valdymo metodika</p> <p>3. PFAT</p>	<p>Rengiant Programą, VI prieinamumo politiką ir standartus tinkamai atspindėjo įtraukiant įvairių sektorių socialinius ir ekonominius partnerius, NVO bei lygių galimybių kontrolieriaus instituciją.</p> <p>Lygios galimybės visiems – horizontalus principas (HP), nustatytas Nacionaliniame pažangos plane. Tai reiškia, jog visos</p>

Reikiama sąlyga	Reikiamos sąlygos įvykdymas	Kriterijai	Kriterijų tenkinimas	Nuoroda į atitinkamus dokumentus	Pagrindimas
				<p>4. ŽPAT 5. SK darbo reglamentas 6. Europos struktūrinių ir investicinių fondų Europos partnerystės elgesio kodeksas;</p>	<p>valstybės mastu planuojamos investicijos, tame tarpe ir Programos remiami veiksmai, negali turėti lygių galimybių principo neigiamo poveikio ir turi siekti jo taikymo.</p> <p>Lygių galimybių visiems HP koordinatorius – SADM.</p> <p>Diegiant VKS, aktualiuose, Programos administravimo ir finansavimo tvarką nustatančiuose dokumentuose, VI, konsultuojantis su lygių galimybių visiems HP koordinatoriumi, nustatys atitinkamus reikalavimus visiems projektų administravime ir įgyvendinime dalyvaujantiems subjektams dėl lygių galimybių HP laikymosi, visų pirma, dėl JT NTK.</p>
		<p>3. Pranešimo stebėsenos komitetui apie fondų remiamų operacijų neatitikimo JT NTKPK atvejus ir skundus dėl JT NTKPK, pateiktus pagal 69 straipsnio 7 dalyje nustatytą tvarką, tvarka.</p>	<p>Taip</p>	<p>1. PFAT 2. ŽPAT 3. SK darbo reglamentas</p>	<p>Skundų nagrinėjimo tvarka bus įtvirtinta VI rengiamose PFAT ir ŽPAT, kuriose be kitų nuostatų bus numatyta, kad pareiškėjų, paramos gavėjų ir trečiųjų suinteresuotų asmenų skundai dėl tarpinės institucijos sprendimų ar veiksmų (neveikimo) teikiami nagrinėti Lietuvos administracinių ginčų komisijai LR ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Tais atvejais, kai skundai nėra susiję su administruojančiosios institucijos sprendimais ar veiksmais (neveikimu) suinteresuoti asmenys skundus dėl galimų JT NTK pažeidimų teikia Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybai, kuri nagrinėja skundus, susijusius su patiriama diskriminacija.</p> <p>ŽPAT bus nustatyta tvarka, kad SK vieną</p>

Reikiama sąlyga	Reikiamos sąlygos įvykdymas	Kriterijai	Kriterijų tenkinimas	Nuoroda į atitinkamus dokumentus	Pagrindimas
					kartą per metus bus pranešama apie atvejus, kai Programos remiamais veiksmais nesilaikoma JT NTK, ir apie su JT NTK susijusius skundus pateiktus atitinkamoms institucijoms.

5. Programos institucijos

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies k punktas, 71 ir 84 straipsniai.

13 lentelė. Programos institucijos

Programos institucijos	Įstaigos pavadinimas	Kontaktinis asmuo	Padėtis	E. paštas
Vadovaujančioji institucija	Žemės ūkio ministerija	Donatas Dudutis	žemės ūkio viceministras	donatas.dudutis@zum.lt
Audito institucija	Žemės ūkio ministerija	Jolanta Čironienė		jolanta.cironiene@zum.lt
Komisijos išmokas gaunantis subjektas	Finansų ministerija	Audrius Želionis		audrius.zelionis@finmin.lt
Komisijos išmokas gaunantis subjektas techninės paramos pagal BNR 36 straipsnio 5 dalį atveju	Finansų ministerija	Audrius Želionis		audrius.zelionis@finmin.lt
Subjektas, kuris nėra vadovaujančioji institucija, vykdamas apskaitos funkciją	Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos	Vitalija Zumeriene		vitalija.zumeriene@nma.lt

5. Programos institucijos

Pagal BNR 36 straipsnio 5 dalį teikiamai techninei paramai skirtų atlyginamų sumų perskirstymas tais atvejais, jei nustatoma daugiau subjektų, kurie galėtų gauti Komisijos išmokas

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalis

13A lentelė. BNR 36 straipsnio 5 dalies b punkte nustatytų procentinių dydžių dalis, kuri būtų atlyginta Komisijos išmokas gaunantiems subjektams techninės paramos pagal BNR 36 straipsnio 5 dalį teikimo atveju (procentiniais punktais)

6. Partnerystė

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies h punktas.

Partnerystė yra vienas svarbiausių ES sanglaudos politikos įgyvendinimo principų, kuriam skiriamas ypatingas dėmesys tiek ES, tiek nacionaliniu lygiu.

Pažymėtina, kad planuojant, įgyvendinant, stebint ir vertinant Programos įgyvendinimą, partnerystė grindžiama šiais principais:

- **Atvirumo** – gali dalyvauti visų institucinių lygių ar visuomenės grupių atstovai;
- **Įtraukimo** – partneriai įtraukiami į visus Programos įgyvendinimo etapus;
- **Skaidrumo** – partneriams pateikiama visa reikalinga informacija;
- **Efektyvumo** – partneriai į Programos įgyvendinimą įtraukiami pagal savo kompetencijas, laiku, jiems tinkamomis formomis ir dėl esminių klausimų;
- **Tarpusavio atsakomybės** – partnerystė grindžiama abipusiu pasitikėjimu ir įsipareigojimu siekti maksimaliai efektyvaus RJRŽAF lėšų panaudojimo.

Partnerystės principas, kitaip nei kiti horizontalūs principai, nėra sukoncentruotas į tam tikrų tematinį iššūkių sukeltų problemų sprendimą. Partnerystė veikiau yra būdas pasiekti geresnio Programos įgyvendinimo proceso ir rezultatų. Šio principo įgyvendinimu siekiama pasiekti teigiamų rezultatų trijuose lygmenyse:

- **Sisteminio lygiu.** Partnerystė sisteminiu lygiu padeda praskaidrinti ir palengvinti sprendimų priėmimo procesą; sustiprinti institucijų administracinius gebėjimus, tarpinstitucinį koordinavimą ir bendradarbiavimą.
- **Programiniu lygiu.** Šiame lygmenyje taikomas partnerystės principas padeda padidinti Programos efektyvumą, stebėseną ir vertinimą, Programos įgyvendinimo etape atsiranda galimybė greičiau priimti kokybiškų sprendimų.
- **Projektų lygiu.** Projektų lygiu įgyvendinamas partnerystės principas padeda išlaikyti tęstinį projektų aktualumą, sąsajas su nacionalinėmis ir ES politikomis. Taip pat jo taikymas padeda formuoti formalius ir neformalius tinklus informacijos apsaugai, įdėti daugiau pastangų dėl projektų sėkmės. Partnerystės principo įgyvendinimas vykdomas atsižvelgiant į Europos partnerystės elgesio kodeksą, taikomą partnerystės sutartims ir programoms, remiamoms iš Europos struktūrinių ir investicinių fondų[1], kuriuo vadovautasi tiek rengiant Programą, tiek bus vadovaujama ją įgyvendinant. Skaidriai ir efektyviai partnerystei užtikrinti įgyvendinant Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 m. veiksmų programą, buvo parengtos ir patvirtintos Kompetentingų institucijų, socialinių ir ekonominių partnerių, pilietinei visuomenei atstovaujančių subjektų atrankos į Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos stebėsenos komitetą tvarkos aprašas[2]. Analogiškas aprašas numatomas parengti ir patvirtinti Programos įgyvendinimui. Jame aptariamos partnerių galimybių dalyvauti sprendimų priėmimo procese: nurodomi partnerių atrankos principai ir kriterijai, pristatomos partnerystės formos, partnerių teisės ir pareigos.

2019 m. atliktas Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 m. veiksmų programos įgyvendinimo iki 2019 m. veiksmingumo, efektyvumo ir poveikio vertinimas, kuriame nagrinėta, kaip laikomasi partnerystės principo įgyvendinant minėtą programą, ir nustatyta, kad partnerystės principas įgyvendinant veiksmų programą buvo taikomas iš dalies efektyviai, tačiau rekomendavo atsižvelgti ir į pareiškėjų pastabas, susijusias su partnerių dalyvavimo projektų atrankos procese tikslingumu, jų skaičiaus pagrįstumu ir biurokratinių / administracinių procedūrų, susijusių su partneryste, mažinimu.

Pradedant planuoti naujojo laikotarpio Programos remiamas investicijas, socialiniai ir ekonominiai partneriai buvo įtraukti į parengiamuosius programavimo darbus. Atitinkamai nuo svarstomų klausimų buvo kviečiami ekonominiai ir socialiniai partneriai, atstovaujantys tam tikrus žuvininkystės ar viešosios politikos sektorius; miestų ir savivaldybių atstovai, atitinkamos institucijos, atstovaujančios pilietinei

visuomenei, aplinkos apsaugos sritį; organizacijos, atsakingos už lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimą. Šiuose susitikimuose (apklausose) konsultuojamasi dėl būsimų investicinių prioritetų ir kryptių žuvininkystės sektoriuose. Nuo 2019 m. spalio mėn. pradėtos organizuoti viešos diskusijos su žuvininkystės sektoriaus atstovais, ekonominiais-socialiniais partneriais, mokslo bendruomene, taip pat suinteresuotų valstybės ir kitų institucijų atstovais dėl EJŖŽAF lėšomis finansuotinių veiklų. Siekiama išsiaiškinti žuvininkystės sektoriaus atstovų, socialinių-ekonominių partnerių ir kitų suinteresuotų atstovų idėjas ir pasiūlymus, kaip EJŖŽAF lėšos galėtų efektyviau prisidėti prie žuvininkystės sektoriaus iššūkių bei racionaliausių problemų sprendimų ir geresnio poreikių tenkinimo. Nuo vasario 20 d. iki kovo 15 d. atlikta apklausa dėl 1 prioriteto „Tausios žvegybos skatinimas ir vandens biologinių išteklių atkūrimas ir išsaugojimas“. 2020 m. kovo, gegužės mėn. buvo numatyti renginiai diskusijoms dėl 2 ir 3 prioritetų, tačiau dėl COVID-19 pandemijos jie neįvyko, o konsultacijos dėl poreikių ir finansuotinių veiklų buvo tęsiamos vykdant anketines apklausas elektroniniu būdu. Apklausa dėl 2 prioriteto „Darnios akvakultūros veiklos skatinimas ir žvegybos bei akvakultūros produktų perdirbimas ir prekyba jais, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu saugumo Sąjungoje“ buvo vykdoma nuo 2020 m. balandžio 10 d. iki gegužės 8 d., apklausa dėl 3 prioriteto „Sudaryti sąlygas tvariai mėlynajai ekonomikai pakrantės rajonuose ir salų bei krašto gilumos vietovėse ir skatinti žvegybos bei akvakultūros bendruomenių vystymąsi“ – nuo 2020 m. balandžio 11 d. iki gegužės 5 d. Taip pat vyko susirašinėjimas su pakrančių apsaugos institucijomis dėl poreikio ir galimybių įgyvendinti 4 prioriteto „Tarptautinio vandenynų valdymo stiprinimas ir saugių (sveikų), apsaugotų, švartų ir tvariai valdomų jūrų bei vandenynų užtikrinimas“ konkretų tikslą „Stiprinti tvartų jūrų bei vandenynų valdymą, skatinant jūrų pažinimą, jūrų stebėseną arba pakrančių apsaugos tarnybų bendradarbiavimą“, kur numatoma galimybė 2021–2027 m. laikotarpiu remti nacionalinių institucijų vykdomus veiksmus, kuriais prisidedama prie bendradarbiavimo vykdant pakrančių apsaugos funkcijas.

Po konsultacijų su partneriais parengtas Programos projektas 2021 m. balandžio mėnesį pristatytas Programos rengimo partneriams (keturiuose nuotoliniuose susitikimuose). Programos rengimo partneriai – žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintame Veiksmų programos rengimo partnerių sąrašė esančios institucijos ir organizacijos: asociacija „Alternatyvioji akvakultūra“, asociacija „Modernioji akvakultūra“, Nacionalinė akvakultūros ir žuvų produktų gamintojų asociacija, asociacijų sąjunga „Žuvininkų rūmai“, asociacija „Vidmarės“, Žuvininkystės įmonių asociacija „Lampetra“, asociacija „Žvejo viltis“, Lietuvos žvejų verslininkų asociacija, Priekrantės verslinės ir rekreacinės žuvininkystės asociacija, Lietuvos žuvininkystės produktų gamintojų asociacija, Žvejų ir žuvies perdirbėjų asociacija „Baltijos žvejas“, Žvegybos tolimuosiuose žvegybos rajonuose asociacija, Finansų ministerija, Aplinkos ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, LR Vyriausybės kanceliarija, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, ŽT, Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos, VšĮ Vytauto Didžiojo universiteto Žemės ūkio akademija, VšĮ Klaipėdos universitetas, Labdaros ir paramos fondas Lietuvos gamtos fondas, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba, asociacija Lietuvos ornitologų draugija, asociacija „Lašišos dienoraštis“, BĮ Gamtos tyrimų centras, asociacija „Lietuvos žuvininkystės regionų vietos veiklos grupių tinklas“.

Programos rengimo partneriai pateikė savo pastabas ir pasiūlymus raštu ir elektroniniu paštu. Atidžiai įvertinus pastabas ir pasiūlymus, parengta Partnerių pastabų derinimo pažyma, atnaujintas Programos projektas. Atnaujintas Programos projektas, Partnerių pastabų derinimo pažyma ir nuoroda su galimybe visiems pageidaujantiems teikti pastabas ir pasiūlymus (naujų pastabų ir siūlymų nebuvo pateikta) 2021 m. rugpjūčio mėnesį paskelbta Žemės ūkio ministerijos tinklalapyje (rengiantis 2021–2027 m. programavimo laikotarpiui, visa aktuali informacija skelbiama Žemės ūkio ministerijos tinklalapyje). 2021 m. spalio mėnesį Programos projektas buvo pristatytas Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 m. veiksmų programos stebėsenos komiteto posėdyje. 2022 m. sausio mėnesį įvyko, atsižvelgiant į antrąsias EK pastabas parengto Programos projekto, strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) bei Ex-ante vertinimo ataskaitų pristatymas Programos rengimo partneriams ir visuomenei aptarimas.

Partnerystė bus skatinama ir ateityje, užtikrinant partneriams galimybes aktyviau ir veiksmingiau įsitraukti į Veiksmų programos įgyvendinimą, stebėseną ir vertinimą. Šiuo tikslu bus įgyvendinamos šios

vadovaujančiosios ir tarpinės institucijų iniciatyvos:

- Nuolat bus viešinama aktuali informacija Žemės ūkio ministerijos ir Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos tinklalapiuose;
- Bus sudaryta galimybė partneriams patiems inicijuoti ir organizuoti susirinkimus, diskusijas ir posėdžius, prisidėsiančius prie geresnio Programos įgyvendinimo.

Tikimasi, kad šios iniciatyvos padės užtikrinti glaudesnę bendradarbiavimą su partneriais.

[1] (ES) Nr. 240/2014

[2] Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugsėjo 24 d. įsakymas Nr. 3D-646

7. Komunikacija ir matomumas

Nuoroda: BNR 22 straipsnio 3 dalies j punktas.

Komunikacijos, matomumo ir skaidrumo veiksmai įgyvendinami pagal BNR 22 straipsnio 3 dalį ir 46-50 straipsnius, šiais veiksmais siekiama didinti programos ir EJRŽAF finansavimo galimybių matomumą, kuo efektyviau informuojant apie ES fondų naudą, Programą, paramos galimybes, strateginius sprendimus, paramos administravimo tvarką, geruosius pavyzdžius. Ši ir kita informacija, talpinama interneto svetainėje atitinkančioje BNR 49 str. 1 p. ir 46 str. b. dalies reikalavimus.

Siekama, kad apie Programą, įgyvendinamų projektų naudą būtų kuo plačiau informuojama visuomenė, o į komunikacijos veiklą įtraukiami įvairūs dalyviai, nes tai padidina galimybę efektyviau ir kokybiškiau įgyvendinti Programą, pasiekti maksimalių rezultatų. Komunikacija bus stiprinama visose komunikacijos priemonėse, pabrėžiant ES prisidėjimą, pagal nustatytas taisykles.

Šiai veiklai administruoti paskiriamas Programos komunikacijos pareigūnas, kuris dalyvauja nacionalinio komunikacijos veiklos koordinatoriaus suburtoje darbo grupės ir EK valdomo tinklo veiklose.

Programos komunikacijos planuose iš anksto suplanuojamos priemonių/komunikacijos veiklos, užtikrinančios tikslinės auditorijos pasiekiamumą, numatoma šių veiksmų efektyvumo stebėseną ir vertinimą.

Strateginės svarbos projektams organizuojama papildomą komunikacinę veiklą: svetainėje skelbiama informacija apie šių projektų pažangą, platinami pranešimai spaudai, talpinama informacija socialiniuose tinkluose ir kt., taip užtikrinant didesnę ES investicijų matomumą ir skaidrumą.

Programos komunikacijos tikslai:

1. Užtikrinti veiksmingą komunikaciją su visuomene: užtikrinti matomą, skaidrią, operatyvią, visiems prieinamą informacijos sklaidą apie ES fondus;
2. Operatyviai teikti informaciją visuomenei ir formuoti objektyvią nuomonę apie ES, Programą, jos tikslus ir teikiamas galimybes, reikalavimus paramai gauti, įgyvendinimo eigą, ES finansinį įnašą ir jos vaidmenį, įgyvendinant Programą;
3. Informuoti apie paramos panaudojimo patirtį, paramos žuvininkystės sektoriui poveikį šalies ekonominiams ir socialiniams vystymuisi;
4. Viešinti Programos įgyvendinimo gerąją patirtį, pasiektus rezultatus;
5. Užtikrinti operatyvų tiesioginį grįžtamąjį ryšį su galimais ir esamais paramos gavėjais;
6. Užtikrinti galimiems ir esamiems paramos gavėjams informacijos apie Programą pasiekiamumą;
7. Informuoti apie pasirengimą naujam Programiniam laikotarpiui;
8. Kurti ir palaikyti teigiamą Lietuvos žuvininkystės politikos įvaizdį šalyje ir tarptautiniu mastu.

Tikslinė auditorija:

- šalies visuomenė, kuri yra galutinis naudos gavėjas;
- socialiniai ir ekonominiai partneriai, kurie yra suinteresuoti EJRŽAF tikslų ir rezultatų pasiekimu;
- galimi pareiškėjai ir paramos gavėjai, kuriems svarbu būti tinkamai informuotiems ir užtikrintiems dėl galimybės dalyvauti skaidriame atrankos procese;
- žiniasklaida, kiti informacijos rengėjai ir skleidėjai, su EJRŽAF įgyvendinimu susijusių įstaigų, organizacijų specialistai, konsultantai, kurie aktyviai įtraukia visus visuomenės sluoksnius, esamus ir galimus paramos gavėjus į Programos įgyvendinimo procesą;
- centrinės ir vietos valdžios institucijos, kurios aktyviai dalyvauja Programos įgyvendinime.

Komunikacijos priemonės:

1. Informaciniai straipsniai, reportažai, laidos, garso ir vaizdo įrašai žiniasklaidos kanaluose, t. y. spaudoje, televizijoje, radijuje, internete, socialiniuose tinkluose;
2. Parodos, standai, konferencijos, seminarai, viešinimo kampanijos ir kt. informaciniai ir mokomieji

renginiai;

3. Programos įvaizdžio formavimo priemonės: popieriniai ir elektroniniai leidiniai, garso, vaizdo medžiaga, kitos techninės priemonės;
4. Visuomenės nuomonės tyrimų apie Programą bei jos įgyvendinimą analizė, jos rezultatų viešinimas;
5. Kitos informavimo ir viešinimo priemonės.

Didžiausią efektyvumą ir plačiausią auditoriją galima pasiekti visuomenei patraukliai pristatant gerosios patirties pavyzdžius bei naujas galimybes, kurias atveria ES, skirdama finansavimą programos priemonėms iš EJŖŽAF lėšų.

Biudžetas: ne mažiau kaip 0,3 proc. Programos finansavimui skirtų lėšų.

Matomumo, skaidrumo ir komunikacijos stebėsenos ir vertinimo rodikliai:

- **Produkto rodiklis:** siektina reikšmė (SR)100 ynt. publikacijų, vaizdo ir garso įrašų, įrašų socialiniuose tinkluose, lankstinukų. Šaltinis (Š): komunikacijos kanalai.
- **Rezultato rodikliai:**
- Gyventojų, girdėjusių apie ES teikiamą finansinę paramą regionams ir miestams, dalis %. SR 63 % (pradinė reikšmė (PR) 2021 m. – 63). Š: Eurobarometro tyrimas „Piliečių žinojimas ir supratimas apie ES regioninę politiką“;
- Projektų vykdytojų, kuriems pakanka informacijos, kaip tinkamai įgyvendinti projektą, dalis %. SR 60. Š: projektų vykdytojų nuomonės tyrimas;
- Gyventojų, kurie asmeniškai pajuto ES investicijų naudą, dalis %. SR 69 (PR 2021 m. -67*). Š: visuomenės nuomonės tyrimas;
- Gyventojų, pritariančių, kad ES investicijos prisideda prie teigiamų gyvenimo kokybės pokyčių Lietuvoje, dalis %. SR 74 (PR 2021 m. – 72**). Š: visuomenės nuomonės tyrimas.

* skaičiuojama „pajutau“ ir „greičiau pajutau“ atsakymų suma;

** skaičiuojama „visiškai sutinku“ ir „greičiau sutinku“ atsakymų suma.

8. Vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų normų ir su išlaidomis nesusijusio finansavimo taikymas

Nuoroda: BNR 94 ir 95 straipsniai.

14 lentelė. Vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų, fiksuotųjų normų ir su išlaidomis nesusijusio finansavimo taikymas

Numatomas BNR 94 ir 95 straipsnių taikymas	Taip	Ne
Nuo programos priėmimo bus taikomas atlyginimas Sąjungos įnašo vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ir fiksuotųjų normų pagrindu pagal atitinkamą prioritetą, laikantis BNR 94 straipsnio (jei taip, užpildykite 1 priedėlį)	☐	☒
Nuo programos priėmimo bus taikomas atlyginimas Sąjungos įnašo su išlaidomis nesusijusio finansavimo pagrindu pagal BNR 95 straipsnį (jei taip, užpildykite 2 priedėlį)	☐	☒

1 priedėlis

A. Pagrindinių elementų santrauka

Prioritetas	Konkretus tikslas	Apskaičiuotoji galutinio asignavimo dalis prioritete, kuriai bus taikomas supaprastintas išlaidų apmokėjimas, %	Veiksmai, už kurį atlyginama, rūšis (-ys)		Rodiklis, kurį pasiekus išlaidos yra atlyginamos		Rodiklis, kurį pasiekus išlaidos yra atlyginamos, matavimo vienetas	Supaprastinto išlaidų apmokėjimo rūšis (fiksotųjų vienetų įkainių, fiksuotosios sumos arba fiksuotosios normos)	Supaprastinto išlaidų apmokėjimo suma (eurais) arba procentinis dydis (fiksotųjų normų atveju)
			Kodas	Aprašas	Kodas	Aprašas			

1 priedēlis

B. Išsami informacija pagal operācijas tipu

1 priedėlis

C. Fiksuotųjų vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų arba fiksuotųjų normų apskaičiavimas

1. Duomenų, pagal kuriuos apskaičiuojamas standartinis fiksuotųjų vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ar fiksuotųjų normų dydis, šaltinis (kas pateikė, surinko ir užregistravo duomenis; kur duomenys saugomi, ataskaitinių laikotarpių pabaigos datos, patvirtinimas ir pan.):

--

2. Nurodykite, kodėl siūlomas metodas ir apskaičiavimo būdas remiantis BNR 94 straipsnio 2 dalimi tinka pagal veiksmo rūšį (-is):

3. Nurodykite, kaip atlikti skaičiavimai, ypač pateikite visas darytas prielaidas dėl kokybės ar kiekio. Kai aktualu, reikėtų naudotis statistiniais duomenimis ir lyginamaisiais standartais ir juos pateikti (jei jų buvo paprašyta) tokiu formatu, kurį Komisija galėtų naudoti.

--

4. Paaiškinkite, kad užtikrinote, kad į fiksuotojo vieneto įkainio, fiksuotosios sumos ar fiksuotosios normos skaičiavimą buvo įtrauktos tik tinkamos finansuoti išlaidos.

5. Audito institucijos (-ų) atliktas skaičiavimo metodų ir sumų įvertinimas ir duomenų tvirtinimo, kokybės, rinkimo ir saugojimo užtikrinimo tvarka.

--

2 priedėlis

A. Pagrindinių elementų santrauka

Prioritetas	Konkretus tikslas	Suma, kuriai taikomas su išlaidomis nesiejamas finansavimas	Veiksmo rūšis		Įvykdytinos sąlygos / pasiektini rezultatai, kuriais remdamasi Komisija atlygina išlaidas	Rodiklis		Matavimo vienetas, taikomas sąlygoms, kurias reikia įvykdyti / rezultatams, kuriuos reikia pasiekti, kad Komisija galėtų atlyginti išlaidas	Numatomas atlyginimo metodas, naudojamas siekiant atlyginti paramos gavėjo ar gavėjų išlaidas
			Kodas	Aprašas		Kodas	Aprašas		

B. Išsami informacija pagal operacijos tipą

Žuvininkystės duomenų rinkimo programos (DRP) įgyvendinimas Lietuvoje. Pagal 1.4 KT veiksmų rūšį "Duomenų rinkimas".

Nors Lietuva iš esmės tinkamai įgyvendina su DRP rengimu ir įgyvendinimu susijusius įsipareigojimus, siekiant įgyvendinti visus 2017 m. ES duomenų rinkimo reglamento 2017/1004 tikslus, duomenų rinkimo metodus reikia toliau tobulinti. Bus siekiama iki 2029 m. surinkti daugiau ir geresnių duomenų apie išmetimą į jūrą ir nepageidaujamą, įskaitant jūros paukščius ir žinduolius, priegaudą, bei mėgėjų žvejybą ir mažos apimties priekrantės žvejybą. Bus siekiama didesnio efektyvumo visuose duomenų rinkimo, valdymo ir naudojimo grandyse, rezultatai bus pristatomi Stebėsenos komitete.

Taip pat, bus skiriamas ypatingas dėmesys DRP ir jos rezultatų viešinimui, pristatymui visuomenei, mokslinei bendruomenei bei žuvininkystės sektoriaus atstovams, galutiniams vartotojams. Bus pasitelkiami straipsniai žiniasklaidoje, konferencijos, DRP internetinio tinklalapio sklaidos didinimas.

Numatomas įgyvendinimo laikotarpis: 2022 m. IV ketvirtis - 2028 m. pabaiga. DRP įgyvendinimas Lietuvoje vyks pagal patvirtintus darbo planus ir juose numatytais etapais. Šiuo metu patvirtintas 2022-2024 metų darbo planas. Planuojama, kad iki 2029 m. bus patvirtinti dar vienas arba du darbo planai.

Numatomas viešasis finansavimas: 6,66 mln. Eur.

4 priedėlis

EJRŽAF veiksmų planas kiekvienam atokiausiam regionui

DOKUMENTAI

Dokumento pavadinimas	Dokumento rūšis	Dokumento data	Vidaus nuoroda	Komisijos nuoroda	Dokumentų rinkiniai	Išsiuntimo data	Išsiuntė
Aiškinamasis raštas	Papildoma informacija	2023-07-26		Ares(2023)5194335	Pasirašytas Programos keitimo aiškinamasis raštas	2023-07-26	Zundiene, Ieva
Programme snapshot 2021LT14MFPR001 2.0	Momentiniai duomenys prieš siuntimą	2023-07-26		Ares(2023)5194335	Programme_snapshot_2021LT14MFPR001_2.0_en.pdf Programme_snapshot_2021LT14MFPR001_2.0_lt_en.pdf Programme_snapshot_2021LT14MFPR001_2.0_lt.pdf	2023-07-26	Zundiene, Ieva